МАРКТАН МАСАЙЫЦЛЫ ҠӘБӘР

ОТ МАРКА РАДОСТНАЯ ВЕСТЬ

Марктан Масайыцлы К̆әбәр

От Марка Радостная Весть

Марктан Масайыцлы Ҡәбәр

себертатар әм урыс телләртә

От Марка Радостная Весть

на сибирскотатарском языке с параллельным русским текстом

Иске Йасманың телмәцләү институты
Мәскәү
2025

Марктан Масайыцлы Ҡәбәр
От Марка Радостная Весть

Иске Йасманың себертатар теленә
телмәцләү электрон версияләрен
Иске Йасманың телмәцләү
Институты сайтынта тапҡалы пулаты:
https://ibt.org.ru/sibirskotatarskiy

Электронную версию перевода книг
Священного Писания
на сибирскотатарский язык
можно найти на сайте
Института перевода Библии:
https://ibt.org.ru/sibirskotatarskiy

The Book of Mark taken from the Holy Bible,
New Russian Translation™
Copyright © 2006, 2010, 2012, 2014, 2023 by Biblica, Inc.
Used with permission. All rights reserved worldwide.

“Biblica”, “International Bible Society” and the Biblica Logo are
trademarks registered in the United States Patent
and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Святая Библия, Новый Русский Перевод™
© Biblica, Inc., 2006, 2010, 2012, 2014, 2023
Используется с разрешения.
Все права защищены по всему миру.

ISBN 978-5-93943-359-4
© Институт перевода Библии, 2025

Ҡөрмәтле уғыуцылар!

Сес ҡулығыста Иса Мәсиҡ турында китап ошлайсығыс, ул ике мың йыл элек йасылған. Пы китапның йасыуцыуы – Иоан Марк. Ул Исаның унике уғыуцыларның арасынан түгел, әммә ул Павл әм Петр пелән Иса турында кешеләрне үрәткән.

Иса Мәсиҡ турында Инцилнең түрт китапның арасында, пы китап иң ҡысҡа. Ҡәсерге саманның алимнәре исәпләйтеләр, Исаның тормошоноң пы йасмасы иң перенце йасылған, әммә суңында, Маттей әм Лука үсләрнең тормошларының йасмаларын йасҡанта, алар Маркның йасҡаннары пелән ҡулланҡаннар.

Марк саҡҡа Исаның эшләренә алаты, әм тағын Аның өмөрөнөң иң суң атнасы турында тулы йасаты. Марк күргәсәте, ницек Иса әле Үсенең үлеүе алтында аурыуны, асапларны әм үлеүне йеңәте. Аның эшләре Иса Алланың Паласы тип тәлил итәте. Алай уҡ, Марк Иса тыуған ҡәл әм Ул терелгәннән суң пулған ҡәлләр турында ицнимә йасмайты.

Марк төрлө ҡалыҡларның уғыуцыларына энтәшәте. Ул үсенең ҡикәйәсен грек телтә йасаты, әммә пәстә арамей сүсләрне (ул уаҡытта исраиллеләр йәшәгән илтә арамей телтә кәпләшкәннәр) әм тағын латин сүсләрне ҡулланаты (латин телтә илнең итәрә иткән римле пашлыҡлары кәпләшкәннәр).

Пы китап сескә айаплы кеше Иса турында кәнерәк пелгәле пулышыр тип өмөтләнәбес.

Ҡөрмәт пелән,
Иске Йасманың телмәцләү
Институтының ҡесмәткәрләре.

Дорогие читатели!

Вы держите в руках книгу, которая была написана около двух тысяч лет назад об Иисусе Мессии. Автором этой книги является Иоанн Марк. Он не был одним из двенадцати учеников Иисуса, но он вместе с Павлом, а также с Петром учил людей об Иисусе.

Из четырёх книг Инджила, которые рассказывают о жизни Иисуса Мессии, эта книга самая короткая. Как считают многие современные исследователи, это жизнеописание Иисуса было написано первым, а позже, когда Матфей и Лука писали свои жизнеописания, они пользовались текстом Марка.

Большое внимание Марк уделяет делам Иисуса, а также подробно описывает последнюю неделю Его жизни на земле. Как показывает Марк, ещё до своей смерти Иисус одерживает победу над болезнью, страданиями и самой смертью. Его дела доказывают то, что Иисус на самом деле является Сыном Бога. Вместе с этим, Марк не описывает ни события рождения Иисуса, ни события после Его воскресения.

Марк обращается к читателям из разных народов. Он пишет своё повествование на греческом языке, но иногда также использует выражения на арамейском языке, на котором в то время говорили в Палестине, а также на латинском языке, на котором говорили римские правители, управляющие в то время страной.

Мы надеемся, что эта книга поможет вам больше узнать о жизни удивительной личности Иисуса.

С уважением,
сотрудники Института перевода Библии.

Марктан
Масайыцлы Ӗкәбәр

Йаӗкйа Цуғынтырыуцы
Алла турынта кәпләйте

1 1 Менә Алланың Паласы Иса Мәсиӗк турынта Ма-
сайыцлы Ӗкәбәрнең пашы. 2 Исайа пәйғәмпәртә
йасылған пуйынца:

Менә, Мин Синең алтыңа
Минең ӗкәбәрцемне йебәрәм;
ул Сиңә йул әсерләр.
3 Сәғәрәтә тауыш йаңӗкыраған:
«Раппигә йул әсерләң,
Аның йулларын туры ӗкылың!»

4 Сәғәрәтә Йаӗкйа Цуғынтырыуцы килеп цыӗкты.
Ул, Алла кешеләрнең ӗконаларын кицерсен өцөн,
аларны үсләрнең ӗконаларына тәүбә ӗкылсыннар та,
сыута йыуынып, тасарғалы өцөн, тип цағырған.
5 Аңа пөтөн Иутейәнең кешеләре әм Йерусалимнең
йәшәүцеләре килгәннәр. Алар үсләрнең ӗконаларын
цығарған, әм Йаӗкйа аларны Йортан йылғата цуғын-
тырған. 6 Йаӗкйа төйәнең йөнөнән кейем кейгән, ти-
ре пилбау пелән пәйләп ӗкуйған. Ул саранча әм төс
палны ашаған. 7 Ул үәғәс уғыганта, әйткән:

От Марка
Радостная Весть

Иоанн Креститель готовит путь Иисусу

1 1 Вот начало Радостной Вести об Иисусе Хрис-
те, Сыне Бога. 2 Как написано у пророка Исаии:
«Вот Я посылаю перед Тобой Моего вестника,
который приготовит Тебе путь».
3 «Голос раздается в пустыне:
„Приготовьте путь Господу,
сделайте прямыми дороги Его!“»
4 В пустыне появился Иоанн Креститель и про-
поведовал крещение в знак покаяния для проще-
ния грехов. 5 К нему приходили люди со всей Иудеи
и все жители Иерусалима. Они исповедовали свои
грехи, и Иоанн крестил их в реке Иордан. 6 Иоанн
носил одежду из верблюжьей шерсти и подпоясы-
вался кожаным поясом. Ел он саранчу и дикий мед.
7 В своей проповеди он говорил: «После меня при-

– Минән суң Ул, Кем минән көцлөрәк киләте.
Ә мин Аның айаҡ кейеменең пауларын иңкәйеп,
цицкәле тә рәтле түгел. 8 Мин сесне сыуға төшө-
рөп, сыу пелән тасартам, ә Ул сесне Иске Руҡ пе-
лән тасартыр.

Йаҡйа Исаны цуғынтыраты

9 Ул уаҡытта калилейәле Насарет торатан Иса кил-
гән, ул та Йортанта Йаҡйа аша цуғынҡан. 10 Иса сыу-
тан цығып килгәнентә, Ул ҡәсер уҡ ацылған ауа-
ны әм кәптәр шигелле Аңа төшкән Руҡны күргән.
11 Ауатан тауыш цыҡҡан:
– Син Минең сөйгән Палам! Синтә Минең ма-
сайыц!
12 Ҡәсер уҡ Руҡ Исаны кешесес йергә алып кит-
кән. 13 Анта ҡырыҡ көн иблис Исаны сынаған. Иса
төс йыртҡыц ҡайуаннарның арасынта пулған, әм
Аңа пәрештәләр ҡесмәт ҡылғаннар.

Иса Үсенең ҡесмәтен пашлайты

14 Йаҡйа ҡулға алынҡан суңнан, Иса Калилейә-
гә килеп, Алланың Масайыцлы Ҡәбәрен әйткән.
15 Ул әйткән:
– Уаҡыт йеткән, Алланың Патшалығы йыуыҡ!
Тәүбә итең тә, Масайыцлы Ҡәбәргә эшәнең!
16 Пер уаҡыт, Калилейә күлнең пуйынта атлап пар-
ғанта, Иса Симонны әм аның әкәсен Антрейне күр-
гән. Алар, палыҡцы пулғац, күлгә ауларын төшөр-
гәннәр.

дет Тот, Кто могущественнее меня, и я даже недос-
тоин, нагнувшись, развязать ремни Его сандалий.
8 Я крестил вас водой, а Он будет крестить вас Свя-
тым Духом».

Иоанн крестит Иисуса

9 В то время из галилейского города Назарета при-
шел Иисус и тоже был крещен Иоанном в Иордане.
10 И когда Иисус выходил из воды, Он тотчас уви-
дел раскрывшиеся небеса и Духа, спускающегося на
Него в образе голубя. 11 И с небес прозвучал голос:

– Ты Сын Мой, любимый Мною! В Тебе Моя радость!

12 Тотчас Дух побудил Иисуса пойти в пустыню.
13 Он находился в пустыне сорок дней, искушаемый
сатаной. Иисус был там один, в окружении диких
зверей, и ангелы служили Ему.

Иисус начинает Свое служение

14 После того как Иоанн был арестован, Иисус при-
шел в Галилею, возвещая Радостную Весть Бога.
15 – Пришло время, – говорил Он, – Царство
Божье уже близко! Покайтесь и верьте в Радостную
Весть!
16 Однажды, проходя вдоль Галилейского озера,
Иисус увидел Симона и его брата Андрея. Они за-
брасывали в озеро сети, так как были рыбаками.

17 – Минең суңымнан парың, – тигән Иса. – Мин
сесне кеше тотоуцолар ҡылырым.
18 Әкәле-энеле ауларын ҡалтырып, Аның суңынан
атлап киткәннәр. 19 Кән түгел атлағац, Ул Йаҡуп пе-
лән Иоанны, Себетайның палаларын күргән. Алар
кимәтә утырып, ауларны төсәткәннәр. 20 Ул ҡәсер
уҡ аларны цағырған, әм алар үсләрнең атасын та,
ҡесмәтцеләрен тә кимәтә ҡалтырып, Аның суңы-
нан атлап киткәннәр.

Иса чинне цығараты

21 Алар Кәпернаумҡа килгәннәр. Иса шәмпетә си-
нагогаға парып, уғытҡан. 22 Кешеләр, Ул аларны Йа-
са* уғытыуцылары шигелле түгел, ҡоҡомәтле ши-
гелле уғытҡан өцөн, Аның уғытыуына исләре кит-
кән. 23 Ул уаҡытта синагогата йелгә суғылған пер
кеше пулған. Ул кинәт ҡыцҡырып йебәргән:
24 – Иса, Насарет кешесе, Сиңә пестән нимә кә-
рәк? Син песне әләк иткәле килтең мә? Мин пеләм,
Син кем! Син – Алланың Әүлийәсе!
25 – Кәпләшмә! – Иса тың итеп әйтте. – Анан цы-
ғып кит!
26 Чин кешене селтәп, тың тауыш пелән анан цы-
ғып китте. 27 Кешеләр исләре китеп, пер перенә әйт-
теләр:
– Пы нимә? Йаңа уғыу, тағын та мынтайын көц
пелән! Ул чиннәргә пойораты, әм алар Аны тың-
найтылар!

* 1:22 Пы Раппинең Йасасы. Муса аны йасып, Исраил ҡалығы-
на пиргән.

17 – Идите за Мной, – сказал им Иисус, – и Я сде-
лаю вас ловцами людей.
18 Братья сразу же оставили сети и пошли за Ним.
19 Пройдя немного дальше, Он увидел Иакова и
Иоанна, сыновей Зеведея, которые сидели в лодке и
чинили сети. 20 И Он сразу же позвал их, и они, ос-
тавив своего отца Зеведея с наемными работника-
ми в лодке, пошли за Ним.

Иисус изгоняет нечистого духа

21 Когда они пришли в Капернаум, Иисус в пер-
вую же субботу пошел в синагогу и учил там. 22 Лю-
ди изумлялись Его учению, потому что Он учил их
как имеющий власть, а не как учители Закона. 23 Как
раз в это время в синагоге находился человек, одер-
жимый нечистым духом, который вдруг закричал:
24 – Что Ты хочешь от нас, Иисус из Назарета? Ты
пришел, чтобы погубить нас? Я знаю, Кто Ты! Ты –
Святой Божий!
25 – Замолчи! – строго приказал Иисус. – Вый-
ди из него!
26 Нечистый дух сотряс человека и с громким кри-
ком вышел из него.
27 Люди в изумлении говорили друг другу: «Что
это? Новое учение, да еще и с такой властью! Он да-
же нечистым духам приказывает, и те подчиняют-
ся Ему!»

28 Иса турынта кәп ас уаҡытта пөтөн Калилейә-
тә таралған.

Иса аурыуларны төсәтәте

29 Синагогатан алар Йаҡуп әм Иоан пелән ҡәсер
уҡ Симон әм Антрейнең өйләренә киттеләр. 30 Си-
монның ҡәйнәсе тәне эссенеп аурып йатҡан, Исаға
ул уҡ аның турынта әйткәннәр. 31 Ул аның йанына
парып, ҡулын алып, торғалы пулышҡан. Аның тәне
эссенеп пөткән, ул аларға өстәлне ҡороп пашлаған.
32 Ҡойаш ҡунып, киц йеткәц, Исаға пөтөн аурыу-
лы, йелгә суғылғаннарны алып килеп пашлағаннар.
33 Пөтөн тора кеше ишек алтынта йыйылған. 34 Иса
ул көнтә кән төрлө аурыулартан асапланҡаннарны
төсәткән, кән чиннәрне цығарған. Чиннәр Ул Кем
игәнен пелгәннәр, аның өцөн Ул аларға кәпләшкә-
ле рөхсәт пирмәгән.

Иса Калилейәтә

35 Таңна, әле йарыҡланмағанта, Иса өйтән цығып,
кешеләрсес йергә парып, анта тыуа ҡылған. 36 Си-
мон пашҡа уғыуцылар пелән Аны эстәп цыҡҡан-
нар. 37 Аны табып, әйткәннәр:
– Сине пөтөннәре эстәйтеләр!
38 Ул аларға пылай тип әйткән:
– Масайыцлы Ҡәбәр турынта үәғәс әйтеү өцөн,
пашҡа йерләргә, күрше ауылларға парайыҡ, Мин
аның өцөн мынта килтем ҡуй.
39 Ул пөтөн Калилейәтә синагогаларта үәғәс әйтеп
әм чиннәрне цығарып йөрөгән.

28 Слух об Иисусе мгновенно разошелся по всей
Галилее.

Иисус исцеляет больных

29 Из синагоги они с Иаковом и Иоанном сразу же
пошли домой к Симону и Андрею. 30 Теща Симона
лежала в горячке, и Иисусу сразу сказали о ней. 31 Он
подошел к ней, взял ее за руку и помог подняться.
Жар ее прошел, и она начала накрывать им на стол.
32 С наступлением вечера, после захода солнца,
к Иисусу стали приносить всех больных и одер-
жимых демонами. 33 Весь город собрался у дверей.
34 В тот день Иисус исцелил многих от самых различ-
ных болезней и изгнал много демонов. Демонам Он
запрещал говорить, потому что они знали, Кто Он.

Иисус проповедует в Галилее

35 На следующее утро, когда было еще темно, Ии-
сус встал, вышел из дома и, уйдя в безлюдное место,
молился там. 36 Симон и другие ученики бросились
искать Его 37 и, когда нашли, сказали Ему:

– Все Тебя ищут!

38 А Он им ответил:

– Пойдем в другие места, в соседние селения, что-
бы Мне и там проповедовать Радостную Весть, Я
ведь для этого и пришел.

39 И Он ходил по всей Галилее, проповедуя в сина-
гогах и изгоняя демонов.

Иса лепралы кешене төсәтәте

40 Пер уаҡыт Исаның йанына лепра аурыулы пер
кеше килгән. Ул Иса алтта тубығына төшөп, Аңа йа-
лынып пашлаты:

– Син теләсәң, синең мине тасартҡалы көцөң пар.

41 Иса аны шәлләте. Ул ҡулын суңып, аны тейеп,
әйтте:

– Теләйем, тасар!

42 Ул аны әйтеп пөтөргән ите, кешенең лепра ау-
рыуы пөттө тә, ул таса пулып цыҡты. 43 Иса аны йе-
бәреп, 44 ҡаты әйтте:

– Ҡара, ицкемкә мының турынта кәпләмә. Ә ти-
ний ҡесмәтцегә парып, Муса пойорған тасарыу өцөн
ҡорманныҡ алып кил. Пөтөн кешеләр синең төсә-
леүеңне күрсеннәр.

45 Әммә ул кеше нимә пулғанын төрлө йаҡта йө-
рөп, кәпләгән. Аның өцөн Исаға тората ацыҡ йө-
рөгәле йарамаған, Ул кешеләрсес йерләртә ҡалған.
Алайта ҡалыҡ пәрбер Аның йанына төрлө йаҡтан
килгән.

Иса шал аурыулы кешене төсәтәте әм аның ҡоналарын кицерәте

2 1 Иса перницә көннән Кәпернаумҡа килгән, Ул
өйтә пулыуын пелеп ҡуйғаннар. 2 Аңа ул ҡәтәр
кеше йыйылған, ишек алтынта йер тә пулмаған.
Иса сүс әйткән уаҡытта, 3 түрт ир Аңа шал аурыулы
кешене алып килгәннәр. 4 Иса йанына кән ҡалыҡ
йыйылған әм Аның йанына аларға йетеү йуҡ, кү-
реп ҡуйғац, алар өй түбәгә цығып, өй түбәне ацып,

Иисус исцеляет прокаженного

40 Однажды к Нему подошел человек, больной проказой. Упав перед Иисусом на колени, он стал умолять Его:

– Если Ты захочешь, Ты можешь меня очистить.

41 Иисусу стало жаль его. Он протянул руку, прикоснулся к нему и сказал:

– Хочу, очистись!

42 Как только Он это сказал, проказа сошла с человека, и тот стал чистым.

43 Иисус тут же отослал его, строго предупредив:

44 – Смотри, никому не говори об этом, но пойди, покажись священнику и принеси в жертву за очищение то, что повелел Моисей. Так твое исцеление будет удостоверено перед людьми.

45 Но тот пошел и начал повсюду рассказывать о случившемся. Из-за этого Иисусу стало невозможно открыто появляться в городе, и Он оставался в безлюдных местах. Народ, однако, стекался к Нему отовсюду.

Иисус исцеляет парализованного и прощает его грехи

2 1 Через несколько дней Иисус снова пришел в Капернаум, и в городе стало известно, что Он до-
ма. 2 К Нему собралось столько людей, что не было
места даже в дверях. Когда Иисус возвещал слово,
3 четверо мужчин принесли к Нему парализованно-
го. 4 Видя, что из-за толпы им не подойти к Нему,
они поднялись на крышу, разобрали ее и спустили

шал аурыулы кешене йегән келәм пелән төшөргән-
нәр. 5 Иса аларның эшәнеүләрен күреп, шал аурыу-
лы кешегә әйткән:
– Палам, сиңә синең ҡоналарың кицереләте!
6 Анта утырған перницә Йаса уғытыуцылары үс-
ләрнең эценән уйлағаннар: 7 «Ул нимә әйтәте? Пы
ҡоналы сүсләр! Кем, Аллатан пашҡа, ҡоналарны ки-
церә пеләте?»
8 Ул уҡ Иса Үсенең руҡы пелән пелте, нимә турын-
та алар уйлатылар.
– Сеснең йөрәкләрегестә нинтәйен уйлар? – ул
сораған. 9 – Нимә йеңелерәк, шал аурыулы кешегә:
«Синең ҡоналарың кицереләте», әллә «Тор, йегән
келәмне алып атла», тип әйткәле? 10 Әммә сес пел-
гәле тейеш, Кеше Паласының йертә ҡоналарны ки-
цергәле ҡаҡы пар.
Мынта Ул шал пулған кешегә әйтте:
11 – Сиңә әйтәм: тор, үсеңнең йегән келәмеңне
алып, өйөңә парып ҡайт.
12 Аурыулы ҡәсер уҡ пөтөн кешенең күсентә тороп,
келәмне алты та, цығып китте. Пы нимәгә пөтөн
кешенең исе китте, алар Алланы маҡтап, әйттеләр:
– Пес мынтайынны иц҄ҡацан күрмәгән!

Иса Левийнең өйөнтә ашанаты

13 Иса тағын күл йанына цыҡты. Пөтөн ҡалыҡ
Аңа партылар, әм Ул аларны уғытты. 14 Иса усып
парғанта, йасаҡлар йыйатығын урынта Алпей па-
ласы Левийне күреп йебәрте.
– Минең суңынан атла, – Иса аңа әйткән.
Ул кеше тороп, Аның суңынан атлап киткән.

сверху циновку, на которой лежал больной. 5 Иисус,
увидев их веру, сказал парализованному:
– Сын Мой, прощаются тебе твои грехи!
6 Некоторые из учителей Закона, которые сидели
там, подумали про себя: 7 «Что Он такое говорит? Это
кощунство! Кто, кроме Бога, может прощать грехи?»
8 Иисус тотчас узнал духом Своим, о чем они ду-
мают.
– Что у вас за мысли такие в сердце? – спросил
Он. – 9 Что легче, сказать парализованному «Проща-
ются тебе грехи» или сказать ему «Встань, возьми
циновку и ходи»? 10 Но чтобы вы знали, что Сын Че-
ловеческий имеет власть прощать грехи на земле...
И тут Он обратился к парализованному:
11 – Говорю тебе: встань, возьми свою циновку и
иди домой.
12 Больной тут же, на глазах у всех, встал, взял ци-
новку и вышел. Это очень изумило всех, и люди сла-
вили Бога, говоря: «Такого мы никогда еще не ви-
дели!»

Иисус обедает с грешниками в доме Левия

13 Иисус опять вышел к озеру. Весь народ шел к
Нему, и Он учил их. 14 Проходя, Иисус увидел Ле-
вия, сына Алфея, сидевшего на месте сбора тамо-
женных пошлин.
– Следуй за Мной, – сказал ему Иисус. Тот встал
и пошел за Ним.

15 Анан суң, Иса Левийнең өйөнтә өстәл йанын-
та йыйылған цағынта, Аның уғыуцылары пелән
кән йасаҡ йыйыуцылар әм ҡоналы кешеләр пулған.
Иса суңынан әруаҡыт төрлө кешеләр йөрөгәннәр.
16 Йаса уғытыуцылары пелән парисәйләр* ницек
Иса ҡоналы кешеләр әм йасаҡ йыйыуцылар пелән
ашанатығын күргәннәр, әм Исаның уғыуцыларынан
сурағаннар:
– Ник Ул ҡоналы кешеләр әм йасаҡ йыйыуцылар
пелән пергә ашанаты?
17 Мыны эшетеп, Иса аларға пылай тип әйткән:
– Табип таса кешегә кәрәкмәйте, аурыуға кәрәк.
Мин төрөс кешеләрне түгел, ҡоналы кешеләрне ца-
ғырғалы килгән.

Иса ураса турынта кәпләйте

18 Пер уаҡыт, Йаҡйаның уғыуцылары әм парисәй-
ләр ураса тотҡаннар, Исаға әллә кем кешеләр ки-
леп, сурағаннар:
– Ник Йаҡйаның уғыуцылары әм парисәйләр
ураса тотатылар, ә синең уғыуцыларың йуҡ?
19 Иса аларға:
– Туйта ҡунаҡлар ураса ошлайтылар ма, ҡацан
өйләнәтеген йегет алар пелән? Өйләнәтеген йегет
алар пелән пулғынца, аларға ураса ошлағалы кә-
рәкмәйте. 20 Уаҡыт пулыр, ҡацан өйләнәтеген йегет-
не алартан алып китерләр, әнә ул уаҡытта алар ура-
са ошлар. 21 Ицкем иске кейемкә йамау йаңа малтан
текмәйте ҡуй. Алай пулса, йаңа мал утырыр, иске-

* 2:16 *Парисәйләр* – Исраилтә тин төргөннәрнең пере.

15 Позже, когда Иисус возлежал за столом в доме у Левия, то, кроме Его учеников, там возлежало много сборщиков налогов и прочих грешников; за Иисусом всегда шло много разных людей.
16 Учители Закона из фарисеев увидели, что Он ест вместе с грешниками и сборщиками налогов, и спросили учеников Иисуса:

– Почему Он ест со сборщиками налогов и грешниками?

17 Услышав это, Иисус сказал им:

– Не здоровым нужен врач, а больным. Я пришел призвать не праведников, а грешников к покаянию.

Иисуса спрашивают о посте

18 Однажды, когда ученики Иоанна и фарисеи постились, к Иисусу пришли какие-то люди и спросили:

– Почему ученики Иоанна и ученики фарисеев постятся, а Твои ученики нет?

19 Иисус им ответил:

– Разве могут гости на свадьбе поститься, пока с ними жених? До тех пор пока жених с ними, зачем
им поститься?
20 Но наступят дни, когда жених будет взят от них, вот тогда, в тот день, они и будут поститься.

21 Никто не пришивает к старой одежде заплату из новой ткани, иначе новая ткань сядет, порвет ста-

не йыртыр, йыртыћ анан та олораћ пулып цығыр.
22 Ицкем йәш араћны иске күннән сауытћа ћоймайты ћуй. Алай пулса, араћ аны йыртып ћуйыр, ул уаћытта араћ та, сауыт та посолыр. Йәш араћны йаңа сауытћа ћойатылар.

Иса шәмпе турынта

23 Пер уаћыт Иса шәмпетә цацылып ћуйған ћыралар аша усып парғанта, Аның уғыуцылары пашаћларны йул пуйы өсөп парғаннар. 24 Парисәйләр Аңа әйткәннәр:

– Ћара! Ник алар ћылатылар, нимә аларға шәмпетә рөксәт ителмәгән ћылғалы?

25 Иса аларға әйткән:

– Сес ицћацан уғымаған ма, Таут кәрәксенкәнтә, нимә ћылған, ул әм аның йулташлары ацыћћан
цағынта?
26 Пы паш тиний ћесмәтце Абиатар уаћытта пулған. Таут Алланың өйөнә кергән тә, Аллаға пағышланћан икмәкне ашаған әм үсенең кешеләренә пиргән; аны тиний ћесмәтцеләртән пашћа ицкем ашағалы йарамаған та.

27 Ћушып:

– Кеше шәмпе өцөн түгел, шәмпе кеше өцөн ћоролған.
28 Аның өцөн Кеше Паласы – шәмпенең тә Ћуцасы!

Иса пер кешенең ћороп ћалған ћулын төсәтәте

3 1 Иса тағын синагогаға кергән. Анта ћороп ћалған ћул пелән пер кеше пулған.
2 Парисәйләр Аны саћлыћ пелән көсәткәннәр, Ул пы кешене шәм-

рую, и дыра станет еще больше. 22 И никто не на-
ливает молодое вино в старые бурдюки, иначе вино
прорвет их, тогда и вино пропадет, и бурдюки. Мо-
лодое вино наливают в новые бурдюки.

Ученики срывают колосья в субботу

23 Однажды в субботу Иисус проходил через засе-
янные поля, и Его ученики начали срывать по до-
роге колосья. 24 Фарисеи сказали Ему:
– Смотри! Почему они делают то, что не разреша-
ется делать в субботу?
25 Иисус ответил им:
– Разве вы никогда не читали о том, что сделал
Давид, находясь в нужде, когда он и его спутники
проголодались? 26 Это произошло при первосвящен-
нике Авиатаре. Давид вошел в дом Божий и ел свя-
щенный хлеб, который нельзя есть никому, кроме
священников, а также дал его своим людям.
27 И добавил:
– Суббота создана для человека, а не человек для
субботы. 28 Так что Сын Человеческий – Господин
и над субботой!

Иисус исцеляет человека с высохшей рукой

3 1 Иисус снова пришел в синагогу. Там был чело-
век с иссохшей рукой. 2 Фарисеи внимательно
наблюдали за Ним, не исцелит ли Он этого человека

пе көнтә төсәтмәс мә, Аны анан суң ҡәйепләгәле
өцөн. 3 Иса ҡороп ҡалған ҡул пелән кешегә әйткән:

– Уртаға тор.

4 Анан суң Ул алартан сураған:

– Шәмпе көнтә йаҡшылыҡ әллә йаманныҡ ҡылғалы рөксәт пирелгән? Өмөрнө ҡотҡарғалы ма әллә ҡәрәп иткәле мә?

Алар өнсөс пулғаннар. 5 Иса аларны пөтөнөсөн
ацыу ҡараш пелән ҡарап цыҡты та, аларның ҡаты күңеленә ҡайғырып, ул кешегә әйтте:

– Ҡулыңны суң.

Ул ҡулын суңты, әм аның ҡулы төсәлеп цыҡты.

6 Парисәйләр синагогатан цығып, ҡәсер уҡ Иротның йаҡлауцылары пелән ницек аларға Исаны үлтергәле киңәштеләр.

Иса суңынан кән ҡалыҡ йөрөйтө

7 Иса уғыуцылар пелән күл йаҡҡа атлатылар. Аларның суңынан кән кешеләр Калилейәтән, Иутейәтән, 8 Йерусалимнән, Итумейәтән, Йортан йылға сырттан, Тир әм Ситон тирәтән килгәннәр. Кән кеше Иса нимә ҡылғанын эшетеп, Аңа парғаннар.
9 Иса уғыуцыларына йыйылған ҡалыҡ тың кән пулған өцөн, Аны ҡысмасыннар өцөн, кимә әсерләгәле пойорған. 10 Ул кән кешене аурыутан төсәткән.
Аны тейгәле өцөн, пөтөн аурыулы кешеләр алтҡа
үтеп цыҡҡаннар. 11 Ә йелгә суғылғаннар Аны күреп,
Аның алт йанына йөстүмән төшөп, ҡыцҡырғаннар:

– Син – Алланың Паласы!

12 Әммә Иса аларға Ул кем пулыуын әйтмәгәле ҡаты пойорған.

в субботу, чтобы потом обвинить Его. 3 Иисус сказал
человеку с иссохшей рукой:

– Встань посередине.

4 Затем Он спросил их:

– Что позволительно делать в субботу, добро или зло? Спасать жизнь или губить?

Они молчали.

5 Тогда Иисус, обведя их гневным взглядом и скорбя о черствости их сердец, сказал тому человеку:

– Протяни руку.

Тот протянул, и его рука стала совершенно здоровой.

6 Выйдя из синагоги, фарисеи немедленно начали совещаться со сторонниками Ирода о том, как им убить Иисуса.

За Иисусом следует множество народа

7 А Иисус пошел с учениками к озеру. За ними сле-
довало великое множество народа из Галилеи, Иу-
деи, 8 Иерусалима, Идумеи, из-за реки Иордан, из
окрестностей Тира и Сидона. Эти люди шли к Иису-
су, потому что слышали о делах, которые Он со-
вершал. 9 Иисус велел ученикам приготовить лодку,
чтобы не теснили Его, потому что толпа была весь-
ма многочисленна. 10 Он исцелил многих людей, и
поэтому все больные проталкивались вперед, что-
бы прикоснуться к Нему. 11 А те, в ком были нечи-
стые духи, когда видели Его, падали перед Ним ниц
и кричали: «Ты Сын Бога!»

12 Но Иисус строго запрещал им разглашать о том, кто Он.

Иса унике уғыуцыларны сайлайты

[13] Иса тауға цығып, Үсенә кемне теләте, цағырған.
Алар Аңа килтеләр. [14-15] Алар әруаҡыт Аның пелән
пулсын, Масайыцлы Ҡәбәрне таратсын, чиннәр-
не цығарғалы көц алсын өцөн, Ул аларның арасын-
та унике кеше сайлап алған, аларны рәсул тип ата-
ған. [16] Иса сайлаған унике кеше менә: Симон (Иса
аңа Петр тип исем пиргән), [17] Себетайның улы Йа-
ҡуп әм аның әкәсе Иоан (Иса аларны «Боанеркес»
тип атаған; ул сүснең мәғнәсе «күк күкерәү уллары»),
[18] Антрей, Пилип, Бартоломей, Маттей, Тома, Йаҡуп
(Алпейнең улы), Таттей, Симон Кананит [19] әм Иута
Искариот (кем суңынан Исаны сатҡан).

Иске Руҡка йала йабыу

[20] Анан суң Иса өйөнә кергәц, тағын та кән кеше
йыйылған, Аңа та Аның уғыуцыларына ашанҡалы
уаҡыт пулмаған. [21] Мыны эшетеп, Исаның туғанна-
ры Аны алып киткәле килтеләр. Алар әйткәннәр:

– Ул Үсенең ағылынта түгел.

[22] Йерусалимнән килгән Йаса уғытыуцылары әйт-
кәннәр:

– Аңа Бельсебул ирешкән. Ул чиннәрне чиннәр-
нең пашлығының көцө пелән ҡыуаты.

[23] Ул уаҡытта Иса аларны Үсенә цағырып, мәсәл
аша аңната пашлаған:

– Ницек иблис иблисне ҡыуаты? [24] Патшалыҡ
ике өлөшкә айырылса, ул тороп ҡалмас. [25] Өй тош-

Иисус избирает двенадцать учеников

13 Однажды Иисус поднялся на гору и позвал к
Себе тех, кого Сам пожелал. Они пришли к Нему,
14 и Он избрал из них двенадцать человек, которых
и назвал апостолами, чтобы они всегда были с Ним
и чтобы Он мог посылать их возвещать Радостную
Весть. 15 Он также наделил их властью изгонять де-
монов. 16 Итак, Иисус назначил двенадцать человек:
Симона (которому Он дал имя Петр), 17 Иакова, сы-
на Зеведея, и Иоанна, брата Иакова (их Он называл
«Воанергес», что значит «Сыновья грома»), 18 Анд-
рея, Филиппа, Варфоломея, Матфея, Фому, Иакова
(сына Алфея), Фаддея, Симона Кананита 19 и Иуду
Искариота (который впоследствии и предал Его).

Иисуса обвиняют в том, что Он изгоняет нечистых духов сатанинской силой

20 Однажды, когда Иисус вошел в дом, опять со-
бралась толпа, так что Ему и Его ученикам даже по-
есть было некогда. 21 Услышав об этом, родственни-
ки Иисуса пришли забрать Его, потому что они го-
ворили: «Он не в Своем уме».

22 А учители Закона, пришедшие из Иерусалима,
утверждали:

– Он одержим Веельзевулом. Он изгоняет демонов силой повелителя демонов.

23 Тогда, подозвав их к Себе, Иисус стал объяснять
им с помощью притч:

– Как сатана может изгонять сатану? 24 Если цар-
ство разделится на враждующие части, оно не смо-
жет устоять, 25 и если дом будет разделен враждой,

маннык пелән айырылса, ул өй тороп ҡалмас. 26 Иб-
лис айырылса, әм үс үсенә оторо торса, ул тороп
ҡалмас, аның оцо йыуыҡ. 27 Ицкем ҡуй көцлө ке-
шенең өйөнә кереп, аны пәйләп алмағынца, аның
пайлығын талап алмас. Анан суң ҡына аның өйөн
талар. 28 Сескә төрөснө әйтәм: кешенең пөтөн ҡо-
налары әм йарамаслыҡлары кицерелерләр, 29 әммә
кем Иске Руҡны йаманнаса, ул ицҡацан кицерел-
мәс, пы ҡона кешетә мәңкегә ҡалыр.
30 Иса пы нәрсәне, кешеләр, Анта чин имеш пар,
әйткәннәр өцөн, әйтте.

Исаның ҡәиләсе

31 Аның инәсе әм әкә-энеләре килеп, тышта то-
роп, Аны цағырғалы суратылар. 32 Иса йанынта кән
кешеләр пулған, Аңа әйттеләр:
– Синең инәң, Синең әкә-энеләрең, әбә-сең-
неләрең тышта торатылар, Сине сурайтылар.
33 – Кем Миңә инә әм кем Миңә әкә-энеләр? –
тип Иса алартан сураты.
34 Ул күс пелән пөтөн йанынта торған кешеләрне
ҡарап цығып, әйтте:
– Менә Минең инәм әм минең әкә-энеләрем.
35 Кем Алланың мәйелен ҡылса, ул Миңә әкә тә,
әбә тә, инә тә.

то этот дом не сможет устоять.
26 Если сатана разделился и враждует против самого себя, то он не может устоять, и конец его близок.
27 Ведь никто не может войти в дом сильного человека и разграбить его добро, если сначала не свяжет его, – только тогда можно будет ограбить его дом.
28 Говорю вам истину: все грехи и любое кощунство будут прощены людям,
29 но тот, кто будет хулить Святого Духа, тому не простится никогда, вина за этот грех остается на человеке навсегда.

30 Он сказал это потому, что они говорили, будто в Нем нечистый дух.

Иисус говорит о Своей истинной семье

31 Пришли Его мать и братья и, стоя снаружи, попросили позвать Его.
32 Вокруг Иисуса было много людей, и Ему передали:

– Твоя мать, Твои братья и сестры стоят снаружи и спрашивают Тебя.

33 – Кто Мне мать и кто Мне братья? – спросил их в ответ Иисус.

34 Он обвел взглядом сидящих вокруг Него людей и сказал:

– Вот Моя мать и Мои братья.
35 Кто исполняет Божью волю, тот Мне и брат, и сестра, и мать.

Аш цацҡыцы әм орлоҡ йемнәр турынта мәсәл

4 [1] Иса тағын та күл пуйта уғытты. Аның йанын-
та кән кеше йыйылған, аның өцөн Ул кимәгә
утырғалы уйлаты, ҡыртан кән түгел ығып, пөтөн
ҡалыҡ ҡырта тороп ҡалған. [2] Иса кән нимәгә мәсәл
аша ҡалыҡны уғытҡан, аларға әйтеп:
[3] – Тыңнаң: аш цацҡыцы аш цацҡалы цыҡҡан.
[4] Ул орлоҡно цацҡанынта, аларның пырасы йул
төптә кенә төшкәннәр. Ҡошлар оцоп килеп, алар-
ны цоҡцоп пөтөргәннәр. [5] Пашҡалары ташлы йер-
гә төшкәннәр, ҡайта уңышлы йер ас пулған. Йере
тирән пулмағаны өцөн, алар тис үсеп цыҡҡаннар.
[6] Ҡойаш цыҡҡац, үсемнекләрне көйтөргән, алар-
ның тамырлары тирән пулмаған өцөн, алар ҡороп
ҡалған. [7] Пашҡалары тегәнәккә төшкәннәр, ул үсеп,
аларны пасып киткән, аның өцөн орлоҡ уңыш пир-
мәгән. [8] Әм йарым орлоҡ йемнәр йаҡшы йергә төш-
кән, цыҡҡан, үскән тә, утыс, алтмыш, йөс рәт кә-
нерәк цацылғаннан йаҡшы уңыш пиргән.
[9] Иса анан суң ҡушып әйткән:
– Кемнең эшетеү өцөн ҡолағы пар, эшетсен!

Иса мәсәлне аңнататы

[10] Суңынта, Иса үсе ҡалғанта, Аның аман йулташ-
лары пергә унике пелән Анан мәсәл турынта сура-
тылар. [11] Иса әйтте:
– Сескә Алланың Патшалығы серләре ацылған,
төгөләргә, тыштағыларға, пөтөн нимә мәсәл аша
пиреләте.

Притча о сеятеле и семенах

4 [1] Иисус опять учил у озера. Вокруг Него собра-
лась огромная толпа, так что Он был вынужден
сесть в лодку и немного отплыть, а весь народ сто-
ял на берегу. [2] Иисус многому учил народ в прит-
чах, говоря им:
[3] – Послушайте: сеятель вышел сеять. [4] Когда он
разбрасывал семена, то некоторые из них упали у са-
мой дороги. Прилетели птицы и склевали их. [5] Дру-
гие упали в каменистые места, где было мало пло-
дородной почвы. Они быстро проросли, потому что
почва была неглубокой. [6] Но когда взошло солнце,
оно опалило ростки, и те засохли, так как у них не
было глубоких корней. [7] Другие упали в терновник,
который разросся, заглушил их, и семена не дали
урожая. [8] Но семена, которые упали на хорошую поч-
ву, взошли, выросли и принесли урожай в тридца-
ть, а то и в шестьдесят, и даже во сто крат больше,
чем было посеяно.
[9] Потом Иисус добавил:
– У кого есть уши, чтобы слышать, пусть слышит!

Иисус объясняет притчу о четырех видах почвы

[10] Позже, когда Иисус был один, Его постоянные
спутники вместе с двенадцатью спросили Его о
притчах. [11] Иисус ответил:
– Вам открыта тайна Божьего Царства, а тем,
внешним, всё дается в притчах,

12 Алар ҡарасыннар та күрмәсеннәр,
эшетсеннәр тә аңнамасыннар;
әм алар Аллаға айлансалар,
ул уаҡытта Ул аларны кицерер ите.
13 Анан суң Иса сураты:
– Пы мәсәлне сес ницек аңнаматығыс? Ницек сес
анан пашҡа мәсәлләрне аңнарсығыс? 14 Аш цацҡы-
цы сүс цацаты. 15 Пер ницә кешеләр орлоҡ шигел-
ле, кемнәр йул пуйынта цацылған. Алар сүс эшет-
сәләр, иблис килеп, алартан цацылғанны урлай-
ты. 16 Пашҡалары ташлы йергә цацылған орлоҡҡа
ошайты. Ул кешеләр, сүс эшетсәләр, аны масайып
алатылар. 17 Әммә аларның тамыры пулмағац, аның
өцөн аларны ҡысҡа уаҡытҡа ҡына йетәте, ҡыйын-
цылыҡлар әм ҡыуыулар сүскә пулса, ул уҡ ҡағыла-
тылар. 18 Тағын пашҡалар – тегәнәк арасынта төш-
кән орлоҡ шигелле. Алар сүсне эшетәтеләр, 19 әммә
тормош мәшәҡәтләр, пайлыҡны сөйөү әм пашҡа
теләүләр сүсне пасатылар, аны уңышсыс ҡылып.
20 Әм тағын йаҡшы йергә сибелгән орлоҡ шигелле
кешеләр пар. Алар сүсне эшетеп, үсләренә алатылар
әм утыстан, алтмыштан, йөстән кәнерәк цацылған-
нан уңыш пирәтеләр.
21 Анан суң Ул аларға әйткән:
– Шәмцыраҡны өйгә алып кереп, аны сауыт ас-
тына әллә йататығын урын астыға утысатылар ма?
Иңере, аны астылыҡҡа утысатылар. 22 Пөтөн йә-
шерелгән ацылыр, пөтөн серләр тышына цығыр.
23 Кемнең эшетеү өцөн ҡолаҡлары пар, эшетсеннәр.
24 Аларға тағын әйткән:

[12] чтобы «они смотря, не видели
и, слушая, не понимали;
чтобы они не обратились
и не были бы прощены».
[13] Потом Иисус спросил:
– Неужели и вы не поняли эту притчу? Как же
вы тогда вообще сможете понимать притчи? [14] Сея-
тель сеет слово. [15] Некоторые люди похожи на семе-
на, посеянные у дороги. Как только они услышат
слово, приходит сатана и похищает посеянное в них.
[16] Другие похожи на семена, посеянные на камени-
стой почве. Эти люди, когда слышат слово, сразу же
принимают его с радостью. [17] Но у них нет корня и
поэтому их хватает лишь на короткое время, и когда
наступают трудности и гонения за слово, они сра-
зу же отступаются. [18] Третьи – как семена, посеян-
ные среди терновника. Они слышат слово, [19] но по-
вседневные заботы, обольщение богатством и другие
желания заглушают слово, делая его бесплодным.
[20] А есть люди, похожие на семена, посеянные в хо-
рошую почву. Они слышат слово, принимают его и
приносят плод – в тридцать, шестьдесят, а то и во
сто крат больше посеянного.
[21] Затем Он сказал им:
– Разве для того вносят в дом светильник, чтобы
поставить его под горшок или под кровать? Наобо-
рот, его ставят на подставку. [22] Нет ничего тайного,
что не станет явным, и нет ничего скрытого, что не
выйдет на свет. [23] Если у кого есть уши, чтобы слы-
шать, пусть слышит!
[24] И еще сказал им:

– Саҡ пулың, нимәне эшетәсегес. Нинтәйен үлцәү пелән үлцәйсегес, ул ҡәтәр Алла үлцәп пирәр тә, артығын та сескә пирәр. 25 Кемнең пар, аңа тағын пулыр, кемнең йуҡ, пулғанын та алып китерләр.

Цацылған ҡыра турынта мәсәл

26 Ул тағын әйтте:
– Алланың Патшалығы менә мыңа ошайты: кеше ҡырата цацып пашлайты. 27 Көннәр, төннәр усаты, кеше йоҡлайты та, уйанаты та, орлоҡлар цығатылар та үсәтеләр, ул үсе тә пелмәйте ницек, 28 йер
үсе йемеш пирәте. Иң перенце йаңа потаҡ цығаты, анан суң пашаҡ, пашаҡ аш күс пелән тулаты. 29 Ҡацан уңыш йетсә, уратығын уаҡыт йеткәц, кеше ураҡ пелән киләте.

Горчица йем турынта мәсәл

30 Иса әйткән:
– Нимә пелән Алланың Патшалығын цағыштырғалы пулаты? Нинтәйен мәсәл аша аның турынта сүрәтләп пиргәле пулаты? 31 Ул горчица йем шигелле. Аны йергә утыссаң, ул пөтөн йемнән иң кецкенә,
32 ә үсеп цыҡса, ул пөтөн паҡцатағы үсемнекләртән олораҡ, антайын оло потаҡлар йәйелтерәте, ауатағы ҡошларға аларның күләгәсентә ойа үргәле пулаты.
33 Иса аларға кән ошашлы мәсәлләр кәпләгән, аларның уйларының көцөнә ҡарап. 34 Иса мәсәлләрсес уғытмаған, ә Үсенең уғыуцылары пелән ҡалса, Ул аларға аңнатып пиргән.

– Будьте внимательны к тому, что вы слышите.
Какой мерой вы мерите, такой будет отмерено и вам,
и даже прибавлено. [25] У кого есть, тому будет дано
еще, а у кого нет, будет отнято и то, что он имеет.

Притча о засеянном поле

[26] Еще Он сказал:
– Божье Царство похоже на то, как если бы чело-
век засеял поле. [27] Проходят дни и ночи, человек то
спит, то бодрствует, а семена всходят и растут, он и
сам не знает как, [28] ведь земля сама дает плод. Сна-
чала появляется росток, затем колос, потом колос
наливается зерном, [29] и когда созреет урожай, чело-
век приходит с серпом, потому что наступила жатва.

Притча о горчичном зерне

[30] Иисус продолжал:
– С чем можно сравнить Божье Царство? В ка-
кой притче можно описать его? [31] Оно как горчичное
зерно. Когда его сеют в землю, оно самое малень-
кое из всех семян, [32] но когда вырастает, то стано-
вится больше всех огородных растений и раскиды-
вает такие большие ветви, что птицы небесные мо-
гут вить гнезда в их тени.
[33] Иисус рассказывал им много подобных притч.
Он не говорил им больше того, что они были в силах
воспринять. [34] Без притч Иисус вообще не учил, но
когда Он оставался наедине со Своими учениками,
Он всё им объяснял.

Иса көцлө тауылны тыныцлантыраты

35 Ул уҡ көнтә, киц уаҡытта, Иса Үсенең уғыуцы-
ларына әйткән:
– Күлнең арйағына цығайыҡ.
36 Ҡалыҡны пушатып, алар Иса йанына кимәгә
утырып, ҡыртан ишенеп киттеләр. Аларға пашҡа
кимәләр тә ҡушылтылар. 37 Кинәт көцлө тауыл цыҡ-
ты. Тулғыннар кимәгә суғылтылар та, аны сыу пе-
лән ҡойоп пашлаты. 38 Ул уаҡытта Иса кимәнең сырт
йағынта йастыҡны паш астына салып, йоҡлап йат-
ҡан. Уғыуцылар Аны уйатып, әйттеләр:
– Уғытыуцы! Сиңә пәрбер мә, пес әләк пулабыс?
39 Уйанып, Ул йелгә пойороҡ пирте тә, күлгә по-
йорто:
– Тыныц пул! Ҡуйып тор!
Ул уҡ йел тыныцланты та, күл тип-тигес пулып
ҡуйты.
40 – Йә, сес нимәтән ҡурыҡтығыс? – Ул үсенең
уғыуцыларына әйтте. – Әллә сеснең эшәнеү йуҡ
ма?
41 Ҡурыҡҡан уғыуцылары пер перенән суратылар:
– Кем Ул, Аны йел тә, тиңкес тә тыңнайтылар?

Иса чиннәрне цуцҡалар көтөүгә ҡыуаты

5
1 Алар күлнең арйағына, керасалылар йеренә кү-
цеп цыҡтылар. 2 Иса кимәтән йаңа ҡына цыҡ-
ҡан ите, Аның алтына ҡәберлектән йелгә суғылған
кеше йөгөрөп цыҡты.
3 Ул кеше ҡәберлектә йәшәгән, аны ицкем цип пе-
лән тә пәйлә алмаған: 4 аны кән рәт ҡулын-айағын

Иисус усмиряет шторм

35 В тот же день, вечером, Иисус сказал Своим ученикам:

– Переправимся на другую сторону озера.

36 Отпустив народ, они вошли в лодку к Иисусу и отплыли от берега. К ним присоединились и другие
лодки. 37 Внезапно поднялся сильный шторм. Волны
били о борта лодки, и ее стало заливать. 38 А Иисус
в это время спал на корме, подложив подушку под голову. Ученики разбудили Его и сказали:

– Учитель! Неужели Тебе всё равно, что мы гибнем?

39 Проснувшись, Он запретил ветру и приказал озеру:

– Умолкни! Перестань!

В тот же момент ветер стих, и наступил полный штиль.

40 – Ну, что вы испугались? – сказал Он ученикам. – Неужели у вас еще нет веры?

41 Перепуганные ученики спрашивали друг друга:

– Кто же Он, что даже ветер и озеро повинуются Ему?

Иисус изгоняет демонов в стадо свиней

5 1 Они переправились на другую сторону озера, к
земле герасинцев. 2 Как только Иисус вышел из
лодки, навстречу Ему из гробниц выскочил человек, одержимый нечистым духом.

3 Человек этот жил в гробницах, и никто не мог
связать его даже цепями: 4 его уже много раз сковы-

тимер суғып пәйләгәннәр, ә ул әруаҡыт ципне йа-
рып, айаҡларынан тимерләрне уатҡан пулған. Иц-
кем аны тыйалмаған. 5 Ул көнө-төнө ҡәберләр ара-
сынта әм тауларта йөрөгән, йаман тауыш пелән үсен
ташлар пелән суҡкан. 6 Исаны йыраҡтан күреп ҡу-
йып, Аның йанына йөгөрөп килгән тә, Аның йаны-
на йығылған та, 7 пөтөн тауышы пелән ҡыцҡырған:

– Иса, Алла Тәғәләнең Паласы, минән нимә те-
ләйсең? Аллатан Синән йалынам, ҡыйнама мине!

8 Ник тисәң Иса аңа әйткән: «Чин, пы кешетән
цығып кит».

9 Иса анан сураған:

– Кем синең исемең?

– Минең исемем Легион*, – ул әйткән. – Пес кән
өцөн.

10 Ул Исатан аларны ул йерләртән ҡыумағалы йа-
лынып сураған. 11 Ул уаҡытта тау йанынта оло цуц-
ҡалар көтөү йөрөгән. 12 Чиннәр Исаны сурағаннар:

– Пескә пы цуцҡаларның эценә кергәле пойор.

13 Иса пойорған, әм чиннәр кешетән цығып, цуц-
ҡаларға кергәннәр. Пөтөн көтөү, ике мыңкә ҡәтәр,
йарның өстөсөнән күлгә йөгөртөләр тә, анта па-
тып киттеләр. 14 Ә цуцҡа көтөүцөләр тората та, то-
раның тирәсентә тә пулғанны кәпләп пиргәннәр.
Ҡалыҡ нимә пулғанын ҡарағалы йөгөрөп киткән-
нәр. 15 Исаның йанына килеп, ул йелле кеше, кемтә
легион ҡәтәр чиннәр пулған, кейемтә әм исле уйта
утырыуын күртеләр, әм алар ҡурыҡтылар. 16 Күргән

* 5:9 *Легион* – римлеләрнең әскәрлекнең пүлеге. Аның исәбе –
перәй 6 мың әскәр керәте. Мынта пы сүснең мәғнәсе – кән
исәпле чиннәр.

вали по рукам и ногам, но он всегда разрывал цепи
и разбивал кандалы на ногах. Никто не мог усми-
рить его. 5 Днем и ночью он бродил среди могил и по
горам и с диким криком бил себя камнями.

6 Увидев Иисуса издалека, он подбежал к Нему,
поклонился 7 и закричал во весь голос:

– Что Ты от меня хочешь, Иисус, Сын Всевыш-
него Бога? Заклинаю Тебя Богом, не мучь меня! –
8 потому что Иисус говорил ему: «Выйди, нечистый
дух, из этого человека».

9 Иисус спросил его:

– Как тебя зовут?

– Меня зовут Легион, – ответил тот, – потому что
нас много.

10 И он настойчиво умолял Иисуса не выгонять
их из тех мест. 11 А там у горы в это время паслось
большое стадо свиней, 12 и нечистые духи попроси-
ли Иисуса:

– Позволь нам войти в этих свиней.

13 Иисус позволил, и нечистые духи, выйдя из че-
ловека, вошли в свиней. Всё стадо, около двух ты-
сяч голов, тут же ринулось с обрыва в озеро и уто-
нуло в нем.

14 А свинопасы побежали и рассказали о случив-
шемся в городе и в окрестностях. Сбежался народ
посмотреть, что произошло. 15 Подойдя к Иисусу,
они увидели, что бывший одержимый, в котором
был легион демонов, сидит одетый и в здравом уме,
и они испугались. 16 Очевидцы же рассказали им, как

кешеләр нимә ул йелле кеше пелән әм цуцҡалар
пелән пулыуын аларға кәпләгәннәр. 17 Ул уаҡытта
мынта торған кешеләр Исатан аларның йерләрен
ҡалтырғалы сурағаннар. 18 Иса кимәгә утырғанта,
төгө кеше, кемтә чиннәр йәшәгән, Ул аны пергә Үсе
пелән алсын тип сураты, 19 әм Иса алғалы күнмәте.

– Үсеңнең өйөңә туғаннарыңа ҡайт, Раппи сиңә нимә ҡылғанын, Ул нинтәйен сиңә рәғим-шәпҡәт ҡылғанын әйт, – тигән Иса.

20 Ул Унторалыҡта нимә аңа Иса ҡылған, парып
кәпләгән. Аның кәпләүе пөтөнөсөнөң исләрен китәргән.

Исаның аурыутан әм үлеүтән патшалығы

21 Иса кимәтә күлнең арйағына кицеп йеткән ите
тағынта, Аның йанына кән ҡалыҡ йыйылып ҡуйған.
22 Мынта Йаир, синагога түрәләренең пере,
килгән. Ул Исаны күреп, Аның айағына йығылып,
23 йалынып пашлаған:

– Минең кецкенә ҡысым үлеп параты. Аңа килеп, ҡулыңны сал, ул төсәлеп, тере ҡалсын.

24 Иса аның суңынан китте. Иса суңынан, Аны
төрлө йаҡтан ҡысып, кән йыйылыш ҡалыҡ атлаған.
25 Анта унике йыл ҡан ҡойолоу пелән асапланҡан пер ҡатын пулған.
26 Ул кән тәбипцеләртән
асапланҡан, төсәлеү өцөн пөтөн аҡцасын пөтөргән, алай пулса та ицнимә пулышлыҡ алмаған,
сәләмәте анан йаман та пулып утырған. 27 Ул Иса
турынта эшеткән, аның өцөн Аңа ул сырт йаҡтан
йыйылыш ҡалыҡның арасынан парып, Аның кейеменә тейгән.
28 «Мин Аның кейеменә тейеп ке-

всё произошло с одержимым и со свиньями. [17] Тогда
местные жители стали просить Иисуса покинуть их
края.

[18] Когда Иисус садился в лодку, то человек, кото-
рый был одержим демонами, стал просить, чтобы
Он взял его с Собой, [19] но Иисус отказал ему.

– Ступай домой к своим родным, – сказал Он, –
и расскажи им, что сделал для тебя Господь, и ка-
кую милость Он к тебе проявил.

[20] Тот пошел и стал рассказывать в Десятиградии
о том, что сделал для него Иисус. Его рассказ при-
водил всех в изумление.

Господство Иисуса над болезнью и смертью

[21] Иисус переправился в лодке обратно на другую
сторону озера, и вокруг Него на берегу собралась
большая толпа. [22] Тут пришел Иаир, один из началь-
ников синагоги. Он, увидев Иисуса, пал к Его но-
гам [23] и стал умолять:

– Моя маленькая дочь умирает, приди и возложи
на нее руки, чтобы она исцелилась и осталась жива.

[24] Иисус пошел с ним, а за Иисусом следовала
большая толпа и теснила Его со всех сторон. [25] Там
была женщина, двенадцать лет страдавшая крово-
течением. [26] Она натерпелась от многих врачей, ис-
тратила на лечение всё, что у нее было, но не полу-
чила никакой помощи, напротив, ей становилось
всё хуже. [27] Она слышала об Иисусе, и поэтому она
подошла сзади к Нему сквозь толпу и прикоснула-
сь к Его одежде. [28] «Если я хоть к одежде Его при-

нә ҡуйсам, төсәлерем», – тип үсенә әйткән. 29 Анның
ҡан ҡойолоуы ул уҡ туҡталған, ул төсәлгәнен си-
сеп ҡуйған. 30 Иса ул уҡ Анан көц цығыуын сисеп
ҡуйты. Ул йыйылыш ҡалыҡҡа айланып, сураты:
– Кем минең кейемемне тейте?
31 Уғыуцылары Аңа әйттеләр:
– Син күрәсең ҡуй, Сине йыйылыш ҡалыҡ төрлө
йаҡтан ҡысаты. Ник Син сурайсың, кем сине тей-
те тип?
32 Иса күс ҡарашы пелән пөтөн йыйылыш ҡалыҡ-
ны айланып цыҡты, кем мыны ҡылты. 33 Ҡатын,
ҡурғыуынан серләп әм, нимә анның пелән пулты, пе-
леп, Анның йанына парып, Анның айағына йығылып,
төрөснө әйтеп пирте. 34 Иса Ул уаҡытта аңа әйтте:
– Минең ҡысым, синең эшәнеүең сине төсәтте!
Тыныцлыҡ пелән пар әм үсеңнең аурыуыңнан тө-
сәл.
35 Әле Иса әйтеп пөтмәгән, синагога түрәнең өйө-
нән кешеләр килеп, әйткәннәр:
– Синең ҡысың үлте, ник сиңә Уғытыуцыны мә-
шәҡәтләгәле?
36 Әммә Иса аларның сүсләренә саҡлыҡ пирмәте,
синагога түрәсенә әйтте:
– Ҡурыҡма, эшән кенә.
37 Ул Петртән, Йаҡуптан әм Йаҡупның әкәсе
Иоаннан пашҡа ицкемкә Анның пелән парғалы
рөксәт пирмәте. 38 Алар түрәнең өйөнә йеткәц, Ул
ҡаушау күрте. Кешеләр сыҡтағаннар-иләгәннәр.
39 Иса өйгә кереп, алартан сураған:
– Нимә өцөн сес ул ҡәтәр ҡайғырасығыс, сыҡ-
тайсығыс-иләйсегес? Ҡыс үлмәгән, ул йоҡлайты.

коснусь, то исцелюсь», – говорила она себе. 29 Ее
кровотечение сразу же остановилось, и она почувс-
твовала, что исцелена.

30 А Иисус мгновенно почувствовал, что из Него
вышла сила. Он обернулся в толпе и спросил:

– Кто прикоснулся к Моей одежде?

31 Ученики ответили Ему:

– Ты же видишь, что толпа теснит Тебя со всех сторон. Что же Ты спрашиваешь, кто к Тебе прикоснулся?

32 Но Иисус обводил толпу взглядом, чтобы уви-
деть ту, которая это сделала. 33 Женщина, дрожа от
страха и зная, что с ней произошло, подошла, упа-
ла к Его ногам и рассказала всю правду. 34 Тогда Ии-
сус сказал ей:

– Дочь Моя, твоя вера исцелила тебя. Иди с миром и будь здорова от своего недуга.

35 Пока Иисус еще говорил, пришли люди из дома
начальника синагоги и передали:

– Твоя дочь умерла, зачем еще беспокоить Учителя?

36 Но Иисус, не обращая внимания на их слова,
сказал начальнику синагоги:

– Не бойся, только верь!

37 Он не позволил идти с Ним никому, кроме Пет-
ра, Иакова и Иоанна, брата Иакова. 38 Когда они
подошли к дому начальника, Он увидел смятение.
Люди плакали и причитали. 39 Иисус вошел в дом и
спросил их:

– Почему вы так скорбите и плачете? Девочка не умерла, она спит.

40 Анан көлөп пашлатылар. Иса пөтөнөсөнә өйтән
цыҡҡалы пойорто, әм Үсе инәсе-атасы пелән әм Үсе-
нең йулташлары пелән ҡысның пүлмәсенә, ҡайта
ул йатҡан, кертеләр. 41 Аның ҡулын алып, Иса әйтте:

– Талита, кум!

(Ул пулаты: «Ҡыс, сиңә әйтәм: Тор!»)

42 Ҡыс ул уҡ торто та, атлап китте (аңа унике йәш
ҡәтәр ул уаҡытта пулған). Пөтөнөсөнөң тың исլә-
ре китте. 43 Әммә Иса аларға, ицкем пулған нимәне
пелмәсеннәр, ҡаты пойорто, әм ҡысны ашантырға-
лы пойорто.

Исаны Аның тыуған торасына алмайтылар

6 1 Иса Үсенең уғыуцылары пелән анан китеп, Үсе-
нең тыуған торасына килгән. 2 Шәмпе йеткәц,
Ул синагогата уғытып пашлаты. Кәне, Аны тыңнап,
исләре киткән:

– Ҡайтан Аңа пы килгән? Кем Аңа мынтайын ти-
рән ағыл пиргән? Ницек Ул мынтайын кәрәмәтләр
ҡылаты? 3 Әллә Ул ағац остасы, Мәрйәмнең паласы,
Йаҡупның, Йосийәнең, Иутаның, Симонның эне-
се түгел мә? Мынта пестә Аның әбәләре-сеңнеләре
йәшәмәйте мә?

Әм алар Аны кире ҡаҡтылар. 4 Иса аларға әйтте:

– Пәйғәмпәрне пөтөн йертә ҡөрмәтләйтеләр,
үсенең тыуған йерентә, үсенең өйөнтә әм аның ту-
ғаннарының арасынта ҡына ҡөрмәтләмәйтеләр.

5 Әм Ул анта пер ис китәрлек эш та ҡылалматы,
пер ницә кенә аурыуларға ҡулларын салып, алар-
ны төсәткән. 6 Ул пы кешеләрнең эшәнмәүләренә
исе киткән.

40 Над Ним начали смеяться. Но Иисус велел всем
выйти, а Сам с отцом и матерью девочки и Своими
спутниками вошел в комнату, где она лежала. 41 Взяв
ее за руку, Иисус сказал:

– Талита, кум! (что значит: «Девочка, говорю тебе: встань!»)

42 Девочка сразу встала и начала ходить (ей было
лет двенадцать). Все были в великом потрясении.
43 Но Иисус строго наказал им, чтобы никто не узнал о случившемся, а девочку велел покормить.

Отвержение Иисуса в Его родном городе

6 1 Иисус вместе с учениками ушел оттуда и пришел в Свой родной город. 2 Когда наступила суббота, Он начал учить в синагоге. Многие, слушая
Его, удивлялись:

– Откуда это у Него? Кто дал Ему такую мудрость?
Как Он совершает такие чудеса? 3 Разве Он не плотник, не сын Марии, не брат Иакова, Иосии, Иуды и
Симона? И разве не здесь, у нас, живут Его сестры?

И они отвергли Его.

4 Иисус же сказал им:

– Пророка уважают везде, только не на его родине, не среди его родственников и не в его доме.

5 И Он не мог совершить там ни одного чуда, лишь
исцелил нескольких больных, возложив на них руки. 6 Он удивлялся неверию в этих людях.

Иса унике уғыуцыларны ҡесмәт иткәле йебәрәте

Иса түңәрәктәге ауылларта йөрөп, кешеләрне өй-
рәткән. 7 Ул унике уғыуцыларны цағырып, аларға
чиннәрне цығарғалы көц пиргән, аларны икәүләп
йебәреп пашлаған. 8 Аларға Ул йулға ицнимә, тай-
аҡтан пашҡа, икмәк тә, ҡалта та, пилтә аҡца та ал-
ғалы рөксәт пирмәгән, 9 йеңел айаҡ кейем кейгәле,
әм алмашҡа кейем алмағалы пойорто.
10 – Нинтәйен өйгә сес кермәсәгес тә, – Ул алар-
ға әйткән, – пы йерне ҡалтырмағынца, анта ул уа-
ҡытҡацаҡ пулың. 11 Ҡайта сесне ҡуш күрмәсәләр
тә, эшеткәле килмәсәләр тә, цығып китеп атлаған-
та, айаҡларығыстан тусанны ҡағың, ул аларға ҡар-
шы пулыуны күргәссен.
12 Уғыуцылар йулға цығып киттеләр, кешеләр-
гә үғәс әйтеп, аларны тәүбә иткәле цағыртылар.
13 Алар кән чиннәрне ҡыуып цығартылар әм кән
аурыулыларны сәйтүнә май пелән йышып, төсәт-
теләр.

Ирот Йаҡйа Цуғынтырыуцыны үлтерәте

14 Исаның исеме таныш пулып пашлаған, әм
Аның турынта Ирот патша эшеткән. Йарымнары
әйткән:
– Пы Йаҡйа Цуғынтырыуцы үлгәнләрнән терел-
гән, аның өцөн Анта мынтайын ис китәрлек көц.
15 Пашҡалары, ул Илйас, тип әйткәннәр. Өцөнцө-
ләре, Ул пәйғәмпәр, пороңҡо пәйғәмпәрләр шигел-

Иисус посылает двенадцать учеников на служение

Иисус ходил по окрестным селениям и учил. 7 Он
созвал двенадцать учеников и начал посылать их по
двое, дав им власть над нечистыми духами.
8 Он повелел им ничего не брать с собой в дорогу,
кроме посоха: ни хлеба, ни сумки, ни денег в поя-
се, 9 лишь обуться в сандалии и не брать запасной
одежды.
10 – В какой бы дом вы ни вошли, – говорил Он
им, – оставайтесь там до тех пор, пока не покинете
это место. 11 А если где-либо вас не примут и не за-
хотят слушать, то, уходя, отряхните пыль с ваших
ног, пусть это будет свидетельством против них.
12 Ученики отправились в путь и проповедовали
людям, призывая их к покаянию. 13 Они изгнали
много демонов, и многих больных помазали олив-
ковым маслом и исцелили.

Ирод убивает Иоанна Крестителя

14 Об Иисусе услышал царь Ирод, поскольку имя
Иисуса становилось всё более известным, и неко-
торые говорили: «Это Иоанн Креститель воскрес
из мертвых, и поэтому в Нем такая чудодействен-
ная сила».
15 Другие говорили, что это Илия. А третьи утвер-
ждали, что Он пророк, подобный пророкам древ-
ности.

ле, тип әйткәннәр. 16 Ирот, пы кәпләр эшетеп, уй-
лап ҡуйған:
– Пы Йаҡйа, кемнең мин пашын цапҡан. Ул үл-
гәнләрнән терелгән.
17 Анан алтта Ирот Йаҡйаны ҡулға алып, аны үсе-
нең Пилип әкәсенең ҡатыны Иротиата өцөн төр-
мәгә ташлағалы пойорған ите. 18 Йаҡйа аңа әйткән:
– Синә үсеңнең әкәңнең ҡатыны пелән йәшәгә-
ле йарамайты.
19 Иротиата Йаҡйаға йаманныҡ уйлап ҡуйған та,
аны үлтергәле теләгән. Әммә ул ицнимә ҡыла алма-
ған. 20 Ирот Йаҡйаның төрөс әм әүлийәле кеше пу-
лыуын пелгән, ҡурыҡҡан та, аны саҡлаған. Йаҡйа-
ны эшетеп, Ирот аптыранып киткән, алай пулса та,
ул аны тыңнағалы йаратҡан. 21 Ағыр-суңҡа Ироти-
атаға килешеп цыҡты. Ирот үсенең тыуған көнөнтә
үсенең йаҡыннарына, әскәрләрнең пашлыҡларына,
Калилейәнең иң ҡөрмәтле кешеләргә сый йасаты.
22 Иротиатаның ҡысы аларға кереп, айаҡ уйын уй-
наты, пы Иротҡа та өстәл алтынта йатҡан ҡунаҡ-
ларға та тың ошаты, патша ҡысҡа әйтте:
– Минән нимә теләйсең, сура, мин синә пирәм! –
23 сүс пиреп ҡуйған: – Нимә сурасаң та, синә пөтөн
нимәне пирәм, йарты патшалығымны та.
24 Ҡыс инәсенә киңәшкә киткән:
– Нимә миңә сурағалы?
Төгө әйткән:
– Йаҡйа Цуғынтырыуцының пашын сура.
25 Ҡыс ул уҡ патшаға ашығып парған та, сураған:
– Мин теләйем, син минең йаныма табаҡта Йаҡ-
йа Цуғынтырыуцының пашын алып кил.

[16] Услышав эти разговоры, Ирод решил: «Это Ио-
анн, которого я обезглавил, он воскрес из мертвых».
[17] В свое время Ирод приказал арестовать Иоанна и
бросить его в темницу из-за Иродиады, жены своего
брата Филиппа. Ирод женился на ней, [18] а Иоанн го-
ворил ему: «Нельзя тебе жить с женой своего брата».
[19] Иродиада затаила злобу на Иоанна и хотела убить
его. Однако она не могла ничего сделать, [20] потому
что Ирод боялся Иоанна, зная, что это справедли-
вый и святой человек, и берег его. Слушая Иоанна,
Ирод приходил в смущение, но тем не менее ему
нравилось его слушать.
[21] Наконец Иродиаде представился подходящий
случай. Ирод в день своего рождения устроил пир
для своих приближенных, военачальников и самых
уважаемых людей Галилеи. [22] Дочь Иродиады вошла
к ним и танцевала, и так понравилась Ироду и возле-
жавшим за столом гостям, что царь сказал девушке:
– Проси у меня чего хочешь, и я дам тебе! – [23] и по-
клялся ей: – Чего ни попросишь, всё дам тебе, хоть
половину моего царства.
[24] Девушка пошла к матери за советом:
– Чего мне просить?
А та сказала:
– Проси голову Иоанна Крестителя.
[25] Девушка сразу же поспешила к царю и попро-
сила:
– Хочу, чтобы ты сейчас же подал мне на блюде
голову Иоанна Крестителя.

[26] Патша тың ҡайғырты, өстәл алтынта йатҡан ҡунаҡларның йанынта үәҡтә пиреп ҡуйған өцөн, ул
аңа ҡаршы пулалматы. [27] Ул уҡ пашкисәрне йебәрте
тә, Йаҡйаның пашын алып килгәле пойорто. Төгө
төрмәгә парып, Йаҡйаның пашын цапты та, [28] аның
пашын ҡысҡа түрликәтә алып пирте, ә төгө үсенең инәсенә пирте. [29] Мыны Йаҡйаның уғыуцылары
эшеткәц, мәйетне алып, ҡәбернең эценә салтылар.

Иса пиш мың артыҡ кешене ашантыраты

[30] Уғыуцылар Исаға килеп, Аңа пөтөн нимәне ҡылғаннарын әм нимәгә ҡалыҡны үрәткәннәрен
кәпләп пиргәннәр. [31] Иса аларға әйткән:

– Кешесес йергә парып, пырас тим алың.

Ник тисәң, әр уаҡытта кән ҡалыҡ килгән тә, киткән тә, аларның ашанҡалы та уаҡытлары пулмаған.
[32] Әм алар кимәгә утырып, кешесес йергә киткәннәр.
[33] Әммә кешеләр күргән, ницек пылар ығып киткән, аларның кәнесе аларны пелеп ҡуйғаннар та, ҡоро йер пелән пөтөн торалартан анта киткәннәр, кимәләртән тисерәк йетеп ҡуйғаннар.

[34] Иса йар пашҡа төшөп, оло йыйылған кешеләрне күреп, алар көтөүцөсөс ҡуйлар шигелле пулған өцөн, аларны шәлләп йебәргән тә, аларны кән нәрсәгә үрәтеп пашлаған.

[35] Киц төшкәнтә, уғыуцылар Аңа килеп, әйткәннәр:

– Мынта урын кешесес, инте кицәү пулған. [36] Ҡалыҡны пушат, алар тирәктә пулған ауылларға парып, үсләренә ашанҡалы асыҡ сатып алсыннар.

[37] Әммә Иса әйткән:

26 Царь сильно опечалился, но не решился ей от-
казать, так как поклялся перед возлежавшими за
столом гостями. 27 Он немедленно послал палача и
приказал ему принести голову Иоанна. Тот пошел в
темницу, обезглавил Иоанна 28 и принес его голову
на блюде девушке, а та отдала ее своей матери. 29 Ко-
гда об этом услышали ученики Иоанна, они приш-
ли, забрали тело и похоронили его в гробнице.

Иисус насыщает более пяти тысяч человек

30 Апостолы возвратились к Иисусу и рассказали
Ему обо всем, что они делали и чему учили народ.
31 Иисус сказал им:

– Отправляйтесь в безлюдное место и немного отдохните, – ведь всё время приходило и уходило много народа, и у них даже не было времени поесть.

32 И они отправились на лодке в пустынное место.
33 Но люди видели, как они отплыли, причем многие
их узнали и устремились туда посуху из всех горо-
дов, так что оказались на месте даже раньше лодки.
34 Когда Иисус сошел на берег и увидел большую
толпу, Он сжалился над людьми, потому что они
были как овцы без пастуха, и начал их учить мно-
гим вещам.

35 Уже поздно вечером ученики подошли к Нему
и сказали:

– Место здесь пустынное, и уже поздно. 36 Отпус-
ти народ, пусть пойдут в окрестные деревни и селе-
ния и купят себе поесть.

37 Но Иисус ответил:

– Сес аларға ашанҡалы пиреӊ.
Уғыуцылары исләре киткән:
– Пы кешеләрне туйтырып, асыҡны сатып алғалы өцөн, пескә ике йөскә ҡәтәр тинар аҡца кәрәк. Ул ҡәтәр аҡца ҡайтан алайыҡ?
38 – Ницә сеснеӊ икмәкләрегес пар? – тип сураты
Иса. – Парыӊ, ҡарап пағыӊ.
Алар парып пелтеләр тә, әйттеләр:
– Пиш икмәк әм ике палыҡ.
39 Иса ҡалыҡны төргөннәргә пүлеп, йәш үләнкә
утысҡалы пойорто. 40 Кешеләр, төргөннәргә йөсләп
тә, иллешәрләп тә пүлешеп, утыртылар. 41 Иса пиш
икмәкне әм ике палыҡны алып, күсен күккә күтә-
реп, асыҡҡа рәкмәтне-шәпҡәтне әйтте. Анан суӊ
Ул икмәкне сынтырып, Үсенеӊ уғыуцыларына пир-
те, әм алар ҡалыҡҡа пирсеннәр өцөн, ике палыҡ-
ны та пөтөнөсөнә пүлеп пирте. 42 Пөтөнөсө ашанты-
лар та, туйтылар, 43 әм тағын унике тубал икмәк әм
палыҡ пелән тулған йыйып алтылар. 44 Ирләр кенә
пиш мыӊкә ҡәтәр ашанҡаннар.

Иса сыу өстөтә йөрөйтө

45 Мынан суӊ Иса ҡәсер уҡ Үсенеӊ уғыуцыларына
кимәгә утырып, күлнеӊ арйағына кицкәле, Битсаи-
таға, Үсе Ул ҡалыҡны пушатҡынца, ҡалған. 46 Иса,
ҡалыҡ пелән ҡушлашып, тыуа ҡылғалы тауға кү-
тәрелте. 47 Төн йеткәц, кимә күл уртасынта пулған,
Иса пер Үсе кенә ҡырта ҡалған. 48 Кимәгә уғыуцы-
лар пелән отора тыӊ йел өргән. Аларныӊ ҡыйын пу-
лыуын күреп, Иса таӊ атыу алтынта күлгә пасып,
аларға атлап киткән. Ул менә кенә аларға йетке-

– Вы дайте им есть.

Ученики удивились:

– Неужели Ты хочешь, чтобы мы купили еды на двести динариев и накормили этих людей?

38 – Сколько у вас хлеба? – спросил Иисус. – Пойдите посмотрите.

Они пошли, узнали и ответили:

– Пять хлебов и две рыбы.

39 Иисус велел рассадить народ группами на зеле-
ной траве. 40 Люди возлегли, расположившись груп-
пами по сто и по пятьдесят человек. 41 Иисус взял
пять хлебов и две рыбы и, подняв глаза к небу, бла-
гословил пищу. Затем Он стал разламывать хлеб и
давать Своим ученикам, чтобы те раздавали наро-
ду, и две рыбы тоже разделил на всех. 42 Все ели и на-
сытились, 43 и собрали еще двенадцать полных кор-
зин оставшихся кусков хлеба и рыбы. 44 Одних толь-
ко мужчин ело пять тысяч.

Иисус идет по воде

45 Сразу после этого Иисус велел Своим ученикам
сесть в лодку и переправиться на другую сторону
озера, к Вифсаиде, а Сам Он оставался, пока не от-
пустил народ. 46 Простившись с народом, Иисус под-
нялся на гору помолиться.

47 Когда наступила ночь, лодка была посреди озе-
ра, а Он оставался один на берегу. 48 Увидев, что им
приходится нелегко, так как дул встречный ветер,
Он около четвертой стражи ночи, перед рассветом,

се килгән ите, 49 әммә алар Аны сыу өстөсөнән атлап килеүен күреп, пы аураҡ тип, уйлап ҡуйғаннар.
50 Пөтөнөсө күргәннәр әм тың йөрәкләре йарылған өцөн, ҡыцҡырып йебәргәннәр. Әммә Иса ул уҡ алар пелән кәпләшеп киткән:

– Патыр пулың, пы Мин. Ҡурыҡмаң!

51 Ул аларға кимәгә кергән. Йел тыныцланҡан. Уғыуцыларның исләре киткән. 52 Алар, аларның йөрәкләре йабыҡ пулған өцөн, икмәкләр пелән ис китәрлек пулған эшне аңнамағаннар.

Иса кешеләрне Кеннисареттә аурыулартан төсәтәте

53 Икенце йарға кицеп, алар ҡырға Кеннисареттә
туҡтағаннар. 54 Алар кимәтән цығып ҡына килгән-
нәр ите, кешеләр Исаны ҡәсер уҡ танып йебәртеләр.
55 Алар ҡайта Ул пулыуын кәпләп, пөтөн тирәкне йө-
гөрөп цыҡҡаннар, әм анта келәмнәртә аурыуларны
алып килеп пашлатылар. 56 Ҡайта ҡына Ул пулмаса та, ауылларта ма, тораларта ма, кешеләр майтанҡа аурыуларны алып цыҡҡаннар, Исаны, Ул Аның кейеменең ҡырынтағы цацағына пулса та, тейгәле суратылар. Әм кем тейгән пулса, алар төсәлгән.

Иса эцтәге тасалыҡ турынта кәпләйте

7 1 Пер уаҡыт Аның йанына парисәйләр әм Йерусалимнән йарым Йаса уғытыуцылары йыйылғаннар. 2 Алар иҡтибәрләренә алтылар, йарым Исаның уғыуцылары асыҡны йыуылмаған ҡуллары пелән алған. 3 Парисәйләр кенә түгел, пөтөн иутейләр, үсләрнең төп олаталарының ҡөрөп-ҡәтәтләр

пошел к ним, ступая по озеру. Он хотел уже прибли-
зиться к ним, [49] но они, увидев Его идущим по воде,
решили, что это призрак, и закричали, [50] потому что
они все видели Его и сильно испугались.

Но Иисус сразу же заговорил с ними:

– Успокойтесь, это Я, не бойтесь.

[51] Он вошел к ним в лодку, и ветер утих.

Ученики были поражены: [52] они не поняли и чуда
с хлебами – их сердца были закрыты.

Иисус исцеляет всех, кто прикасается к Нему

[53] Переправившись на другую сторону, они приста-
ли к берегу в Геннисарете. [54] Как только они вышли
из лодки, люди сразу узнали Иисуса. [55] Они обежали
всю округу, рассказывая, где Он находится, и туда
стали приносить на циновках больных. [56] Где бы Он
ни появлялся, в селениях, или в городах, или в де-
ревнях, люди выносили на площади больных и про-
сили Иисуса, чтобы Он позволил им прикоснуться
хотя бы к кисточке на краю Его одежды. И все, кто
прикасался, выздоравливали.

Иисус говорит о внутренней чистоте

7 [1] Однажды собрались вокруг Него фарисеи и не-
которые учители Закона из Иерусалима. [2] Они
обратили внимание, что некоторые ученики Иису-
са принимали пищу ритуально нечистыми, то ес-
ть неомытыми руками. [3] Фарисеи, и вообще иудеи,
строго следуя обычаям своих предков, не садятся

пуйынца, ҡулларын пер төрлө пилгеләнкән ритуал
йыумағынца, ашанҡалы утырмағаннар. 4 Алар асыҡ
пасартан алып килгән, әле ритуал ҡылып йыума-
ғынца, ицнимә ашамағаннар. Алар тағын кән пил-
геләнкән нәрсә – цынайаҡ, күсәләр әм пағыртан
сауытны йыуыу – саҡлағаннар. 5 Анын өцөн пари-
сәйләр әм Йаса уғытыуцылары Исатан сурағаннар:

– Ник Синең уғыуцыларың песнең төп олаталар
ҡөрөп-ҡәтәт посатылар? Ник алар тасартылмаған
ҡуллар пелән ашанатылар?

6 Иса аларға әйткән:

– Исайа сеснең, ике йөслөләрнең турынта төрөс-
нө әйткән:

«Пы ҡалыҡ Мине ауыслары
пелән ҡәтерләйтеләр,
әммә йөрәкләре Минән йыраҡ.
7 Алар Мине ҡөрмәтләүләре йуҡҡа цығаты,
әм аларның уғыулары кешеләрнең
уасыйатларынан тораты».

8 Алланың әмерләрен ҡалтырып, сес кешеләрнең
ҡөрөп-ҡәтәтләрен саҡлайсығыс. 9 Сес мутлап Алла-
ның әмерләрен үсегеснең ҡөрөп-ҡәтәтләрегес пе-
лән алмаштырасығыс. 10 Муса әйткән ҡуй: «Атаңны,
инәңне ҡөрмәт ит» әм «Кем ата-инәсенә йаман сүс
әйтсә, аны үлемкә пиргәле кәрәк». 11 Сес әйтәсегес
ҡуй, кеше инәсенә йә атасына әйтсә: «Мин сескә
пулышыр итем, әммә пөтөн нимәне Аллаға ҡорман
шигелле пиртем», 12 сес аңа үсенең ата-инәсенә иц-
нимә ҡылмағалы рөҡсәт пирәсегес. 13 Үсегеснең ри-
үәйәтегес пелән сес Алла сүсен пулмайын итәсегес.

есть, не помыв установленным образом руки. 4 Они
не едят ничего, принесенного с рынка, пока не
совершат ритуального омовения. Ими соблюдается
также и множество других установлений, как, например, о мытье чаш, кувшинов и медной посуды. 5 Поэтому фарисеи и учители Закона спросили Иисуса:

– Почему Твои ученики нарушают обычаи наших предков? Почему они едят нечистыми руками?

6 Иисус ответил им:

– Прав был Исаия, когда пророчествовал о вас, лицемерах:

«Этот народ чтит Меня губами,
но сердца их далеки от Меня.
7 Они поклоняются Мне впустую,
и их учение состоит
из человеческих предписаний».

8 Оставив Божью заповедь, вы соблюдаете человеческие традиции.

9 И сказал им:

– Вы ловко умеете подменять заповедь Божью ва-
шими собственными традициями, 10 ведь Моисей
сказал: «Почитай отца и мать» и «Кто злословит от-
ца или мать, тот должен быть предан смерти». 11 Вы
же говорите, что если человек скажет отцу или ма-
тери: «То, чем я мог бы тебе помочь, – Корбан» (то
есть дар Богу), 12 то ему уже позволяется ничего не
делать для своего отца или матери. 13 Вы отменяете
Божье слово собственным преданием, которое вы
установили, и многое, подобное этому, вы делаете.

14 Иса тағын та Үсенә ҡалыҡны цағырып әйтте:
– Пөтөнөгөс Мине тыңнаң әм аңнағалы тыры-
шың. 15-16 Кешегә тыштан кергән ицнимә аны таса-
лыҡсыс ҡылмайты. Кешетән цыҡҡан нимә аны та-
салыҡсыс ҡылаты.
17 Иса йыйылыш ҡалыҡны ҡалтырып, өйгә кер-
гән цаҡта, уғыуцылары Анан пы мәсәл турынта су-
ратылар.
18 – Сес тә аңнамайсығыс ма? – Ул аларға әйтте. –
Сес аңнамайсығыс ма, нимә кешегә тыштан керсә,
аңа ул ҡара йаҡмайты. 19 Ул кешенең йөрәгенә түгел,
аш ҡасанына керәте әм анан суң цығаты.
Әнә Ул төрлө ашны таса тип пилгеләте. Анан суң
әйтте:
20 – Әммә нимә кешетән цыҡса, әнә ул аны ҡара
ҡылаты. 21 Ник ул алай? Эценән, кешенең йөрәгенән
йаман уйлар, асҡанныҡ, урлау, үлтереү, 22 ир-ҡатын-
нарның уйнаш итеүе, саранныҡ, йауыслыҡ, ҡара
йөслөлөк, ирсәклек, көнцөллөк, йала йабыу, тәкә-
берлек әм ағылсыслыҡ. 23 Пы йаманныҡ эцтән цы-
ғаты, әнә ул кешене ҡара йағаты.

Пиникийәле ҡатынның эшәнеүе

24 Анан Иса Тирнең йанына киткән. Ул пер өйтә
туҡталған, Үсенең килгәнен пелтергесе килмәгән,
алай пулса та, Аңа пәрбер мыны йәшертен иткәле
пулматы. 25 Исаның килеүен пер ҡатын пелеп ҡуй-
ған, аның кецкенә ҡысына чин ирешкән пулған. Пы
ҡатын килеп, Аның айағына йығылған. 26 Ул йәбрәй-

14 Иисус снова подозвал к Себе народ и сказал:
– Выслушайте Меня все и постарайтесь понять.
15 Ничто из того, что входит в человека извне, не
может сделать его нечистым; нечистым человека
делает то, что исходит из него. 16 Если у кого есть
уши, чтобы слышать, пусть слышит!
17 Когда Иисус оставил толпу и вошел в дом, уче-
ники спросили Его об этой притче.
18 – Так и вы тоже не понимаете? – сказал Он им. –
Неужели вы не понимаете, что всё, что входит в че-
ловека извне, не может осквернить его? 19 Оно вхо-
дит не в сердце человека, а в его желудок, а потом
выходит вон. (Так Он объявил чистой любую пищу.)
20 Но то, что исходит из человека, – продолжал
Он, – вот это и оскверняет его, 21 потому что изну-
три, из сердца человека, исходят злые мысли, раз-
врат, воровство, убийство, 22 супружеская невер-
ность, жадность, злоба, коварство, распутство, за-
висть, клевета, надменность и безрассудство. 23 Всё
это зло исходит изнутри, и именно оно оскверня-
ет человека.

Вера язычницы

24 Оттуда Иисус отправился в окрестности Тира.
Он остановился в одном доме и не хотел, чтобы
кто-либо знал об этом, но Ему всё равно не уда-
лось сохранить это в тайне. 25 О приходе Иисуса уз-
нала одна женщина, маленькая дочь которой была
одержима нечистым духом. Эта женщина пришла и
пала к Его ногам, 26 а она была гречанкой из Сиро-

ле пулмаған, ул Сирийәтән пиникийәле пулған. Әнә
ул Исатан аның ҡысынан чинне ҡыуғалы сураты.
27 Иса аңа әйтте:
– Иң перенце палалар туйсыннар. Палалартан ик-
мәкне алып, этләргә ташлағалы йаман пулыр.
28 – Раппи, этләр тә өстәл астынан палалар төшөр-
гән икмәк уаҡны ашайтылар ҡуй.
29 – Синең цауапың өцөн, – Иса аңа әйтте, – пар,
чин синең ҡысыңнан цыҡты.
30 Ул өйөнә ҡайтты та, күрте – ҡысы түшәктә йа-
таты, чин анан цығып киткән.

Иса эшетмәйтеген әм йаман кәпләшәтеген кешене төсәтәте

31 Тир йаҡтан ҡайтып, Иса Ситон аша Калилейә
күлгә Унторалыҡ йаҡҡа цыҡҡан. 32 Анта Исаға эшет-
мәйтеген әм йаман кәпләшәтеген кешене алып кил-
гәннәр, аңа ҡулны салғалы сурағаннар. 33 Иса аны
ҡабатҡа алып парып, Үсенең пармаҡларын аның ҡо-
лағына салып, анан суң Үсенең пармағына төгөргән
тә, кешенең теленә тейгән. 34 Анан суң Ул күсен күк-
кә күтәреп, ҡыйын көрсөнөп, әйткән:
– Эффата!
(Ул «Ацыл!» сүсне пелтерәте.)
35 Кеше ҡәсер уҡ эшетә пашлаған, пәйләнкән те-
ле ҡусҡалып пашлаған әм ул ацыҡ кәпләшә паш-
лаған. 36 Иса кешеләргә пы төсәтеүен ицкемкә кәп-
ләгәле рөксәт пирмәгән. Алайта Ул рөксәт пирмәсә
тә, алар кәнерәк кәпләгәннәр. 37 Аларның ис китеү-
ләренә оцо пулмаған.

Финикии. И она попросила Иисуса, чтобы Он изгнал демона из ее дочери.

27 Иисус сказал ей:

– Пусть сначала наедятся дети, ведь нехорошо будет забрать хлеб у детей и бросить собачкам.

28 – Господи, – ответила женщина, – но ведь и собачки едят под столом крошки, которые роняют дети.

29 – За твой ответ, – сказал ей Иисус, – иди, демон вышел из твоей дочери.

30 Она пошла домой и увидела, что ее дочь лежит в постели, а демон из нее вышел.

Иисус исцеляет глухого и косноязычного человека

31 Возвращаясь из окрестностей Тира, Иисус через
Сидон вышел к Галилейскому озеру в области Де-
сятиградия. 32 Там к Иисусу привели глухого и кос-
ноязычного человека и попросили возложить на не-
го руку. 33 Иисус отвел его в сторону, вложил Свои
пальцы ему в уши, затем сплюнул Себе на пальцы
и прикоснулся к языку человека. 34 Потом Он под-
нял глаза к небу, тяжело вздохнул и сказал: «Эффа-
та!» (что значит: «Откройся!»)

35 К человеку тотчас же вернулся слух, скованный язык стал двигаться, и он начал говорить ясно.

36 Иисус запретил людям рассказывать об этом
исцелении. Однако чем больше Он запрещал, тем
больше они рассказывали. 37 Их удивлению не бы-
ло предела.

– Нимә Ул ҡылмаса та, йаҡшы, – кешеләр әйткән. – Аның ҡолаҡсыслары та эшетеп пашлайтылар, телсесләре тә кәпләшәтеләр!

Иса түрт мыңнан артыҡ кешеләрне туйтыраты

8 [1] Ул көннәртә кән йыйылыш ҡалыҡ йыйылған та, әм кешеләрнең асыҡлары пулмаған та, Иса уғыуцыларны цағырып, әйткән:

[2] – Ул кешеләр Минең пелән өц көн пулған, әм аларның асыҡлары пөткән, Мин аларны шәлләйем.
[3] Мин аларны өйләренә ац пушатсам, аларның йулта көцләре пөтөр, аларның ҡайбере йыраҡтан килгән ҡуй.

[4] – Ницек мынта, кешесес йертә, аларны туйтырыу өцөн, ашантырғалы икмәк тапҡалы? – уғыуцыларның исләре китте.

[5] – Сеснең ницә икмәкләрегес пар? – тип Иса сураты.

– Йете, – уғыуцылары әйтте.

[6] Иса кешеләргә йергә утырғалы пойорто. Анан
суң Ул йете икмәкне алып, Аллаға аның өцөн рәкмәт әйтеп, телемнәргә пүлеп, уғыуцыларына пиргән, әм алар ҡалыҡҡа пүлгәннәр.
[7] Аларның пер
ницә палыҡлары та пулған; Иса алар өцөн рәкмәт әйтеп, аларны та пүлгәле пойорған.
[8] Кешеләр
ашанҡаннар та туйғаннар, әм тағын йете тубал ҡалтыҡлар йыйылған.
[9] Ирләр кенә анта түрт мың
йаҡын кеше пулған.
[10] Иса кешеләрне пушатҡан әм
ҡәсер уҡ уғыуцылары пелән кимәгә утырып, Талманута йергә киткән.

– Всё, что Он делает – хорошо, – говорили лю-
ди. – У Него и глухие начинают слышать, и немые –
говорить!

Иисус насыщает более четырех тысяч человек

8 1 В те же дни, когда опять собралась большая
толпа и у них не было еды, Иисус подозвал уче-
ников и сказал:
2 – Мне жаль этих людей, они со Мной вот уже
три дня, и у них не осталось еды. 3 Если Я отпущу
их по домам голодными, то они в дороге ослабеют,
ведь некоторые пришли издалека.
4 – Как же здесь, в этой пустыне, найти достаточно
хлеба, чтобы их накормить? – удивились ученики.
5 – Сколько у вас хлебов? – спросил Иисус.
– Семь, – ответили ученики.
6 Иисус велел людям возлечь на землю. Затем Он
взял семь хлебов и, поблагодарив за них Бога, стал
разламывать на куски, передавая ученикам, а те
раздавали хлеб народу. 7 Было у них и несколько
рыбок; Иисус благословил их и тоже велел раздать.
8 Люди ели и насытились, и еще набралось семь кор-
зин остатков. 9 А было там около четырех тысяч толь-
ко мужчин. Иисус отпустил народ 10 и сразу же, сев
вместе с учениками в лодку, отправился в земли
Далмануты.

Парисәйләр айап сурайтылар

[11] Исаға парисәйләр килеп, Анының пелән үцәшеп киткәннәр. Алар Аны сынағысы килеп, күктән пер төрлө пилге сурағаннар. [12] Иса ауыр көрсөнөп, сураты:

– Ник пы пыуын пилге сураты? Мин сескә төрөснө әйтәм, аңа ицнимә пилге пирелмәс.

[13] Аларны ҡалтырып, Ул тағын кимәгә утырып, күлнең арйағына кицеп китте.

Иса парисәйләр әм «ойотҡо» турынта кәпләйте

[14] Уғыуцылар икмәк алғалы онотоп киткәннәр, кимәтә пер кенә икмәк пулған. [15] Иса аларны саҡлантырған:

– Ҡараң, парисәйләрнең ойотҡосонан әм Иротның ойотҡосонан ҡурғың.

[16] Уғыуцылар пер перенә әйткәннәр:

– Ул мыны, икмәк йуҡ өцөн, әйтәте мә?

[17] Иса, алар нимә әйтеүләрен пелеп:

– Ник икмәк йуҡ тип кәпләшәсегес? Мыңацаҡ сес уйға алмайсығыс әм аңнамайсығыс? Сеснең йөрәкләрегес әле тә йабылып ҡуйған ма? [18] Сеснең күсегес пар, ә сес күрмәйсегес? Ҡолаҡлар пар, ә сес эшетмәйсегес? Сес әле тә исләмәйсегес мә? [19] Ҡацан Мин пиш икмәкне пиш мың кешегә пүлгән итем, ницә тула тубал сес йыйып алтығыс?

– Унике, – уғыуцылар әйттеләр.

Религиозные вожди требуют знамения с неба

11 К Иисусу подошли фарисеи и стали с Ним спо-
рить. Они хотели испытать Его и требовали от Него
знамения с неба. 12 Иисус глубоко вздохнул и спро-
сил:
– Почему это поколение требует знамения? Гово-
рю вам истину, ему не будет дано никакого знаме-
ния.
13 И, оставив их, Он снова сел в лодку и отправил-
ся на другую сторону озера.

Иисус предостерегает от ложных учений

14 Ученики забыли взять с собой хлеба, и в лод-
ке у них был всего один хлеб. 15 А Иисус предосте-
регал их:
– Смотрите, берегитесь закваски фарисеев и зак-
васки Ирода.
16 Ученики стали рассуждать между собой:
– Он говорит это потому, что у нас нет хлеба?
17 Иисус, зная, о чем они говорят, сказал:
– Почему вы рассуждаете о том, что у вас нет хле-
ба? Неужели вы всё еще не сознаете и не понимае-
те? Неужели сердца ваши совсем окаменели? 18 У вас
есть глаза, и вы не видите? Есть уши, и вы не слы-
шите? Неужели вы не помните? 19 Когда Я разделил
пять хлебов на пять тысяч человек, сколько полных
корзин остатков вы набрали?
– Двенадцать, – ответили ученики.

20 – Ҡацан йете икмәкне түрт мың кешегә пүлгән итем, ницә тула тубал ҡалтыҡларны сес йыйып алтығыс?

– Йете, – төгөләр әйттеләр.

21 – Сес әле тә аңнамайсығыс ма? – әйтте Иса.

Иса суғырны төсәтәте

22 Ҡацан алар Битсаитаға килгәнтә, Исаға суғыр кешене алып килтеләр, аңа тейгәле сурағаннар.
23 Иса суғырның ҡулын ошлап, ауылтан цығарып, аның күсенә төгөртө тә, аның өстөсөнә ҡулын салып, сураты:

– Пер нимә күрәсең мә?

24 Төгө айланып ҡарап, әйтте:

– Кешеләрне күрәм: ағацлар шигелле ҡыймылтайтылар.

25 Иса тағын аның күсләренә ҡулын салты, төгө төсәлеп цыҡты, күреү аңа кире ҡайтты, ул пөтөн
нимәне ацыҡ-айыҡ күреп пашлаты. 26 Иса аны өйөнә йебәрте, әйтеп:

– Ҡара, ауылға кермә.

Петр Исаға Мәсиҡ тип әйтәте

27 Иса уғыуцылары пелән Пилипнең Кесарийәсе тирәктә йатҡан ауылларға киттеләр. Иса йулта аларны сураты:

– Кешеләр Мине кем тип күрәтеләр?

28 Уғыуцылар әйттеләр:

– Перәүләре – Йаҡйа Цуғынтырыуцы тип; йарымнары – Илйас тип; тағын пашҡалары – пәйғәмпәрләрнең пересе тип.

20 – А когда семь хлебов на четыре тысячи, сколько полных корзин остатков вы набрали?

– Семь, – ответили те.

21 – Так неужели вы всё еще не понимаете? – сказал Иисус.

Иисус возвращает зрение слепому

22 Когда они пришли в Вифсаиду, к Иисусу привели слепого и попросили прикоснуться к нему.
23 Иисус взял слепого за руку, вывел из селения, плюнул ему на глаза и, возложив на него руки, спросил:

– Видишь что-нибудь?

24 Тот посмотрел вокруг и сказал:

– Вижу людей: словно двигаются деревья.

25 Иисус еще раз приложил руки к его глазам, и он исцелился, зрение вернулось к нему, и он стал видеть всё четко и ясно.
26 Иисус отправил его домой, сказав:

– Смотри, в селение не заходи.

Петр признает в Иисусе Мессию

27 Иисус с учениками пошел в селения, прилегающие к Кесарии Филипповой. По дороге Иисус спросил их:

– За кого принимают Меня люди?

28 Ученики ответили:

– За Иоанна Крестителя; другие же – за Илию; а некоторые – за одного из пророков.

29 – Сес Мине кем тип исәпләйсегес? – Иса алар-
тан сураты. Петр Аңа әйтте:
– Син Мәсиҡ*.
30 Әммә Иса аларға Аның турынта ицкемкә әйт-
мәгәле пойорған.

Иса Үсенең үлеүе әм терелеүе турынта перенце мәртәбә кәпләйте

31 Ул аларны уғытып пашлаты, Кеше Паласына
кән асап күргәле кәрәк пулыр, Аны ололары, паш
тиний ҡесмәтцеләр әм Йаса уғытыуцылары үсләре-
нән кире ҡағатлар, Аны үлтерерләр, әммә өц көннән
ул терелер. 32 Ул аның турынта ацыҡ әйткән. Петр
мыны эшетеп, Исаны ҡайымнаған. 33 Иса айланып
әм уғыуцыларына ҡарап, Петргә ҡаты әйткән:
– Иблис, ҡац Минән! Син кешеләр шигелле уй-
лайсың әм нимә Алла теләйте аңнамайсың.
34 Иса ҡалыҡны әм Үсенең уғыуцыларын цағы-
рып, аларға әйтте:
– Кем Минең эйәреүцеләрем пулғалы теләсә, үс
үсенән ҡағылсын, ҡацы алып, Минең суңынан йө-
рөсөн. 35 Ник тисәң кем үсенең өмөрөн саҡлағысы
килсә, аны йуғалтыр, кем үсенең өмөрөн Минең
өцөн әм Масайыцлы Ҡәбәр өцөн йуғалтса, ул аны
ҡотҡарыр. 36 Нинтәйен кешегә пайта пөтөн тонйа-

* 8:29 Алла сүс пиреп ҡуйған Мәсиҡ, Исраил ҡалыҡның ҡотҡарыуцысы әм пашлығы; Аның килеүе турынта кән пәйғәмпәрләр әйткәннәр. Грек сүс «Христос» пороңҡо йәбрәй сүс «Машиах» сүскә туры киләте. Пы кешене сәйтүнә май пелән сылағаннар. Ул пелтерәте, Алла аны пилгеле йомошно ҡылғалы сайлаған.

29 – А вы кем считаете Меня? – спросил их Иисус.
Петр ответил:
– Ты – Христос.
30 Но Иисус велел им никому не говорить о Нем.

Иисус впервые говорит о Своей смерти и воскресении

31 И Он начал учить их, что Сыну Человеческому
должно много пострадать и быть отвергнутым ста-
рейшинами, первосвященниками и учителями За-
кона, что Он будет убит, но через три дня воскрес-
нет. 32 Он прямо говорил об этом. Тогда Петр отвел
Его в сторону и стал возражать.
33 Иисус же, обернувшись и посмотрев на учен-
иков, строго сказал Петру:
– Прочь от Меня, сатана! Ты рассуждаешь по-че-
ловечески и не понимаешь того, что хочет Бог.
34 Подозвав народ и Своих учеников, Иисус ска-
зал им:
– Если кто желает быть Моим последователем,
пусть отречется от самого себя, возьмет свой крест и
последует за Мной, 35 потому что тот, кто хочет сбе-
речь свою жизнь, потеряет ее, а кто потеряет свою
жизнь ради Меня и Радостной Вести, тот спасет ее.
36 Что пользы человеку приобрести весь мир, если

ны алғалы, анта ул үсенең йәненә сарар тейгесер?
37 Кеше үсенең йәне өцөн нимә алмашҡа пирәләте?
38 Кем пы алласыс әм ҡоналы пыуынта Минән әм
Минең сүсләремнән ойалса, Кеше Паласы та, әүли-
йәле пәрештәләр пелән Үсенең Атасының намусын-
та килгәнтә, анан ойалыр.

9 1 Иса аларға әйткән:
– Сескә төрөснө әйтәм: мынта торғаннарның
йарымнары, әле Алла Патшалығының көцөнтә кил-
гәнен күрмәгәнцә, үлмәсләр.

Иса Илйас әм Муса пелән таута

2 Алты көннән суң Иса Петрне, Йаҡупны әм Иоан-
ны Үсе пелән алып, аларны пейек тауға алып парған.
Алар анта үсләре кенә пулған. Уғыуцыларның йа-
нынта Аның йөсө алмашынты. 3 Аның кейеме йал-
тыраҡ, ап-аҡ, алай пер кейем ағыртыуцы ағартып
италмас ите. 4 Анан суң алар Иса пелән кәпләшеп
торған Илйасны әм Мусаны күргәннәр. 5 Петр Исаға:
– Равви*, пескә мынта инте тың йаҡшы! Әйтә, пес
өц алацыҡ – Синә пере, икенцесе Мусаға, өцөнцө-
сө Илйасҡа – йасайыҡ.
6 Ул үсе тә, алар тың ҡурыҡҡаннар өцөн, нимә
әйткәле пелмәгән. 7 Мынта полот күренеп, аларны
йапҡан, полот эцтән тауыш цыҡҡан:
– Пы Минең сөйгән Палам, Аны тыңнаң!
8 Уғыуцылар кинәт айланып, Исатан пашҡа, йан-
нарынта ицкемне күрмәгәннәр.

---

* 9:5 *Равви* – пороңҡо йәбрәй телтә «уғытыуцы».

при этом он повредит своей душе? 37 И что человек
может дать в обмен за свою душу? 38 Кто постыдит-
ся Меня и Моих слов в этом развратном и грешном
поколении, того и Сын Человеческий постыдится,
когда придет в славе Своего Отца со святыми анге-
лами.

9 1 Иисус сказал им:
– Говорю вам истину: некоторые из стоящих
здесь не умрут, пока не увидят, что Божье Царство
пришло в силе.

Преображение Иисуса

2 Через шесть дней Иисус взял с Собой Петра, Иа-
кова и Иоанна и привел их на высокую гору. Они
были там совсем одни. И на глазах учеников Его об-
лик изменился. 3 Его одежда стала сияющей, осле-
пительно белой, как ни один белильщик в мире не
смог бы отбелить. 4 Затем они увидели Илию и Мо-
исея, беседующих с Иисусом.
5 Петр сказал Иисусу:
– Рабби, нам здесь так хорошо! Давай мы сде-
лаем три шалаша: один Тебе, один Моисею и один
Илии, – 6 он не знал, что сказать, потому что они
были сильно испуганы.
7 Тут появилось облако и накрыло их, и из облака
прозвучал голос:
– Это Мой любимый Сын, слушайте Его!
8 Ученики вдруг оглянулись и уже никого не уви-
дели рядом с собой, кроме Иисуса.

9 Таутан төшкәнтә, Иса аларға, әле Кеше Пала-
сы үлгәннәртән терелмәгәнцә, нимә күргәннәрен
ицкемкә сөйләмәсеннәр. 10 Пылар аны йәшереннән
саҡлатылар, әммә алар пер пере пелән «үлгәннәр-
тән терелеү» тигән сүсләрнең нинтәйен мәғнәсе тип,
уйлап ҡуйтылар. 11 Алар Исатан суратылар:
– Ник Йаса уғытыуцылары, Мәсиҡ алтынан Ил-
йас килгәле тейеш, тип әйтәтеләр?
12 – Ул төрөс. Илйас перенце килеп, пөтөн нимә-
не әсерләгәле тейеш, – Иса әйткән. – Нимә өцөн
Йасмата, Кеше Паласы турынта, Ул кән асаплар әм
кимсетеүләр күрер, тип әйтелгән? 13 Илйас килгән,
тип Мин сескә әйтәм, әм кешеләр аның пелән үслә-
ренцә, ницек аның турынта йасылғанын, иткәннәр.

Иса йелгә суғылған паланы төсәтәте

14 Алар ҡалған уғыуцыларға ҡайтҡанта, кән йы-
йылған ҡалыҡ әм Йаса уғытыуцылары аларны ҡа-
мап алып, үцәшеп тороуларын күргәннәр. 15 Пөтө-
нөсө Исаны күреп, исләре китеп, Аның пелән исән-
нәшкәле өцөн, оторо йөгөртөләр.
16 – Сеснең нимә өцөн үцәшеү? – тип Иса сураты.
17 Пер кем йыйылыш ҡалыҡның эценән:
– Уғытыуцы, мин Сиңә паламны алып килтем, ул
телсес, аңа чин кергән. 18 Аны чин аймап алса, аны
йергә ташлайты, паланың ауысынан күбек цығаты,
ул теш пелән цынҡыртайты та, тирәлеп ҡалаты. Мин
Синең уғыуцыларыңнан чинне ҡыуып цығарғалы
сураған итем, әммә алар итә алматылар.

9 Когда они спускались с горы, Иисус предупре-
дил их, чтобы они никому не рассказывали о том,
что видели, до тех пор, пока Сын Человеческий не
воскреснет из мертвых. 10 Они сохранили это в тай-
не, но между собой рассуждали о том, что же озна-
чают слова «воскреснуть из мертвых».
11 А Иисуса они спросили:
– Почему учители Закона говорят, что вначале,
перед Мессией, должен прийти Илия?
12 – Верно, – ответил Иисус, – Илия действитель-
но должен прийти первым и всё приготовить. Но по-
чему же о Сыне Человеческом в Писании говорит-
ся, что Ему придется перенести много страданий и
унижений? 13 Но говорю вам, что Илия уже пришел,
и люди поступили с ним по своему произволу, как
о нем и было написано.

Иисус исцеляет мальчика, одержимого нечистым духом

14 Вернувшись к остальным ученикам, они увиде-
ли, что тех окружила большая толпа и учители За-
кона спорят с ними. 15 Увидев Иисуса, все пришли в
крайнее изумление и побежали Ему навстречу, что-
бы приветствовать Его.
16 – О чем у вас спор? – спросил Иисус.
17 Кто-то из толпы ответил:
– Учитель, я привел к Тебе сына, в него вселил-
ся дух немоты. 18 И когда дух схватывает его, то бро-
сает его на землю, и тогда у мальчика идет пена изо
рта, он скрежещет зубами и цепенеет. Я просил Тво-
их учеников изгнать духа, но они не смогли.

19 Иса әйтте:
– Эшәнмәйтеген пыуын! Ҡацанҡацаҡ Миңә сес-
нең пелән пулғалы? Ҡацанҡацаҡ Миңә сесне цыта-
ғалы? Миңә паланы алып килең.
20 Паланы алып килтеләр. Чин Исаны күреп кенә
йебәргән ите, паланың ошламасын цығарып, төгө
йергә йығылып, йомарланып китте, әм анұң ауы-
сынан күбек цыҡты. 21 Иса атасынан:
– Анұң пелән күптә мә пылай? – сураты.
– Кеце цағынан, – тите. 22 – Чин аны утҡа та, сыу-
ға та, аны әләк итеү өцөн, ташлайты. Син пер нимә
ҡыла алсаң, песне шәлләп, пулыш.
23 – Ҡыла алсаң?! – тите Иса. – Кем эшәнсә, ул
пөтөн нимә итә алаты.
24 Ул уҡ паланың атасы ҡыцҡырып йебәрте:
– Мин эшәнәм, әммә минең ас эшәнеүне йеңеү
өцөн, миңә пулыш!
25 Иса, йыйылыш ҡалыҡның аларның йанына йө-
гөрөүөн күреп, чинкә пойорто:
– Кешене саңырау-телсес ҡылатығын чин, Мин
синә пойорам: анан цығып кит тә, ицҡацан кермә!
26 Чин ҡыцҡырып әм паланы тың селегеп, цығып
китте. 27 Әммә Иса паланың ҡулын ошлап, аны кү-
тәрте, әм ул торто.
28 Суңынан, Иса өйгә кергәц, уғыуцылары Аны ау-
лаҡта суратылар:
– Ә ник пес аны цығаралматыҡ?
29 Иса:
– Мынтайын чинне тыуа пелән ураса ошлап ҡы-
на цығарғалы пулаты, – тите.

19 Иисус в ответ сказал:
– О неверующее поколение! Сколько Мне еще
быть с вами? Сколько Мне еще терпеть вас? При-
ведите мальчика ко Мне.
20 Мальчика привели. Как только дух увидел Иису-
са, он вызвал у мальчика приступ, и тот упал и стал
кататься по земле, и изо рта у него пошла пена.
21 – Давно с ним так? – спросил Иисус у отца.
– С самого детства, – ответил тот. – 22 Дух часто
бросает его то в огонь, то в воду, чтобы погубить
его. Сжалься над нами и помоги, если Ты что-ни-
будь можешь сделать.
23 – Если можешь?! – сказал Иисус. – Кто верит,
тот может всё.
24 И тотчас отец мальчика воскликнул:
– Я верю, но помоги мне преодолеть свое неверие!
25 Иисус, увидев, что сбегается толпа, приказал не-
чистому духу, говоря:
– Дух немоты и глухоты, Я приказываю тебе: вы-
йди из него и больше никогда не входи!
26 Вскрикнув и сильно сотрясши мальчика, дух вы-
шел. Мальчик стал как мертвый, так что многие го-
ворили, что он умер. 27 Но Иисус, взяв мальчика за
руку, поднял его, и тот встал.
28 Позже, когда Иисус вошел в дом, ученики спро-
сили Его наедине:
– Почему же мы не смогли изгнать его?
29 Иисус ответил:
– Этот вид демонов можно изгнать только молит-
вой и постом.

Иса тағын Үсенең үлеүе
әм терелеүе турынта кәпләйте

30-31 Ул урынны ӄалтырғанта, Иса әм Анын уғыу-
цылары Калилейә аша усӄанта, Ул Үсенең уғыуцы-
ларына үәғәсләр әйткән пулған өцөн, аның турын-
та ицкем пелмәсен тип уйлаған. Ул аларға:
– Кеше Паласы кешеләрнең ӄулына пирелер,
алар Аны үлтерерләр, әммә өц көнтә Ул терелер.
32 Әммә алар Ул нимә уйлағанны аңнамағаннар,
ә сорағалы ӄурыӄӄаннар.

Исаның уғыуцылары, аларның арасынта
кем сур кәрәкле кеше, тип үцәшәтеләр

33 Алар Кәпернаумӄа йеткәннәр. Өйтә Иса уғыу-
цыларынан сораған:
– Йулта сес нимә турынта кәпләштегес?
34 Йулта алар, кем аларның арасынта сур кәрәк-
ле тип, үцәшкәннәр. Алар аның өцөн кәпләшмәте-
ләр. 35 Иса ул уаӄытта унике уғыуцыларын йыйып,
утырып, әйтте:
– Кем перенце пулғысы килсә, ул иң суңӄы әм
пөтөнөсөнә ӄесмәтце пулсын.
36 Пала алып, Ул аны аларның уртасына торғосоп,
ӄоцаӄлап алып, әйтте:
37 – Кем Минең өцөн мынтайын паланы алса, ул
Мине тә алыр. Ә кем Мине алса, ул Мине кенә тү-
гел, Мине йебәргәнне тә алыр.

Иисус вновь говорит о Своей смерти и воскресении

30 Покинув ту местность, Иисус и Его ученики про-
ходили через Галилею, и Иисус не хотел, чтобы кто-
либо об этом знал, 31 потому что Он был занят на-
ставлением Своих учеников. Он говорил им:
– Сын Человеческий будет предан в руки людей,
которые убьют Его, но через три дня Он воскреснет.
32 Но они не поняли, что Он имел в виду, а спро-
сить боялись.

Ученики Иисуса спорят о том, кто из них важнее

33 Они пришли в Капернаум, и когда расположи-
лись в доме, Иисус спросил учеников:
– Скажите, о чем это вы говорили по дороге?
34 Но они молчали, потому что по дороге они спо-
рили о том, кто из них важнее.
35 Тогда Иисус сел, созвал двенадцать учеников и
сказал:
– Кто хочет быть первым, тот пусть будет послед-
ним из всех и всем слугой.
36 Взяв ребенка, Он поставил его посреди них, об-
нял его и продолжал:
37 – Кто ради Меня принимает такого ребенка, тот
принимает и Меня, а кто принимает Меня, тот при-
нимает и Пославшего Меня.

Кем пескә ҡаршы түгел, алар песнең йаныбыста

38 Иоан Аңа әйтте:
– Уғытыуцы! Пес Синең исемең пелән чиннәрне
ҡыуған кешене күртек. Ул песнең суңынан йөрөмә-
ғән өцөн, пес аңа рөҡсәт пирмәтек.
39 – Аны тыймаң, – тите Иса. – Кем Минең исе-
мем пелән ис китәрлек эшләр ҡылса, ул анан суң
Минең турымта йаман әйтмәс. 40 Кем пескә ҡаршы
түгел, ул песнең йаныбыста. 41 Мин төрөснө әйтәм,
кем сесне Минең исемемне йөрөтөү өцөн цынайаҡ
сыу эцерсә, ул пүләксес ҡалмас. 42 Кем Миңә эшәнә-
теген кецеләрнең арасынан перәүне ҡонаға патыр-
са, аңа пуйынына тирмән таш кейгесеп тиңкескә
атыу йаҡшыраҡ пулыр ите.

Иса ҡонаға өнтәүтән алттан әйтәте

43-44 Синең ҡулың сине ҡонаға алып парса, аны ки-
сеп ташла. Пер кенә ҡул пелән пулса та, син мәң-
келек өмөргә парарсың. Ул ике ҡул пелән тәмүккә,
сүнмәйтеген утҡа кергенцә йаҡшыраҡ. 45-46 Синең
айағың сине ҡонаға алып парса, аны кисеп таш-
ла. Пер кенә айаҡ пелән пулса та, әммә син мәңке-
лек өмөргә парарсың. Ул ике айаҡ пелән тәмүккә
ташланҡаннан пулыу йаҡшыраҡ. 47 Синең күсең си-
не ҡонаға алып парса, аны сүрәп алып ташла. Пер
күс пелән пулса та, әммә син Алланың Патшалы-
ғына керәрсең. Ул ике күс пелән тәмүккә төшкән-
цә йаҡшыраҡ. 48 Тәмүктә аларның ҡорто үлмәйте әм
ут сүнмәйте.

Кто не против нас, тот за нас

38 Иоанн сказал Ему:
– Учитель! Мы видели человека, который Твоим
именем изгонял демонов, и мы пытались запретить
ему, потому что он не следовал за нами.
39 – Не запрещайте ему, – сказал Иисус. – Кто Мо-
им именем совершает чудеса, тот не станет после
этого говорить обо Мне плохо. 40 Кто не против нас,
тот за нас. 41 Если кто-либо напоит вас чашей воды
за то, что вы Христовы, то, говорю вам истину, он
не останется без награды.

Иисус предупреждает об искушениях

42 Если же кто введет в грех одного из этих малых,
верующих в Меня, то для него было бы лучше, если
бы ему надели на шею мельничный жернов и бро-
сили в море. 43 Если твоя рука влечет тебя ко греху,
отсеки ее. Лучше тебе с одной рукой войти в жизнь,
чем с двумя руками пойти в ад, в неугасимый огонь,
44 где червь их не умирает и огонь не угасает. 45 Если
твоя нога влечет тебя ко греху, отсеки ее. Лучше те-
бе войти в жизнь калекой, чем с двумя ногами быть
брошенным в ад, 46 где червь их не умирает и огонь
не угасает. 47 Если твой глаз влечет тебя ко греху, вы-
рви его. Лучше тебе с одним глазом войти в Божье
Царство, чем с двумя глазами быть брошенным в ад,
48 где червь их не умирает и огонь не угасает.

49 Ницек ҡорман тос пелән тасарған шигелле, алай
әрбер ут пелән тасарыр. 50 Тос – ул йаҡшы нәрсә,
әммә аның тәме пөтсә, нимә аны тағын тосло ҡы-
лыр? Үсегестә тос пулсын, әм пер перегес пелән ты-
ныц йәшәң.

Исаның өйләнеү әм айрылыу турынта уғыуы

10 1 Иса тороп, анауы йаҡтан Иутейәгә әм Йор-
тан йерләргә киткән. Аңа йыйылыш ҡалыҡ
тағын та килгән әм Ул аларны уғытҡан. 2 Аңа пари-
сәйләр килгәннәр, Аны сүсенән тотоу өцөн, сура-
ғаннар:
– Ир кешегә ҡатыны пелән айырылышҡалы йа-
райты ма?
3 – Муса сескә аның турынта нимә пойорған? –
Иса алартан сураған. 4 Алар:
– Муса ҡатынына айырылыш ҡат пиреп, аны пу-
шатҡалы рөхсәт пиргән, – әйткән.
5 – Пы рөхсәт сеснең йөрәкләрегеснең ҡатылы-
ғы өцөн пирелгән, – тип әйткән Иса. 6 – Алла пө-
төн нимәне йасап пашлаған цағынта, «аларны ир
пелән ҡатын пулып йасаған». 7 «Аның өцөн кеше
ата-инәсен ҡалтырып, ҡатын пелән ҡушылыр, 8 әм
икәүе пер тән пулыр». Аның өцөн алар инте икәү
түгел, алар – пер тән. 9 Алла нимәне ҡушҡан, кеше
аны йарғалы тейеш түгел.
10 Суңынан, өйтә, уғыуцылар Исатан тағын аның
турынта сурағаннар. 11 Ул аларға пылай тип әйткән:
– Әрбер, кем үсенең ҡатыны пелән айырылып,
пашҡаға өйләнсә, тормош туғырылыҡны посаты.

49 Каждый будет очищен огнем, как жертва очи-
щается солью. 50 Соль – хорошая вещь, но если соль
потеряет свой вкус, то что может опять сделать ее
соленой? Имейте в себе соль и будьте в мире друг с
другом.

Учение Иисуса о браке и разводе

10 1 Иисус встал и направился оттуда в Иудею и
в земли за Иорданом. К Нему опять сходи-
лись толпы, и Он, как обычно, учил их.
2 К Нему подошли фарисеи и, чтобы поймать Его
на слове, спросили:
– Разрешено ли мужу разводиться с женой?
3 – А что вам повелел Моисей? – спросил в ответ
Иисус.
4 Они ответили:
– Моисей разрешил давать жене разводное пись-
мо и отпускать ее.
5 – Это повеление дано вам из-за жестокости ва-
ших сердец, – ответил им Иисус. – 6 А в начале тво-
рения Бог «сотворил их мужчиной и женщиной».
7 «Поэтому оставит человек отца и мать и соединит-
ся со своей женой, 8 и двое станут одной плотью».
Так что их уже не двое, они – одна плоть. 9 Итак,
что Бог соединил, то человек не должен разделять.
10 Позже, в доме, ученики опять спросили Иисуса
об этом. 11 Он ответил им так:
– Каждый, кто разводится со своей женой и же-
нится на другой, нарушает супружескую верность.

12 Ҡатын үсенеӊ ире пелән айырылышса, кейәүгә
пашҡаға цыҡса, ул та тормош туғырылыҡны посаты.

Иса кецкенә палаларға рисалыҡ пирәте

13 Йарым кешеләр Исаға палаларын, Ул аларға те-
йеп, рисалыҡ пирсен өцөн, алып килгәннәр. Әммә
уғыуцылар аларны орошоп пашлатылар. 14 Иса мы-
ны күреп, йәне көйөп, әйтте:
– Палалар Миӊә килсеннәр, ҡаршы пулмаӊ, Алла
Патшалығы алартайыннарға пиреләте. 15 Мин сескә
төрөснө әйтәм: кем Алла Патшалығыны пала ши-
гелле алмаса, аныӊ эценә кермәс.
16 Палаларға ҡулларын салып, Ул аларны ҡоцаҡ-
лап, рисалыҡ пирте.

Исаныӊ пай кеше пелән кәпләшеүе

17 Ҡацан Иса алысҡа атлап киткәц, Аӊа пер кеше
йөгөрөп килгән, Аныӊ йанына пашын эйеп, тубыҡ-
ҡа төшөп, сураған:
– Йаҡшы Уғытыуцы, мәӊкелек өмөрнө мерәскә
алып ҡалыу өцөн, миӊә нимә ҡылғалы?
18 – Ник син Мине йаҡшы тип әйтәсеӊ? Аллатан
пашҡа ицкем йаҡшы түгел. 19 Син әмерләр пеләсеӊ:
үлтермә, тормошно посма, урланма, алтап ҡыуа пул-
ма, алтама, ата-инәне ҡөрмәт ит.
20 – Уғытыуцы, мин аларны йәш уаҡытларымнан
саҡлайым, – тигән.
21 Иса аӊа ҡарап, аны сөйгән:

12 И если жена разводится со своим мужем и выходит замуж за другого, она также нарушает супружескую верность.

Иисус благословляет маленьких детей

13 Некоторые люди приносили к Иисусу детей, чтобы Он прикоснулся к ним и благословил, но ученики не пускали их.
14 Но когда Иисус это увидел, Он рассердился и сказал:
– Пусть дети приходят ко Мне, не запрещайте им, потому что Царство Божье принадлежит таким, как они.
15 Говорю вам истину: кто не примет Божье Царство, как ребенок, тот не войдет в него. –
16 И, обняв детей, Он благословил их, возлагая на них руки.

Разговор Иисуса с богатым человеком

17 Когда Иисус отправился дальше, к Нему подбежал один человек, пал перед Ним на колени и спросил:
– Благой Учитель, что мне делать, чтобы наследовать вечную жизнь?
18 – Почему ты называешь Меня благим? – ответил Иисус. – Никто не благ, кроме одного Бога.
19 Ты знаешь заповеди: «не убивай», «не нарушай супружескую верность», «не кради», «не лжесвидетельствуй», «не обманывай», «почитай отца и мать».
20 – Учитель, – сказал он, – всё это я соблюдаю еще с дней моей юности.
21 Иисус, посмотрев на него, полюбил его и сказал:

– Пер нимə сиңə йетмəйте. Пөтөн нимə пулғаныңны сатып, аꝁцаны йарлыларға пүлеп пир, анан суң синең пайлығың күктə пулыр, – Иса əйткəн. – Анан суң кил тə, Минең суңымнан пар.

22 Мыны эшетеп, йөсө посолоп, ꝁайғырып китеп ꝁалған. Ул кешенең кəн пайлығы пулған. 23 Иса
уғыуцыларына айланып, əйткəн:

– Пайларға Алланың Патшалығына кергəле ꝁыйын!

24 Уғыуцылары мынтайын сүслəргə нслəре киткəн, Иса тағын та аларға ꝁабатлаған:

– Палалар, пайлыꝁꝁа өмөтлəнкəннəргə Алла Патшалығына тың ꝁыйын кергəле! 25 Пай кешегə
Алланың Патшалығына кереүтəн төйəгə энə ꝁолаꝁ эценəн цыꝁꝁалы йеңелерəк.

26 Уғыуцылар тың ис китеп, пер перенə əйткəннəр:

– Алай пулса, кемнəр ꝁотолырлар?

27 Иса аларға ꝁарап, əйткəн:

– Кеше италмас, əм Алла итер, Алла пөтөн нимə ꝁыла пелəте.

28 Петр ул уаꝁытта Аңа əйтте:

– Менə, пес пөтөн нимəне ꝁалтырып, Синең суңынан киттек.

29 Иса əйткəн:

– Мин төрөснө əйтəм: əрбер, кем өйөн, йə əкə-энелəрен, йə əбə-сеңнелəрен, йə инəсен, йə атасын, йə йерен Минең өцөн əм Масайыцлы Ꝁəбəр өцөн ꝁалтырса, 30 пы тонйата йөс мəртəбə кəнерəк өйлəр,
əм əкə-энелəр, əм əбə-сеңнелəр, əм инəлəр, əм палалар, əм йерлəр, əммə ꝁыуыуларны алыр, килəтеген асырта тə мəңкелек өмөрнө алыр. 31 Əммə пы

– Одного тебе не хватает. Пойди, продай всё, что
у тебя есть, и раздай деньги бедным, и тогда у тебя
будет сокровище на небесах. Потом приходи и сле-
дуй за Мной.
22 Услышав это, человек помрачнел и ушел опеча-
ленный, потому что он владел большим имущес-
твом.
23 Оглядевшись вокруг, Иисус сказал ученикам:
– Как трудно богатым войти в Божье Царство!
24 Ученики были поражены такими словами, но
Иисус снова повторил им:
– Дети, как трудно надеющимся на богатство
войти в Божье Царство! 25 Легче верблюду пройти
сквозь игольное ушко, чем богатому войти в Божье
Царство.
26 Ученики в крайнем изумлении говорили друг
другу:
– Кто же тогда вообще может быть спасен?
27 Иисус посмотрел на них и сказал:
– Человеку это невозможно, но только не Богу,
потому что всё возможно Богу.
28 Тогда Петр сказал Ему:
– Вот мы всё оставили и пошли за Тобой.
29 Иисус ответил:
– Говорю вам истину: каждый, кто оставил дом,
или братьев, или сестер, или мать, или отца, или
детей, или земли ради Меня и ради Радостной Вес-
ти, 30 получит в это время в 100 раз больше и домов,
и братьев, и сестер, и матерей, и детей, и земель, но
также и преследований, а в будущем веке он получит
жизнь вечную. 31 Однако многие из тех, кто в этом

тонйата перенце пулғаннар иң суңҡыта пулырлар, әм суңҡыта пулғаннар перенце пулырлар.

Иса Үсенең үлеүе әм терелеүе турынта өцөнцө мәртәбә кәпләйте

32 Алар Йерусалимкә парғаннар. Иса йөрәксен-
кән уғыуцыларның алтынта атлаған, аларның су-
ңынан ҡурыҡкан ҡалыҡ парған. Тағын та, Иса ун-
икене ҡабатҡа цағырып, аларға Аның пелән нимә
пулыуын кәпләгән.
33 – Менә, пес Йерусалимкә йетеп киләбес, анта
Кеше Паласын паш тиний ҡесмәтцеләрнең әм Йаса
уғытыуцыларның ҡулларына пирәрләр. Алар Аны
үлеүгә ҡаса пирәрләр әм Алланы пелмәйтегеннәргә
пирәрләр. 34 Төгөләр Аны ҡыйнарлар, Аңа төгөрөр-
ләр, ҡамцыларлар, Аны үлтерерләр. Әммә өц көн-
нән суң Ул терелер.

Йаҡуп әм Иоанның сурауы

35 Исаға Себетайның уллары Йаҡуп әм Иоан кил-
теләр.
– Уғытыуцы, пес теләйбес, Синән нимә турынта
сурасаҡ, песнең өцөн ҡыл, – тип Анан суратылар.
36 – Сес нимә теләйсегес, Мин сеснең өцөн нимә
ҡылғалы теләйсегес? – Ул алартан сураты.
37 – Ҡацан Син сур пулырсың, песнең арабыстан
перәүгә Синең уң ҡулыңта, икенцегә – сул ҡулың-
та утырғалы рөксәт пир, – тителәр.

мире был возвышен, будут унижены, а многие униженные будут возвышены.

Иисус в третий раз говорит о Своей смерти и воскресении

32 Они шли в Иерусалим. Иисус шел впереди встре-
воженных учеников, а за ними следовал испуганный
народ. Снова отведя двенадцать в сторону, Иисус
стал рассказывать им о том, что с Ним будет:
33 – Вот мы восходим в Иерусалим, там Сына Че-
ловеческого выдадут первосвященникам и учите-
лям Закона. Они приговорят Его к смерти и отда-
дут язычникам. 34 Те будут над Ним глумиться, пле-
вать в Него, бичевать и затем убьют. Но через три
дня Он воскреснет.

Не господствуйте, но служите

35 К Иисусу подошли Иаков и Иоанн, сыновья Зе-
ведея.
– Учитель, – сказали они, – мы хотим, чтобы Ты
сделал для нас то, о чем мы Тебя попросим.
36 – Что вы хотите, чтобы Я для вас сделал? – спро-
сил Он их.
37 – Позволь нам в Твоей славе сесть одному по
правую, а другому по левую руку от Тебя, – сказа-
ли они.

[38] Иса аларға:
– Сес нимә сурайсығыс, пелмәйсегес. Мин эцкән
сауыттан сес эцәлерсегес мә? Мин цуғыныу пелән
цуғынҡалы сес цуғынырсығыс ма? – әйтте.
[39] – Итә алырбыс, – алар әйттеләр. Ул уаҡытта
Иса әйтте:
– Минең эцкәнемне сес эцәрсегес, Мин цуғына-
тығын цуғыныуны сес алырсығыс. [40] Әммә Минән
кемкә уң йаҡҡа ма, сул йаҡҡа ма утырғалы ҡарарға
килгән Мин түгел. Кемкә Алла ул урыннарны әсер-
ләгән, ул анта утырыр.
[41] Ҡалған ун уғыуцылар мыны эшетеп, Йаҡуп-
ҡа әм Иоанҡа йәннәре көйтө. [42] Иса аларны цағыр-
ты та, әйтте:
– Сес пеләсегес, алар, кемнәрне пы тонйаныңҡы
пашлыҡлары тип исәпләйтеләр, үсләрнең ҡалыҡла-
ры пелән итәрә итәтеләр, әм аларның исемне кеше-
ләре аларға пойороҡ пирәтеләр. [43] Әммә сестә алай
пулмас. Иңере, кем сеснең арағыстан иң оло пул-
ғысы килсә, сескә ҡол пулғалы тейеш, [44] әм кем сес-
нең арағыста перенце пулғысы килсә, пөтөнөсөнә
ҡол пулсын. [45] Кеше Паласы та, Аңа ҡесмәт итсен-
нәр өцөн түгел, әммә пашҡаларға ҡесмәт итсен әм
Үсенең өмөрөн кәне өцөн түләп пирсен өцөн килгән.

Иса суғыр теләнцене төсәтәте

[46] Алар Йериконҡа килгәннәр. Анан суң, Иса Үсе-
нең уғыуцылары әм оло йыйылыш ҡалыҡ пелән то-
ратан цығып килгәнтә, йул пуйынта суғыр телән-
це Бартимей (Тимейнең паласы) утырған. [47] Исаның
Насареттән усып парыуын эшетеп, пы ҡыцҡырып
йебәргән:

38 – Вы не знаете, о чем просите, – сказал им Иисус. – Можете ли вы выпить ту чашу, которую Я пью, и креститься крещением, которым Я крещусь?
39 – Можем, – ответили они.
Тогда Иисус сказал им:
– Пить чашу, которую Я пью, вы будете, и крещение, которым Я крещусь, вы тоже примете. 40 Но
кому сидеть по правую или по левую руку от Меня, решаю не Я, эти места принадлежат тем, кому они назначены.
41 Остальные десять учеников, услышав это, рассердились на Иакова и Иоанна. 42 Иисус подозвал
их и сказал:
– Вы знаете, что те, кого считают правителями этого мира, властвуют над своими народами, и владеет людьми их знать. 43 Но у вас пусть будет не так.
Наоборот, кто хочет стать среди вас самым великим, должен быть вам слугой, 44 и кто хочет быть среди
вас первым, пусть будет для всех рабом. 45 Ведь и
Сын Человеческий пришел не для того, чтобы Ему служили, но чтобы служить другим и отдать Свою жизнь как выкуп за многих.

Иисус исцеляет слепого нищего

46 Они пришли в Иерихон. Позже, когда Иисус выходил из города вместе с учениками и большой толпой, у дороги сидел слепой нищий Вартимей (то есть сын Тимея). 47 Услышав, что мимо проходит Ии-
сус из Назарета, он стал кричать:

– Иса, Таутның паласы! Мине шәллә!

48 Аңа кән кеше, тыныцлансын тип, әйткән, әммә Бартимей анан та тыңыраҡ ҡыцҡырған:

– Таутның паласы, мине шәллә!

49 Иса туҡталған, аны цағырғалы пойорған.

– Патыр пул! Тор, Ул сине цағыраты! – суғырға әйткәннәр.

50 Бартимей өстөсөнән өсткө кейемен цицеп ташлаған, тороп, Исаның йанына парған.

51 Иса сураған:

– Мин синең өцөн нимә ҡылайым тип теләйсең?

– Уғытыуцы, мин күргәле киләм, – тите ул.

52 – Пар атла, – Иса аңа әйтте. – Синең эшәнеүең сине төсәтте.

Суғыр ҡәсер уҡ күреп пашлаты әм Исаның суңынан йултан атлап китте.

Иса Йерусалимкә керәте

11 1 Ҡацан алар Йерусалимнән йыраҡ түгел, Сәйтүнә тау йанынта, Битпагийә әм Битанийә ауылларға йетеп килгәц, Иса алтҡа ике уғыуцыларын йебәргән.

2 – Сеснең алтығыста пулған ауылға парың, – Ул аларға әйткән. – Ҡәсер уҡ сес аңа әле ицкем утырмаған ишәк паланы табырсығыс. Аны паунан ицеп, мынта алып килең.
3 Сесне перәй кем сураса: «Сес ник пылай ҡыласығыс?» – пы ишәк пала Раппигә кәрәк әм Ул аны ҡәсер уҡ кире пирәр, әйтең.

– Иисус, Сын Давидов! Сжалься надо мной!
48 Многие говорили ему, чтобы он замолчал, но
Вартимей кричал еще громче:
– Сын Давидов, сжалься надо мной!
49 Иисус остановился и велел позвать его.
– Смелей! – сказали тогда слепому. – Поднимайся, Он зовет тебя!
50 Вартимей сбросил с себя плащ, вскочил и подошел к Иисусу.
51 – Что ты хочешь, чтобы Я сделал для тебя? – спросил Иисус.
– Раббуни, я хочу видеть, – ответил он.
52 – Иди, – сказал ему Иисус, – твоя вера исцелила тебя.
Слепой сразу же обрел зрение и пошел по дороге за Иисусом.

Торжественный въезд в Иерусалим

11 1 Приближаясь к Виффагии и Вифании – селениям, расположенным у Оливковой горы неподалеку от Иерусалима, – Иисус послал вперед двух учеников.
2 – Идите в селение, которое перед вами, – сказал Он им, – и сразу же, как только войдете, вы найдете привязанного осленка, на которого еще никто
не садился. Отвяжите его и приведите сюда. 3 Если
кто-нибудь вас спросит: «Зачем вы это делаете?» – скажите, что осленок нужен Господу, и что Он сразу же вернет его.

4 Уғыуцылар парып, урамта тышҡы ишеккә пәй-
ләнкән ишәк паланы тапҡаннар. Алар аны пәйтән
цицеп пашлағанта, 5 анта торған кешеләр сураған-
нар:
— Сес нимә ҡыласығыс? Ник ишәк паланы пау-
тан цицәсегес?
6 Уғыуцылар, ницек Иса аларға пойорған, әйткән-
нәр, әм кешеләр аларны пушатҡан. 7 Алар ишәк па-
ланы Исаға алып килгәннәр, үсләрнең өсткө ке-
йемнәрен аның өстөсөнә салғаннар, әм Иса аның
өстөсөнә утырған. 8 Кәне йулта үсләрнең өсткө ке-
йемнәрен салып пашлағаннар, йарымнары ҡыра-
та кискән йәшел ағацның потаҡларын йулға салып
йәйгәннәр. 9 Алтта та, сыртта та парғаннар тың ҡыц-
ҡырғаннар:
— Осанна*! Раппинең исеме өцөн килгән Кеше ри-
салыҡ алсын! 10 Песнең төп атабыс Таутның Патша-
лығы рисалыҡҡа йетсен! Күктә осанна!
11 Иса Йерусалимкә кереп, Алланың Сарайына ус-
ты. Ул пөтөн нимәне айланып ҡарап цыҡты, кицәү
пулыу өцөн, Ул унике уғыуцылары пелән пергә Би-
танийәгә китеп ҡалты.

Иса инжир ағацҡа ҡарғыш төшөрәте

12 Икенце көнтә, алар Битанийәтән цыҡҡац, Иса
ацығып ҡуйты. 13 Йыраҡтан йапраҡлар пелән йабыл-
ған инжирне күреп, Ул, анта йемешләре йуҡ ма, тип
килеп ҡараты, әммә йапраҡлартан пашҡа ицнимә

* 11:9 *Осанна* — пороңҡо йәбрәй телтә «песне саҡла» тигән сүс, аның мәғнәсе «Аллаға шөкөр!» әйтеү.

4 Ученики пошли и нашли осленка, привязанного
на улице к наружной стороне двери. Они стали его
отвязывать, 5 и стоявшие там люди спросили:
– Что вы делаете? Зачем отвязываете осленка?
6 Ученики ответили, как велел Иисус, и люди их
отпустили. 7 Они привели осленка к Иисусу, набро-
сили на него свои плащи, и Иисус сел на него. 8 Мно-
гие начали расстилать свои плащи на дороге, дру-
гие расстилали зеленые ветви, срезанные ими в по-
ле. 9 И те, кто шел впереди, и те, кто шел позади,
громко кричали:

«Осанна!»
«Благословен Тот, Кто приходит
во имя Господа!»
10 «Благословенно наступающее
Царство предка нашего Давида!»
«Осанна в вышине небес!»

11 Войдя в Иерусалим, Иисус прошел в храм. Он
осмотрел всё, но так как было уже поздно, Он вмес-
те с двенадцатью отправился в Вифанию.

Иисус проклинает бесплодный инжир

12 На следующий день, когда они вышли из Вифа-
нии, Иисус почувствовал голод. 13 Увидев вдали по-
крытый листьями инжир, Он подошел посмотреть,
нет ли на нем плодов, но не нашел ничего, кроме ли-

тапмаған. Уаҡыт инжирне йыйғалы әле йетмәгән.
14 Ул уаҡытта Иса ағацҡа әйтте:

– Инте ицкем ицҡацан синең йемешләреңне ашамасын!

Уғыуцылар Аның сүсләрен эшеткәннәр.

Иса Алла Сарайынан сатыуцыларны ҡыуаты

15 Иса, Йерусалимкә йеткәц, Алла Сарайының
ишек алтына кереп, анан сатыуцыларны, сатып
алыуцыларны ҡыуып пашлаған. Ул алмаштырыуцыларның
әм кәптәр сатыуцыларның өстәлләрен
түнтәреп ташлаған 16 әм Алланың Сарайының
ишек алтынан ицнимә алып цыҡҡалы рөксәт пирмәгән.

17 – «Минең Өйөм пөтөн ҡалыҡлар өцөн тыуа
өйө әйтелер», йасылмаған ма? – Ул аларны үрәткән. – Сес ҡуй аны талауцыларның ойасына айлантырған.

18 Паш тиний ҡесмәтцеләр әм Йаса уғытыуцылары
мыны эшетеп, ницек аларға Исаны үлтергәле йулны эстәп пашлағаннар. Аның пелеменә ҡалыҡ исе
киткән өцөн, алар Анан ҡурыҡҡан. 19 Киц йеткәц,
Иса уғыуцылары пелән тағын тораны ҡалтырған.

Эшәнеү әм кицереү турынта уғыу

20 Иртәсен икенце көнтә усып парғанта, инжир тамыры ҡороп ҡалғанын күргәннәр. 21 Петр анан алтта нимә пулғанын исенә алып, әйткән:

– Равви! Ҡара! Син ҡарғыш әйткән инжир ҡороп ҡалған!

22 Иса аларға әйткән:

стьев. Время же для сбора инжира еще не пришло.
14 Тогда Иисус сказал дереву: «Пусть же никто ни-
когда больше не ест твоих плодов!» А ученики слы-
шали Его слова.

Изгнание торговцев из храма

15 Когда они пришли в Иерусалим, Иисус вошел в
храм и стал выгонять оттуда продающих и покупа-
ющих. Он опрокинул столы менял и прилавки тор-
говцев голубями 16 и не позволял ничего проносить
через дворы храма.

17 – Разве не написано: «Дом Мой будет назван до-
мом молитвы для всех народов»? – учил Он их. –
А вы превратили его в «разбойничье логово».

18 Услышав это, первосвященники и учители Зако-
на стали искать способ, как им убить Иисуса. Они
боялись Его, потому что весь народ изумлялся Его
учению.

19 Когда наступил вечер, Иисус с учениками сно-
ва покинул город.

Имейте веру

20 На следующее утро, проходя мимо, они увиде-
ли, что инжир засох до корней. 21 Петр, вспомнив,
сказал:

– Рабби! Смотри! Инжир, который Ты проклял,
засох!

22 Иисус ответил им:

– Аллаға эшәнецегес пулсын! 23 Мин сескә төрөс-
нө әйтәм: перәй кем пы тауға әйтсә: «Цығып тиңкес-
кә атыл!» – ул уаҡытта йән пелән икеләнмәсә, нимә
ул әйткән, нимә пулыуын эшәнсә, алай уҡ пулыр.
24 Аның өцөн сескә әйтәм: нимә турынта сес тыуа
ҡылсағыс та, нимә сурасағыс та, сес мыны алтығыс
тип, эшәнең тә, сескә пулыр. 25-26 Сес тыуа ҡылғанта,
пөтөнөсөнә, кемкә сес ацыуланҡан, кицерең. Ул уа-
ҡытта Күктәге Атағыс сескә йарамаған эшләрегес-
не тә кицерер.*

Исаның ҡөкөмәте

27 Алар тағын Йерусалимкә килгәннәр, әм ҡацан
Иса Алланың Сарайынта йөрөгәнтә, Аңа паш ти-
ний ҡесмәтцеләр, Йаса уғытыуцылары әм ололары
йанына килгәннәр.
28 – Кемнең ҡаҡы пелән Син мыны ҡыласың? –
алар суратылар. – Кем Сиңә ҡаҡын мыны ҡылғалы
пиргән?
29 Иса аларға әйткән:
– Мин сескә сурау пирәм. Сес Миңә әйтең, ул
уаҡытта Мин, кемнең ҡаҡы пелән ҡылам, әйтерем.
30 Цуғынтырғалы ҡаҡын Йаҡйа күктән мә, әллә
кешеләртән мә алған? Әйтең Миңә!
31 Алар пер перенә: «Пес: „Күктән“, – әйтсәк, Ул
сурар: „Сес аңа ник эшәнмәгән?“ 32 „Кешеләртән“, –
әйтсәк...?»

* 11:25-26 Йарым суңҡыраҡ йасылған йасмаларта пы сүсләр тә пар: «Әммә сес кицермәсәгес, Күктәге Атағыс сеснең йарамаған эшләрегесне тә кицермәс».

23 – Имейте веру в Бога! Говорю вам истину: ес-
ли кто-то скажет этой горе: «Поднимись и бросься
в море!» – и при этом не будет сомневаться в сердце,
а будет верить, что произойдет то, что он сказал, то
так ему и будет. 24 Поэтому говорю вам: о чем бы вы
ни молились и чего бы ни просили, верьте, что вы
уже получили это, – и будет вам. 25 И когда вы моли-
тесь, то прощайте всем, на кого вы обижены, чтобы
и ваш Небесный Отец простил вам ваши проступ-
ки. 26 А если вы не будете прощать, то и ваш Небес-
ный Отец не простит вам ваших проступков.

Священники спрашивают Иисуса о Его власти

27 Они снова пришли в Иерусалим, и, когда Иисус
ходил в храме, к Нему подошли первосвященники,
учители Закона и старейшины.

28 – Чьей властью Ты это делаешь? – спросили
они. – Кто дал Тебе власть делать это?

29 Иисус ответил им:

– Я задам вам вопрос. Ответьте Мне, и тогда Я
вам скажу, чьей властью Я это делаю. 30 Иоанн по-
лучил свое право крестить с Небес или от людей?
Ответьте Мне!

31 Они стали рассуждать между собой: «Если мы
скажем: „С Небес“, то Он спросит: „Так почему же
вы ему не поверили?“» 32 Сказать же: «От людей» –

Пɵтɵн кешелəр Йаҡйаны цын пəйғəмпəр тип
исəплəгəннəр, аның ɵцɵн алар кешелəртəн ҡурыҡ-
ҡаннар. [33] Алар:
– Пес пелмəйбес, – əйткəн.
Иса аларға:
– Мин тə сескə, кемнең ҡаҡы пелəн пɵтɵн нимə-
не ҡылам, əйтмəйем, – əйтте.

Йɵсɵмцɵлəр турынта мəсəл

12 [1] Иса аларға мəсəллəр кəплəп пашлаған:
– Пер кеше йɵсɵм паҡцаны утысҡан, аны
цитəннəп ҡуйған, оро йɵсɵм таптайтығын ҡасҡан
əм ҡарауыллайтығын манара утысҡан. Ул йɵсɵм
паҡцаны йɵсɵмцɵлəргə уңышның пер ɵлɵшɵ ɵцɵн
пиргəн тə, үсе цит йаҡларға киткəн. [2] Уаҡыт йеткəц,
уңышның ɵлɵшɵн алып килсен ɵцɵн, йɵсɵмцɵлəр-
гə ҡесмəтцене йебəргəн. [3] Əммə йɵсɵмцɵлəр ҡес-
мəтцене тотоп, туҡмап, ицнимəсес кире ҡайтар-
ғаннар. [4] Ул уаҡытта ҡуца аларға пашҡа ҡесмəтцене
йебəргəн; əммə алар аның пашын йарып, аны
масҡара иткəннəр. [5] Ҡуца тағын пер ҡесмəтцене йе-
бəргəн; йɵсɵмцɵлəр аны үлтергəн. Ул тағын кəн
ҡесмəтцелəрне йебəргəн, йɵсɵмцɵлəр перəүлəрен
туҡмағаннар, пашҡаларын үлтергəннəр. [6] Тағын
ҡуцаның пер сɵйгəн паласы пулған. Ул аны иң су-
ңынан йɵсɵмцɵлəргə йебəргəн. «Алар минең палам-
нан ойалырлар», – тип уйлаған. [7] Əммə йɵсɵмцɵ-
лəр пер перенə: «Пы мерəс алыуцы. Əйтəң, аны үл-
терəйек тə, аның мерəсе песнең пулыр». [8] Алар аны
тотоп, үлтереп, йɵсɵм паҡцатан ташлап йебəргəн-

боялись народа, ведь все считали, что Иоанн был
настоящим пророком.
33 И они ответили:
– Мы не знаем.
Иисус сказал:
– Тогда и Я вам не скажу, чьей властью Я всё это
делаю.

Притча о злых виноградарях

12 1 И Он стал говорить с ними притчами:
– Один человек посадил виноградник, об-
нес его забором, выкопал яму для давильни и по-
строил сторожевую башню. Он отдал виноградник
внаем виноградарям, а сам уехал в чужие края. 2 Ко-
гда пришло время, он послал слугу к виноградарям,
чтобы тот забрал у них причитающуюся ему час-
ть урожая. 3 Но виноградари схватили слугу, изби-
ли и отослали ни с чем. 4 Тогда хозяин послал к ним
другого слугу; но они разбили ему голову и издева-
лись над ним. 5 Хозяин послал еще одного слугу; его
виноградари убили. Он посылал еще многих слуг,
но виноградари одних избивали, других убивали.
6 В конце концов у хозяина остался только его еди-
нственный любимый сын. Он послал его к ним по-
следним. «Сына-то моего они устыдятся», – думал
он. 7 Но виноградари сказали друг другу: «Это на-
следник. Давайте убьем его, и наследство будет на-
шим». 8 Они схватили его, убили и выбросили его
из виноградника.

нәр. 9 Нимә йөсөм паҡцаның ҡуцасы ҡылыр? Анан,
ул килеп, йөсөмцөләрне үлтерер, йөсөм паҡцаны
пашҡаларға пирәр.
10 Сес әллә Йасмата уғымаған ма?
«Өй салыуцылар ташлаған таш
нигеснең паш ташы пулған.
11 Мыны Раппи ҡылған,
песнең күсебестә пы шантайын искиткец!»
12 Иса пы мәсәлне алар турынта кәпләгәнне аң-
нап ҡуйғанта, ҡалыҡның пашлыҡлары Аны ҡулға
алғалы уйлап ҡуйтылар, әммә ҡалыҡтан ҡурыҡты-
лар. Аның өцөн алар Аны ҡалтыртылар та, киттеләр.

Йасаҡ түләү турынта сурау

13 Анан суң алар, Аны сүсенән тотҡалы өцөн, Аңа
парисәйләрне әм Иротның йаҡлауцыларын йебәр-
гәннәр. 14 Алар Исаға килеп, әйткәннәр:
– Уғытыуцы! Пес пеләбес, Син төрөс кеше, иц-
кемкә йарағалы уйламасың. Син төрөс Алла йулы-
на үрәтәсең. Кесаргә* йасаҡ түләгәле кәрәк мә, йуҡ
ма? Пескә түләгәле мә, йуҡ ма?
15 Иса аларны ике йөслөлөкләрен пелеп, әйткән:
– Ник сес Мине сынайсығыс? Миңә тинар аҡца-
ны ҡарағалы алып килең.
16 Аңа аҡцаны алып килтеләр, әм Ул сураты:
– Анта кемнең йөсө әм кемнең исеме?
– Кесарнең, – тип алар әйттеләр.
17 – Кесаргә кесарнеңкене, Аллаға Алланыңкыны
пирең, – тигән Иса.
Аларның исләре Аның цауапынан китте.

* 12:14 *Кесар* – римлеләртә оло патшаның исеме.

[9] Что же сделает хозяин виноградника? Конечно
же, он придет и убьет виноградарей, а виноградник
отдаст другим. [10] Разве вы не читали в Писании:
«Камень, Который отвергли строители,
стал краеугольным.
[11] Это совершил Господь,
и как это удивительно в глазах наших!»?
[12] Когда предводители народа поняли, что эту
притчу Иисус рассказал о них, они хотели арестовать Его, но побоялись народа. Поэтому они оставили Его и ушли.

Вопрос об уплате налога

[13] Потом они подослали к Нему фарисеев и сторонников Ирода, чтобы те поймали Его на слове.
[14] Подойдя к Иисусу, они сказали:

– Учитель! Мы знаем, что Ты Человек честный и не стремишься никому угодить. Ты беспристрастен и истинно учишь пути Божьему. Следует ли платить налог кесарю или нет? Платить нам или не платить?

[15] Иисус, зная их лицемерие, сказал:

– Что вы Меня испытываете? Принесите Мне посмотреть динарий.

[16] Ему принесли монету, и Он спросил:

– Кто на ней изображен и чье на ней имя?

– Кесаря, – ответили они.

[17] – Отдавайте кесарево кесарю, а Божье – Богу, – сказал Иисус.

Они были поражены Его ответом.

Үлгәнләрнең терелеүе турынта

18 Исаға саттукейләр* килте, алар үлеүтән терелеү-
гә эшәнмәгән. Алар Анан сурағаннар:
19 – Уғытыуцы! Муса йасҡан, пер кемнең әкәсе,
пала ҡалтырмайын ҡатынын ҡалтырып, үлсә, ул,
үсенең әкәсенең тоғомон саҡлап, анық ҡатынына
өйләнкәле тейеш. 20 Йете әкә-энеләре пулған ите.
Перенцесе өйләнеп, нәселен ҡалтырмайын, үлгән.
21 Йалғыс ҡатынҡа анық энесе өйләнкән, нәсел
ҡалтырмайын, ул та үлгән. Алай уҡ өцөнцөсө пе-
лән тә пулған. 22 Йетесенән ицкем үсенән пала ҡал-
тырмаған. Пөтөнөсөнән суң ҡатын та үлгән. 23 Үлгән
кешеләр терелер уаҡытта пы ҡатын кемнең ҡатыны
пулыр? Аңа өйләнкән пөтөнөсө йетесе тә пулған!
24 Иса аларға әйткән:
– Йасмаларны та, Алланың көцөн тә пелмәү
өцөн, сес йаңҡышасығыс. 25 Үлеүтән терелгәннәр
өйләнмәсләр тә, кейәүгә тә цыҡмаслар; алар күк-
тә пәрештәләр шигелле пулыр. 26 Үлгәннәр терелә-
те турынта сес Мусаның китабынта, ҡыуаҡ турынта
әйтелгән йертә, уғымаған ма әллә? Анта Алла Му-
саға әйткән: «Мин – Ибраимнең Алласы, Исхаҡ-
ның Алласы әм Йаҡупның Алласы». 27 Ул тереләр-
нең Алласы, үлгәннәрнең Алласы түгел. Сес тың
йаңҡышасығыс.

---

* 12:18 *Саттукейләр* – Исраилтә тин төргөннәрнең пере.

Саддукеи задают Иисусу вопрос о воскресении мертвых

18 К Иисусу подошли саддукеи, которые утвержда-
ют, что нет воскресения. Они спросили Его:
19 – Учитель, Моисей написал, что если у кого-ли-
бо умрет брат, оставив жену, но не оставив детей,
то он должен жениться на вдове и восстановить род
своему брату. 20 Было семь братьев. Первый жени-
лся и умер, не оставив потомства. 21 На вдове жени-
лся его брат и тоже умер, не оставив потомства. То
же самое произошло и с третьим. 22 Никто из семе-
рых не оставил после себя сына. После всех умерла
и женщина. 23 Чьей женой будет эта женщина после
воскресения? Ведь все семеро были женаты на ней.
24 Иисус ответил им:
– Не потому ли вы заблуждаетесь, что не знае-
те ни Писаний, ни силы Божьей? 25 Воскресшие из
мертвых не будут ни жениться, ни выходить замуж,
а будут как ангелы на небесах. 26 А о том, что мер-
твые воскресают, разве вы не читали в книге Мо-
исея, в том месте, где говорится о кусте, как Бог
сказал Моисею: «Я – Бог Авраама, Бог Исаака и
Бог Иакова»? 27 Он Бог не мертвых, а живых. Вы глу-
боко заблуждаетесь.

Иң кәрәкле әмер

28 Йаса уғытыуцыларының пере пы тартышны
эшетеп, Исаның йаҡшы әйтеүен күреп, Анан су-
раған:
– Нинтәйен әмер иң кәрәклесе?
29 Иса әйткән:
– Иң кәрәкле әмер пы: «Исраил, тыңна! Рап-
пи, песнең Аллабыс, – пер Раппи. 30 Раппине, си-
нең Аллаңны, үсеңнең пөтөн йөрәгең пелән, әм
пөтөн йәнең пелән, әм пөтөн ағылың пелән, әм
пөтөн көцләрең пелән сөй». 31 Икенце әмер: «Үсең-
нең йаҡынны үсеңне шигелле сөй». Пы ике әмер-
тән иң кәрәклесе йуҡ.
32 Йаса уғытыуцысы әйткән:
– Уғытыуцы, йаҡшы әйтелгән. Ҡаҡ сүсең – Ал-
ла пер, Анан пашҡа ицкем йуҡ. 33 Аны пөтөн йөрәк,
пөтөн ағыл, пөтөн көц пелән сөйөү әм йаҡынны
үсен шигелле сөйөү – әнә ул пөтөн йағылған ҡор-
маннартан әм пүләкләртән иң кәрәклесе.
34 Иса, Йаса уғытыуцының ағыллы әйтеүен кү-
реп, аңа әйтте:
– Син Алла Патшалығынан йыраҡ түгел.
Ул уаҡыттан Аңа сураулар пиргәле ицкем пул-
маты.

Мәсиҡ – ул кем пулаты?

35 Иса, Алла Сарайынта уғытып, сураған:
– Ник Йаса уғытыуцылары, Мәсиҡ – Таутның
Паласы, тип әйтәтеләр? 36 Таут үсе тә, Иске Руҡ пе-
лән алып парылған, әйткән:

Самая главная заповедь

28 Один из учителей Закона, слушая этот спор, заметил, как хорошо ответил Иисус, и спросил у Него:

– Какая из заповедей самая важная?

29 Иисус ответил:

– Самая важная заповедь – это: «Слушай, Израиль! Господь, наш Бог, – единый Господь.
30 Люби Господа, Бога твоего, всем сердцем своим, всей душой своей, всем разумом своим и всеми силами своими».
31 Вторая заповедь: «Люби ближнего твоего, как самого себя». Нет заповедей важнее этих двух.

32 Учитель Закона сказал:

– Хорошо сказано, Учитель. Ты прав, говоря, что Бог один, и нет другого Бога, кроме Него.
33 Любить Его всем сердцем, всем разумом, всеми силами и любить ближнего, как самого себя, – это важнее, чем все всесожжения и жертвы.

34 Иисус, видя, как разумно ответил учитель Закона, сказал ему:

– Недалеко ты от Божьего Царства.

С тех пор никто больше не решался задавать Ему вопросы.

Кем является Мессия?

35 Продолжая учить в храме, Иисус сказал:

– Почему учители Закона говорят, что Христос – Сын Давида?
36 Сам Давид сказал, вдохновляемый Святым Духом:

РАППИ минең Раппимә әйткән:
«Әле Мин Синең тошманнарыңны
айаҡларыңа төшөрмәгенцә,
Минән уң ҡулымның йанына утыр».
37 Таут үсе тә Аны «Раппи» тип әйтәте. Ул ницек
аңа паласы пулғалы тейеш?
Оло йыйылыш ҡалыҡ Исаны масайыц пелән тың-
наған.

Йаса уғытыуцыларынан саҡланың

38 Ул уғытҡан:
– Йаса уғытыуцыларынан саҡланың. Алар ос-
сон кейемнәр кейгәле әм майтаннарта аларға сә-
ләм пиреүне йарататылар. 39 Алар синагогаларта әм
цағырылған сыйларта иң түр урыннарта утырыу-
ны йарататылар. 40 Алар тол ҡатыннарның өйлә-
рен талайтылар әм осаҡ тыуа күрсәтеп ҡылатылар.
Мынтайыннарны тың ҡаты йаса көтәте.

Йарлы тол ҡатын

41 Иса Алланың Сарайы ҡәсинәсенең отора уты-
рып, кешеләрнең ницек аның эценә аҡца салған-
нарын ҡараған. Кән пайлар анта кән аҡца ташла-
ғаннар. 42 Менә йарлы тол ҡатын килеп, ике кецке-
нә манет* ташлаған. 43 Иса уғыуцыларын цағырып,
аларға әйткән:
– Сескә төрөснө әйтәм, пы йарлы тол ҡатын паш-
ҡалартан иң кән ҡәсинәгә салған. 44 Пашҡалар үс-
ләрнең артыҡ ҡалғанын пиргәннәр, ә ул үсенең йар-
лылығынан, аның нимәсе пулған пөтөнөсөн салған.

* 12:42 Пороңҡо грек телтә «ике лепта, ул кондратес».

«Сказал Господь Господу моему:
„Сядь по правую руку от Меня,
пока Я не повергну врагов Твоих
к ногам Твоим“».
37 Сам Давид называет Его Господом. Как же в таком случае Он может быть ему Сыном?

Большая толпа слушала Иисуса с радостью.

Иисус предостерегает от лицемерия

38 А Он учил:

– Остерегайтесь учителей Закона. Они любят наряжаться в длинные одежды и любят, когда их при-
ветствуют на площадях. 39 Они сидят на самых по-
четных местах в синагогах и на званых обедах. 40 Они
разоряют дома вдов и напоказ долго молятся. Таких ждет очень суровое наказание.

Бедная вдова отдает всё, что имеет

41 Сев напротив сокровищницы храма, Иисус смотрел, как люди кладут в нее деньги. Многие богачи
бросали помногу. 42 Но вот подошла бедная вдова и
бросила две медные монетки.

43 Иисус подозвал учеников и сказал им:

– Говорю вам истину, эта бедная вдова положила больше всех, кто клал в сокровищницу, 44 пото-
му что все давали от своего избытка, а она от своей нищеты положила всё, что у нее было на жизнь.

Иса алтта пулатығынны кәпләйте

13 [1] Иса Алла Сарайынан цығып килгәнтә, Аңа
уғыуцыларның пере әйткән:
– Уғытыуцы! Нинтәйен ташлар, нинтәйен өй-
ләр, ꜣара!
[2] – Пы сур өйләрне күрәсең мә? – Иса әйткән. –
Мынта ташның өстөсөнтә таш та ꜣалмас, пөтөн
нимә йемерелер.
[3] Иса Сәйтүнә таута Алланың Сарайынан отора
утырған цаꜣта, Петр, Йаꜣуп, Иоан әм Антрей үс-
ләре кенә пулғанта, Анан сурағаннар:
[4] – Ꜣацан пы пулыр, әм пөтөн нимә тистән пулы-
уын нинтәйен пилге күргәсер?
[5] Иса аларға әйтеп пашлаған:
– Сесне ицкем алтамасын, саꜣ пулың. [6] Кәне Ми-
нең исемем пелән килеп, әйтерләр: «Пы Мин», әм
кән кешене алтарлар. [7] Сес паратығын әм киләцәк-
тә пулатығын суғышлар турынта ешетсәгес, ꜣурыꜣ-
маң. Пөтөн нимә пулғалы тейеш, әммә мының әле
оцо йуꜣ. [8] Ꜣалыꜣ ꜣалыꜣꜣа, патшалыꜣ патшалыꜣ-
ꜣа күтәрелер. Төрлө йерләртә йер тетрәүләр әм ац-
лыꜣ пулыр, әммә пы әле асаплы тыуыуның пашы.
[9] Саꜣ пулың! Сесне ꜣөкөмкә пирәрләр, синагога-
ларта туꜣмарлар. Минең өцөн сес ил пашлыꜣлары
әм патшалар йанынта тороп, аларға ꜣыуа пулыр-
сығыс. [10] Анан алтта Масайыцлы Ꜣәбәр пөтөн ꜣа-
лыꜣларға әйтелгәле тейеш. [11] Сесне ꜣулға алып, ꜣө-
көмәткә алып парсалар, нимә сескә әйткәле алттан
йөрәксенмәң. Сескә нимә ул сәғәттә пирелгән, аны
әйтең, сес аны үсегес түгел, Иске Руꜣ әйтер.

Иисус говорит о будущем

13 1 Когда Иисус выходил из храма, один из уче-
ников сказал Ему:
– Учитель! Посмотри, какие камни! Какие здания!
2 – Видишь эти величественные здания? – сказал
Иисус. – Здесь не останется и камня на камне, всё
будет разрушено.
3 Когда Иисус сидел на Оливковой горе напротив
храма, Петр, Иаков, Иоанн и Андрей спросили Его
наедине:
4 – Скажи нам, когда это произойдет и какое зна-
мение укажет на то, что всё это скоро исполнится?
5 Иисус начал говорить им:
– Смотрите, чтобы никто не обманул вас. 6 Мно-
гие будут приходить под Моим именем, говоря: «Это
Я», и многих обманут. 7 Когда вы услышите о войнах,
настоящих и грядущих, не пугайтесь. Всё это долж-
но произойти, но это еще не конец. 8 Народ подни-
мется на народ и царство на царство. В разных ме-
стах будут землетрясения и голод, но это лишь на-
чало родовых схваток.
9 Будьте бдительны! Вас будут отдавать под суд и
избивать в синагогах. Из-за Меня вы будете стоять
перед правителями и царями и свидетельствовать
им. 10 Но прежде Радостная Весть должна быть воз-
вещена всем народам. 11 И когда вас арестуют и по-
ведут на суд, не беспокойтесь заранее о том, что вам
сказать. Говорите то, что вам будет дано в тот час,
ведь это не вы сами будете говорить, а Святой Дух.

12 Әкә энесен, атасы үсенең паласын сатыр, алар-
ны цын үлемкә пирәр. Алай уҡ палалар та ҡылыр-
лар: ата-инәләренә отора тороп, аларны үлтерерләр.
13 Минең өцөн сесне сөймәсләр, әммә кем цытаса,
саҡланып ҡалыр.

14 Ҡацан сес «йәмсес ҡойтолоҡно», ҡайта ул пул-
ғалы тейеш түгел, күрерсегес, — уғыуцы аңнасын, —
Иутейәтә пулғаннар тауларға йөгөрсөннәр. 15 Кем-
нәр өй түбәләртә пулып цыҡсалар, төшмәсеннәр тә,
өйләренә кейемнәр өцөн, пармасыннар, 16 кемнәр
ҡырата пулып цыҡсалар, өсткө кейем өцөн ҡайтма-
сыннар. 17 Ҡорсаҡлыларға әм пала имесәтегеннәргә
пы көннәртә ҡайғы! 18 Пы ҡышҡылыҡ пулып цыҡ-
масын өцөн, тыуа ҡылың. 19 Ул көннәртә антайын
пәлә-ҡасалар пулыр, әле Алла тонйаны йарғаннан
пөгөнкәцәк ицҡацан пулмаған та, мынан суң ицҡа-
цан пулмас. 20 Раппи пы көннәрне асайтмаса ите, пер
тере пәнтә тә саҡланмас ите. Әммә Ул Үсенә сайла-
ған кешеләр өцөн, Ул пы көннәрне асайтҡан.

Иса Үсенең ҡайтыуын кәпләйте

21 Ул уаҡытта пер кем сескә әйтсә: «Ҡараң! Мәсиҡ
мынта!» әллә «Ҡараң, Ул анта!» — эшәнмәң. 22 Ник
тисәң, алтаҡцы мәсиҡләр әм алтаҡцы пәйғәмпәрләр
килеп, алтау өцөн сайланҡаннарны та пулып цыҡ-
са, айаплар әм пилгеләр күргәсерләр. 23 Әнә, ҡараң!
Мин сескә нимә пулыуын алттан әйтеп ҡуйтым.

24 Әммә ул көннәртә, төгө пәләләртән суң,
«Ҡойаш сүнер,
ай та йарыҡ пирмәс.

12 Брат предаст брата, а отец – своего ребенка, тем
самым обрекая их на верную смерть. Так же будут
поступать и дети: восставать против родителей и
предавать их. 13 Все вас будут ненавидеть из-за Ме-
ня, но тот, кто выстоит до конца, будет спасен.

14 Когда же вы увидите «опустошающую мерзость»
там, где ее не должно быть, – пусть читающий пой-
мет, – тогда те, кто находится в Иудее, пусть бегут в
горы. 15 Кто окажется на крыше, пусть не спускается
и не идет в дом за вещами, 16 и кто окажется в поле,
пусть не возвращается за своим плащом. 17 Горе же
беременным и кормящим грудью в те дни. 18 Моли-
тесь, чтобы это не случилось зимой, 19 потому что в
те дни будут такие бедствия, каких еще не было от
начала творения мира Богом и доныне и никогда
больше не будет.

20 И если бы Господь не сократил эти дни, то не
уцелело бы ни одно живое существо, но ради из-
бранных, которых Он Сам избрал, Он сократил эти
дни.

Иисус говорит о Своем возвращении

21 И если кто-нибудь вам тогда скажет: «Смотрите!
Христос здесь!» или «Смотрите, Он там!» – не верь-
те, 22 потому что явятся лжехристы и лжепророки и
покажут знамения и чудеса, чтобы обмануть, если
удастся, и избранных. 23 Так что, смотрите! Я предс-
казал вам всё наперед.

24 Но в те дни, после тех бедствий,
«солнце померкнет,
и луна не даст света;

[25] Йолтослар күктән төшөрләр,
әм күкнең йөсө ҡыймылтап китер».
[26] Ул уаҡытта кешеләр полотларта сур көц әм на-
мус пелән атлаған Кеше Паласын күрерләр. [27] Ул
пәрештәләрне йебәреп, Үсенең сайланҡаннарын
түрт йаҡтан, йернең оцонан күкнең оцонацаҡ йы-
йыр.
[28] Сескә инжир ҡыйбрәт пулсын: ҡацан пөртөк-
ләр пөрөлөп, йапраҡларны атсалар, йәй йетеп ки-
леүен пеләсегес. [29] Менә мынта та, сес мыны пулы-
уын күрсәгес, пелең: Ул йыуыҡ, ишек төптә кенә.
[30] Мин сескә төрөснө әйтәм: әле пы нәсел тә йуғал-
мас, пы пөтөн нимә пулыр. [31] Күк тә, йер тә китер-
ләр, әммә Минең сүсләрем китмәс.

Ицкем көнөн әм сәғәтен пелмәйте

[32] Ул көнө, әллә сәғәте турынта ма, ицкем пелмәй-
те. Ататан пашҡа, күктә пәрештәләр тә, Паласы та
пелмәйте.
[33] Ҡараң, йоҡламаң: сес ҡуй пелмәйсегес, ҡацан
пы уаҡыт пулыр. [34] Менә пы көтөүнө нимә пелән
цағыштырғалы пулаты: кеше, йыраҡ сәбәргә цыҡ-
ҡац, үсенең өйөн ҡесмәтцеләренә күс-ҡолаҡ пул-
ғалы ҡалтырып, әрбер ҡесмәтцегә айырым йомош
пирәте, өй ҡарауцыға йоҡламағалы пойороҡ пи-
рәте. [35] Алай уҡ сес тә йоҡламаң! Ҡацан өйнөң ҡу-
цасы килеүен пелмәйсегес ҡуй: кицен мә, әллә төн
уртата ма, әллә ҡураслар маңнағанта ма, әллә таң
атҡанта ма. [36] Ул, кинәт килсә тә, сесне йоғота тап-
масын. [37] Мин сескә әйткәнемне пөтөнөсөнә әйтәм:
йоҡламаң!

25 звезды будут падать с неба,
и небесные силы поколеблются».
26 И тогда люди увидят Сына Человеческого, иду-
щего на облаках с великой силой и славой. 27 Он
пошлет ангелов и соберет Своих избранных с четы-
рех сторон света, от края земли до края неба.
28 Пусть для вас примером будет инжир: когда поч-
ки набухают и выпускают листья, вы знаете, что
приближается лето. 29 Так и здесь, когда вы увидите,
что это сбывается, знайте, что Он уже близко, у са-
мых дверей. 30 Говорю вам истину: еще не исчезнет
это поколение, как всё это произойдет. 31 Небо и зем-
ля пройдут, но Мои слова не пройдут.

Иисус призывает бодрствовать

32 Но о том дне или часе не знает никто, кроме
Отца – ни ангелы на небесах, ни Сын. 33 Смотрите,
бодрствуйте: ведь вы не знаете, когда это время на-
ступит. 34 Вот с чем можно сравнить это ожидание:
человек, отправляясь в далекое путешествие, остав-
ляет свой дом под присмотром слуг и каждому слу-
ге дает особое поручение, а привратнику наказыва-
ет бодрствовать.
35 Так и вы – бодрствуйте! Ведь вы не знаете, ко-
гда возвратится хозяин дома: может вечером, а мо-
жет в полночь, может с пением петухов, а может на
рассвете. 36 Пусть же он, даже придя внезапно, не за-
станет вас спящими. 37 А то, что Я говорю вам, гово-
рю и всем: бодрствуйте!

Тиний пашлыҡлар Исаны үлтергәле уйлап ҡуйатылар

14 1 Ике көннән суң Песах әм Ацытҡысыс Пеше-
релгән Икмәкләр Пайрамы йеткән. Паш ти-
ний ҡесмәтцеләр әм Йаса уғытыуцылары уңай уаҡыт-
та Исаны алтап тотоп, үлтергәле уйлап ҡуйғаннар.
2 – Әммә пайрам уаҡытта түгел, ҡалыҡ күтәрелеп
китмәсен, – тигәннәр.

Ҡатын әм аның ҡыйбат майы

3 Иса ул уаҡытта Битанийәтә, лепралы Симон-
ның өйөнтә пулған. Ул өстәл алтынта пулғанта, өй-
гә ҡатын кергән. Ул алебастртан күсәтә нарттан* йа-
салған тың ҡыйбат йыслы май алып килгән. Ул са-
уытны ацып, пөтөн майны Исаның пашына ҡойоп
ҡуйған. 4 Пулғаннарның йарымнары ацыулары ки-
леп, әйткәннәр:
– Ник пылай йыслы майларны ошланҡалы? 5 Аны
өц йөстән тинар аҡца артыҡ сатҡалы пулған ите,
аҡцаларны теләнцеләргә өләшеп цыҡҡалы, – алар
аны орошҡан. 6 Әммә Иса әйткән:
– Сес ник аны орошасығыс? Аны теймәң! Ул Ми-
ңә йаҡшы эш ҡылты. 7 Теләнцеләр сеснең пелән әр-
уаҡыт, әм ҡацан теләсәгес, сес аларға йаҡшылыҡ
ҡылырсығыс. Әммә Мин әруаҡыт сеснең пелән пул-
мам. 8 Ул, нимә ҡыла алған, ҡылты: алттан Минең
тәнемне күмкәле сылап ҡуйты. 9 Мин сескә төрөс-
нө әйтәм: пөтөн тонйата, пөтөн йертә, ҡайта Маса-

---

* 14:3 *Нарт* – ҡыйбатлы йыслы май.

Религиозные вожди замышляют убить Иисуса

14 1 Через два дня наступала Пасха и праздник
Пресных хлебов. Первосвященники и учи-
тели Закона искали удобного случая, чтобы хитро-
стью схватить Иисуса и убить. 2 «Только не во вре-
мя праздника, – говорили они, – иначе народ мо-
жет взбунтоваться».

Помазание Иисуса дорогим ароматическим маслом

3 Иисус в это время был в Вифании, в доме Симона
прокаженного. Он возлежал за столом, когда в дом
вошла женщина с алебастровым кувшином очень
дорогого ароматического масла, приготовленного из
чистого нарда. Отбив запечатанное горлышко, она
вылила масло на голову Иисусу.
4 Некоторые из присутствовавших возмутились:
– Зачем так тратить благовония? 5 Ведь его можно
было продать больше чем за 300 динариев, а деньги
раздать нищим, – упрекали они ее.
6 Но Иисус сказал:
– Оставьте ее, что вы ее упрекаете? Она сделала
для Меня доброе дело. 7 Так как нищие всегда с ва-
ми, и вы можете делать им добро, когда захотите, а
Я не всегда буду с вами. 8 Она сделала, что могла: за-
ранее помазала Мое тело для погребения. 9 Говорю
вам истину: во всем мире, везде, где будет возвеще-

йыцлы Ҡәбәр әйтелсә, ул ҡатынның истәлеге өцөн ул нимә ҡылғанын кәпләрләр.

Иута тиний пашлыҡларға параты

10 Иута Искариот, уникенең пере, Исаны сатыу
өцөн, паш тиний ҡесмәтцеләргә парған. 11 Нимә
өцөн аның килеүен эшетеп, алар масайғаннар, аңа түләгәле сүс пиргәннәр. Анан суң Иута Исаны сатҡалы өцөн, уңайлыҡ уаҡыт эстәй пашлаған.

Иса үсенең уғыуцылары пелән ашанаты

12 Ацытҡысыс Пешерелгән Икмәкләр Пайрамының перенце көнөнтә, Песахның ҡуй палалары суйатығын көнтә, уғыуцылар Исатан сураған:

– Сиңә Песахның киц ашамнығын әсерләү өцөн,ପескә ҡалай парғалы?

13 Әм Ул ике уғыуцысын йебәреп, алай әйткән:

– Тораға парың. Сес анта күсәтә сыуны алып паратығын кешене оцорарсығыс, аның суңынан
парың. 14 Пы кеше кергән өйнөң ҡуцасына әйтең: «Уғы-
тыуцы сурайты: ҡайта Минең пүлмәм, ҡайта Мин Минең уғыуцыларым пелән Песахҡа кицке аш ашағалы тейеш?»
15 Ул сескә әсерләнеп әм тасартып ҡуйылған йуғарыта оло пүлмәне күргәсер; анта кицке аш пескә әсерләң.

16 Уғыуцылар китеп, тораға кертеләр. Ницек Иса аларға әйткән, пөтөн нимә пулған. Алар Песахҡа кицке аш әсерләгәннәр.

17 Кицкесен Иса анта унике уғыуцылары пелән
килгән. 18 Алар йатҡан әм ашанҡан цаҡта, Иса әйткән:

на Радостная Весть, там в память об этой женщине
будет рассказано и о том, что она сделала.

Иуда решает предать Иисуса

10 Иуда Искариот, один из двенадцати, пошел к
первосвященникам, чтобы предать им Иисуса. 11 Ус-
лышав, для чего он пришел, они обрадовались и обе-
щали заплатить ему. И Иуда стал искать удобного
случая, чтобы предать Иисуса.

Приготовление к празднику Пасхи

12 В первый день праздника Пресных хлебов, ко-
гда закалывали пасхальных ягнят, ученики спро-
сили Иисуса:
– Куда нам пойти, чтобы приготовить Тебе пас-
хальный ужин?
13 И Он послал двух учеников, сказав им:
– Идите в город, там вы встретите человека, несу-
щего кувшин воды, идите за ним. 14 Скажите хозя-
ину дома, куда этот человек войдет: «Учитель спра-
шивает: „Где Моя комната, в которой Я буду есть
пасхальный ужин с Моими учениками?“» 15 Он по-
кажет вам большую комнату наверху, приготовлен-
ную и убранную; там и приготовьте нам ужин.
16 Ученики пошли, вошли в город; и всё произош-
ло так, как им сказал Иисус. Они приготовили пас-
хальный ужин.
17 Вечером Иисус пришел туда с двенадцатью. 18 Ко-
гда они возлежали и ели, Иисус сказал:

– Мин сескә төрөснө әйтәм: сеснең арағыстан пе-
регес, кем Минең пелән ӄәсер ашанаты, Мине са-
тыр.
[19] Уғыуцыларны пы тың ӄайғыртты, пер перенән
суң алар Анан сурағаннар:
– Пы мин түгел ӄуй?
[20] – Уникетән пере, кем Минең пелән пергә ик-
мәкне табаӄӄа манып утыраты, – Иса әйткән. [21] –
Кеше Паласы ницек Аның турынта Йасмата йасыл-
ған, алай китәте, әммә кем Кеше Паласын сататы,
ул кешегә ӄайғы пулыр! Аңа тыумағалы йаӄшыраӄ
пулыр ите.
[22] Алар ашанӄанта, Иса икмәкне алған, рисалыӄ-
лап сынтырған, аларға пиргән тә, әйткән:
– Пы Минең тәнем, алың.
[23] Анан суң Ул тотӄаны алып, аның өцөн рәӄмәт
әйтеп, аларға пиргән, әм алар пөтөнөсө анан эцкән-
нәр. [24] Иса әйткән:
– Пы кән кешеләр өцөн түгелгән Минең уасыйат
ӄаным. [25] Мин сескә төрөснө әйтәм: ӄацан Мин йа-
ңа араӄ Раппинең Патшалығынта эцкенцә, ул көн-
кәцәк Мин йөсөм йемештән инте эцмәм.
[26] Алар салауатлар уғып, Сәйтүнә тауға киткәннәр.

Иса Петрнең сатыуын алтта әйтеп ӄуйаты

[27] – Сес пөтөнөгөс Минән ӄағылырсығыс, – Иса
аларға әйткән. – Йасылған ӄуй:

Мин Көтөүцөнө үлтерәрем,
әм ӄуйлар ӄацып китерләр.

[28] Ӄацан Мин терелсәм, Калилейәгә парып, сес-
не анта көтөрөм.

– Говорю вам истину: один из вас, кто сейчас ест
со Мной, предаст Меня.
19 Учеников это сильно опечалило, и один за дру-
гим они стали спрашивать Его:
– Но ведь это не я?
20 – Один из двенадцати, – ответил Иисус, – тот,
кто вместе со Мной обмакивает хлеб в блюдо. 21 Да,
Сын Человеческий уходит так, как о Нем сказано
в Писании, но горе тому человеку, который преда-
ет Сына Человеческого! Лучше бы ему вообще не
родиться.
22 Когда они ели, Иисус взял хлеб и, благословив,
разломил его, дал им и сказал:
– Возьмите, это Мое тело.
23 Затем Он взял чашу, поблагодарил за нее и по-
дал им, и они все пили из нее.
24 – Это Моя кровь завета, проливаемая за мно-
гих, – сказал Иисус. – 25 Говорю вам истину: Я уже
не буду пить от плода виноградного до того дня, ко-
гда Я буду пить новое вино в Божьем Царстве.
26 Они спели псалмы и пошли на Оливковую гору.

Предсказание об отречении Петра

27 – Вы все отступитесь от Меня, – сказал им Ии-
сус, – ведь написано:

«Я поражу Пастуха,
и разбегутся овцы».

28 Но когда Я воскресну, Я направлюсь в Галилею
прежде вас.

29 Петр Аңа әйткән:
– Сине пөтөнөсө тә ҡалтырса, мин ицҡацан алай
уҡ ҡылмам.
30 – Мин сиңә төрөснө әйтәм, – аңа Иса әйткән. –
Пы төнтә, әле ҡурас ике мәртәбә маңнап пөтөрмәс,
син өц мәртәбә Минән ҡағылырсың.
31 Әммә Петр эшәнтергән:
– Синең пелән пергә үлгәле пулса та, мин Синән
ицҡацан ҡағылмам.
Пөтөнөсө тә алай әйткәннәр.

Исаның Кетсиманийә паҡцасынта тыуасы

32 Алар Кетсиманийә тигән урынҡа килгәннәр, әм
Иса Үсенең уғыуцыларына әйткән:
– Әле Мин тыуа ҡылғынца, мынта утырып тороң.
33 Ул пергә Үсе пелән Петрне, Йаҡупны әм Иоан-
ны алған. Аның ҡото йарылған әм йөрәксеп киткән.
34 Ул аларға әйткән:
– Минең йәнем үлгелек ҡайғы пелән тулған. Мын-
та пулып тороң, йоҡламай тороң.
35 Пырас йаңҡары атлап, йөстүмән йергә төшөп,
алай йараса, Аның сәғәте усып китсен өцөн, ты-
уа ҡылған.
36 – Авва*, Ата! – әйткән Ул. – Син пөтөн нимә
ҡыла аласың! Пы асап тотҡасын Минән аша алып
кит. Әммә Миңә теләгемцә түгел, ницек Сиңә кә-
рәк пулсын.
37 Анан суң Ул ҡайтҡан, йоҡлап йатҡан уғыуцы-
ларын күргән.

* 14:36 *Авва* – пороңҡо йәбрәй телтә «әткәү».

29 Петр сказал Ему:
– Даже если все Тебя оставят, я никогда этого не сделаю.
30 – Говорю тебе истину, – сказал ему Иисус, – в эту ночь, прежде чем петух пропоет два раза, ты трижды отречешься от Меня.
31 Но Петр уверял:
– Даже если мне придется умереть с Тобой, я никогда не откажусь от Тебя.
И все говорили то же.

Молитва Иисуса в Гефсиманском саду

32 Они пришли на место, называемое Гефсимания, и Иисус сказал Своим ученикам:
– Посидите здесь, пока Я буду молиться.
33 Он взял с Собой Петра, Иакова и Иоанна. Его
охватили ужас и тревога. 34 Тогда Он сказал им:
– Душа Моя объята смертельной печалью. Побудьте здесь и бодрствуйте.
35 Отойдя немного, Он пал на землю и молился, чтобы, если возможно, этот час миновал Его.
36 – Абба! Отец! – сказал Он. – Ты можешь всё! Пронеси эту чашу мимо Меня, но пусть всё будет не как Я хочу, а как Ты хочешь.
37 Затем Он возвратился и нашел их спящими.

– Симон, – сураған Ул Петртән. – Син йоҡлай-
сың ма? Син пер сәғәт тә йоҡламайын торалмаған
ма? 38 Сескә ҡонаға кермәү өцөн, йоҡламаң әм тыуа
ҡылың. Йән көр, әммә тән көцсөс.
39 Иса ул уҡ сүсләр пелән тыуа ҡылып, тағын та
киткән. 40 Ҡацан Ул ҡайтҡанта, уғыуцыларның күс
ҡабаҡлары ауырайып, тағын та йоҡлап киткәннәр.
Әм алар Аңа нимә әйткәле пелмәгәннәр. 41 Өцөнцө
мәртәбә ҡайтып, Иса аларға әйткән:
– Сес әле тә йоҡлайсығыс әм тим аласығыс? Пул-
ты! Уаҡыт йеткән, Кеше Паласы ҡоналы кешеләрнең
ҡулларына пиреләте. 42 Тороң, атлайыҡ. Менә Мине
сататығын кеше тә йетеп ҡуйған.

Исаны ҡулға алатылар

43 Ул әле кәпләп торған, уникенең пересе Иута,
аның пелән ҡылыцлар әм ҡасыҡлар пелән йыйы-
лыш ҡалыҡ күренкән. Аларны паш тиний ҡесмәтце-
ләр, Йаса уғытыуцылары әм ололары йебәргәннәр.
44 Сатҡан кеше алар пелән кәпләшеп ҡуйған: «Тө-
гөнө, Кемне мин үбеп алсам, ошлап, ҡулға алың».
45 Урынҡа йетеп, Иута Исаға ҡәсер уҡ килеп әйт-
кән:
– Равви*! – әм Аны үбеп алған.
46 Иута пелән килгәннәр Исаны тотоп, Аны ҡара-
уылға алғаннар. 47 Йыуыҡта торған перәүе ҡылыцны
цығарып алған, аның пелән паш тиний ҡесмәтценең
ҡолон суғып, аның ҡолағын кисеп алған.

* 14:45 *Равви* – пороңҡо йәбрәй телтә «уғытыуцы».

– Симон, – спросил Он Петра, – ты спишь? Неужели ты не мог пободрствовать хоть один час?
38 Бодрствуйте и молитесь, чтобы вам не поддаться искушению. Дух бодр, но тело слабо.
39 Иисус снова ушел и молился теми же словами.
40 Когда Он вернулся, ученики опять спали, потому что их веки отяжелели; они не знали, что отвечать Иисусу.
41 Возвратившись в третий раз, Иисус сказал им:
– Вы всё спите и отдыхаете? Довольно! Время настало, и Сын Человеческий предается в руки грешников.
42 Вставайте, идем. Вот уже и Мой предатель приблизился.

Иисус предан и арестован

43 Он еще говорил, как появился Иуда, один из двенадцати, и с ним толпа, вооруженная мечами и кольями. Их послали первосвященники, учители Закона и старейшины.
44 Предатель так условился с ними: «Хватайте Того, Кого я поцелую, и уводите под стражей».
45 Придя на место, Иуда сразу же подошел к Иисусу и сказал: «Рабби!» – и поцеловал Его.
46 Пришедшие с Иудой, схватив Иисуса, взяли Его под стражу.
47 Один из стоявших рядом вытащил меч, ударил им слугу первосвященника и отсек ему ухо.

48 – Мин талауцы ма, сес Мине ҡулға алыу өцөн,
ҡылыцлар әм ҡасыҡлар пелән килтегес? – Иса алар-
тан сураты. 49 – Әрбер көн Мин сеснең пелән Алла-
ның Сарайынта пулып, сесне үрәткән, әм сес Мине
ҡулға алмаған. Әммә Йасмалар пулып цыҡсыннар.
50 Пөтөн уғыуцылары Аны ҡалтырып, ҡацҡаннар.
51 Иса суңынан пер йәш кеше, йаланҡац тәненә йап-
ма пелән уралып парған. Ҡацан аны тотҡаннар, 52 ул
йапманы ҡарауылцыларның ҡулынта ҡалтырып,
алартан йаланҡац ҡацҡан.

Иса әм паш тиний ҡесмәтце Кайапа

53 Исаны паш тиний ҡесмәтценең өйөнә алып кил-
гәннәр, анта пөтөн паш тиний ҡесмәтцеләр, оло-
лары әм Йаса уғытыуцылары йыйылған. 54 Пырас
йырағыраҡ ошланып, Петр Иса суңынан паш ти-
ний ҡесмәтценең ишек алтына кереп, уцаҡ йанына
ҡарауылцылар пелән пергә утырған әм ут йанын-
та йылынҡан. 55 Паш тиний ҡесмәтцеләр әм пөтөн
Сур Шура Аны үлемкә ҡаса итеү өцөн, Исаға ҡаршы
цауап эстәгәннәр, әммә алар ицнимә табалмаған.
56 Кән алтаҡцы ҡыуалар кәпләгәннәр, әммә алар-
ның цауаплары пер килмәгән. 57 Кән түгел кеше та-
былған, алар тороп, йалғанны әйткән:

58 – Пес эшеткән, ницек Ул әйткән: «Мин кеше
ҡуллары пелән йасалған пы Алланың Сарайын
йемерәрем, өц көнтә ҡул пелән ҡылынмаған паш-
ҡаны йасайым».

59 Әммә мынта та аларның таныҡлаулары пер кил-
мәтеләр. 60 Анан суң паш тиний ҡесмәтце уртаға то-
роп, Исатан сураған:

48 – Что Я, разбойник, что вы пришли с мечами и
кольями, чтобы арестовать Меня? – спросил их Ии-
сус. – 49 Каждый день Я был с вами в храме и учил,
и вы не арестовывали Меня. Но пусть исполнятся
Писания.
50 Все ученики оставили Его и убежали. 51 За Иису-
сом пошел лишь один молодой человек, завернув-
шись в льняное одеяние на голое тело. Когда его
схватили, 52 он вырвался и убежал голый, оставив
покрывало в руках у стражников.

На допросе у первосвященника Кайафы

53 В доме первосвященника, куда привели Иису-
са, собрались все первосвященники, старейшины и
учители Закона. 54 Петр, держась поодаль, следовал
за Иисусом, прошел во двор первосвященника и сел
со стражниками греться у костра.
55 Первосвященники и весь Высший Совет иска-
ли показания против Иисуса, чтобы приговорить
Его к смерти, но они ничего не могли найти. 56 Вы-
ступало много лжесвидетелей, но их показания не
совпадали.
57 Нашлось несколько человек, которые встали и
ложно заявили:
58 – Мы слышали, как Он говорил: «Я разрушу
этот храм, сотворенный руками людей, и в три дня
построю другой, нерукотворный».
59 Но и в этом их свидетельства не совпали.
60 Потом первосвященник, встав посредине, спро-
сил Иисуса:

– Синә ҟаршы пы таныҟлауларға Син нимә әйтерсең? Син ицнимә цауап пирәлмәйсең?
[61] Әммә Иса пер сүс тә әйтмәйен, өнтәшмәгән.
Паш тиний кеше тағын Аны сураған:
– Син мә Мәсиҟ, Рәғимненең Паласы?
[62] – Мин, – тигән Иса. – Әм сес Раппинең уң ҟул йағынта Кеше Паласының утырғанын әм күкнең полотларынта килгәнен күрерсегес.
[63] Өстөсөнән кейемнәрен йыртып, паш тиний ҟесмәтце әйткән:
– Нинтәйен тағын пескә ҟыуалар кәрәк? [64] Сес
үсегес ҟоналы сүсләр эшеттегес. Сеснең нинтәйен ҟарарығыс пулыр?
Пөтөнөсө, Ул ҟәйепле әм үлеүгә тораты, ҟарарға килтеләр. [65] Ул уаҟытта йарымнары Аңа төгөрөп
пашлағаннар, Исаға питен йапҟаннар, Аны йотороҟлар пелән туҟмағаннар әм әйткәннәр:
– Пәйғәмпәр пулғаныңны күргәс!
Анан суң Аны ҟарауылцылар туҟмап пашлағаннар.

Петр Исатан ҟағылаты

[66] Пы уаҟытта Петр ишек алтта пулған. Анта паш
тиний кешенең ҟатын ҟесмәтцеләренең пересе килгән, [67] Петрне, уцаҟ йанынта йылынып торғанны күреп, аның йөсөнә ҟарап, әйткән:
– Син тә насаретле Иса пелән пулған.
[68] Әммә Петр мыңа күнмәгән.
– Син нимә кәпләйтегенне пелмәйем, – әйтеп, ишек алтның тышына цығып киткән. Мынта ҟу-

– Тебе нечего ответить на эти свидетельства против Тебя?
61 Но Иисус молчал, не отвечая ни слова.
Первосвященник опять спросил Его:
– Ты ли Христос, Сын Благословенного?
62 – Я, – ответил Иисус, – и вы увидите Сына Человеческого, сидящим по правую руку от Всемогущего и идущим на облаках небесных.
63 Разорвав на себе одежды, первосвященник сказал:
– Какие нам еще нужны свидетели?
64 Вы сами слышали кощунство! Каково ваше решение?
Все признали, что Он виновен и заслуживает смерти.
65 Тогда некоторые начали плевать на Него; Иисусу закрывали лицо, били Его кулаками и говорили: «Пророчествуй!» Потом Его стали избивать стражники.

Отречение Петра

66 Петр же в это время был внизу во дворе. Туда пришла одна из служанок первосвященника
67 и, увидев Петра, гревшегося у костра, всмотрелась в него и сказала:
– Ты тоже был с Иисусом из Назарета.
68 Но Петр отрицал это.
– Я вообще не знаю, о чем ты говоришь, – сказал он и вышел во внешний двор. И тут пропел петух.

рас маңнаған. 69 Ҡесмәтце ҡатын Петрне күреп, йа-
нынта торғаннарға тағын әйтеп пашлаған:
– Пы аларның пересе.
70 Петр тағын күнмәгән. Пырас уаҡыттан суң аңа
анта торатығын кешеләр тағын әйткәннәр:
– Төрөс, син Калилейә кеше, син аларның перәүе?
71 Әммә Петр ҡарғанып, үәҡтә пиреп пашлаған:
– Мин сес әйткән пы кешене пелмәйем!
72 Ул уҡ икенце мәртәбә ҡурас маңнаты. Петр Иса-
ның сүсләрен исенә алты: «Ике мәртәбә ҡурас маң-
нап алмас, син Минән өц мәртәбә ҡағылырсың».
Әм ул ацы йәш түгеп, сыҡтаты.

Пилат Исатан сурашаты

15 1 Таң атҡанта, паш тиний ҡесмәтцеләр, оло-
лары, Йаса уғытыуцылары әм пөтөн Сур Шу-
ра ҡарарға килтеләр. Алар Исаны пәйләп, Аны Пи-
латҡа алып парып, тапшыртылар.
2 Пилат Анан сураты:
– Син иутейләрнең Патшасы ма?
– Син үсең алай тип әйтәсең, – тите Иса.
3 Паш тиний ҡесмәтцеләр Исаға ҡаршы кән ҡә-
йепләр тапҡаннар, 4 әм Пилат Анан тағын сураған:
– Син ицнимә әйтмәйсең? Сиңә ҡаршы кән ҡә-
йепләр, күрәсең мә?
5 Пилатның исен алып, Иса мыңа та ицнимә әйт-
мәгән.

69 Служанка увидела Петра и там и опять стала говорить стоявшим рядом:
– Это один из них.
70 Петр снова отрицал.
Но спустя немного времени стоявшие там люди опять сказали ему:
– Точно, ты один из них, ты ведь галилеянин.
71 Но Петр начал клясться и божиться:
– Я не знаю Человека, о Котором вы говорите.
72 И тотчас во второй раз пропел петух, и Петр
вспомнил слова Иисуса: «Прежде чем два раза пропоет петух, ты трижды отречешься от Меня». И он горько заплакал.

Иисус на допросе у Пилата

15 1 Рано утром первосвященники, старейшины, учители Закона и весь Высший Совет приняли решение. Они, связав Иисуса, отвели и передали Его Пилату.
2 Пилат спросил Его:
– Ты Царь иудеев?
– Ты сам так говоришь, – ответил Иисус.
3 Первосвященники выдвигали против Иисуса
много обвинений, 4 и Пилат опять спросил Его:
– Ты ничего не отвечаешь? Видишь, как много против Тебя обвинений.
5 Но, к удивлению Пилата, Иисус и на это ничего не отвечал.

Пилат Исаны ҟацыға элеп ҟатаҟлағалы пойороҟ пирәте

6 Пилат Песахҟа кешеләрнең сайлауынца пер төр-
мәтә утырған кешене пушататығын ите. 7 Ул уаҟытта
төрмәтә Барабба тигән кеше утырған. Ул ҟөкөмәт-
кә ҟаршы тороп, пашҟа кешеләр пелән ҟаршылыҟ
йасап, пер кешене үлтергән. 8 Йыйылыш ҟалыҟ Пи-
латтан ул аларға тик ҟылғанны сораған.
9 – Иутейләрнең Патшасын мин пушатыуымны
теләйсегес мә? – Пилат сораған.
10 Ул, паш тиний ҟесмәтцеләрнең Иса көнцөллөк-
ләре өцөн сатыуларын пелгән. 11 Паш тиний ҟес-
мәтцеләр йыйылыш ҟалыҟны үс йаҟларына пороп,
Барраббаны пушатҟалы сорағаннар.
12 – Сес иутейләрнең Патшасы тип әйткән кешегә
нимә ҟылайым? – тип Пилат сораған.
13 – Аны ҟацыға элеп ҟатаҟла! – йыйылыш ҟа-
лыҟ ҟыцҟырған.
14 – Нимә өцөн? Ул нимә йаманныҟ ҟылған? –
Пилат сораған.
Әммә йыйылыш ҟалыҟ анан тыңыраҟ ҟыцҟыр-
ған:
– Аны ҟацыға элеп ҟатаҟла!
15 Пилат, йыйылыш ҟалыҟҟа йарарлыҟ итеү өцөн,
Бараббаны пушатҟан, Исаны ҟацыға элеп ҟатаҟ-
лағалы пиргән, анан алтта Аны туҟмағалы пойо-
роҟ пиргән.

Пилат осуждает Иисуса на распятие

6 На Пасху Пилат обычно отпускал одного из за-
ключенных, по выбору народа. 7 В это время в за-
ключении находился человек по имени Варавва, ко-
торый вместе со своими сообщниками совершил
убийство во время бунта. 8 Толпа стала просить у
Пилата, чтобы он сделал то, что обычно делал для
них.

9 – Хотите, чтобы я отпустил вам «Царя иудеев»? –
спросил Пилат.

10 Он знал, что первосвященники предали Иису-
са из зависти. 11 Первосвященники же подговорили
толпу просить, чтобы он отпустил лучше Варавву.

12 – Что же мне тогда делать с Тем, Кого вы назы-
ваете Царем иудеев? – спросил Пилат.

13 – Распни Его! – закричала толпа.

14 – За что? Какое зло сделал Он? – спросил Пилат.

Однако толпа кричала всё громче:

– Распни Его!

15 Пилат, чтобы удовлетворить толпу, освободил
им Варавву, а Иисуса отдал на распятие, приказав
сперва бичевать Его.

Римле əскəрлəр Исатан көлəтелəр

16 Əскəрлəр Исаны ил пашлыҟның торатығын преторийнең* ишек алтына алып парғаннар əм пөтөн əскəрлəрнең перлəшмəсен** цағырғаннар. 17 Алар Аңа цийəрəн төслө йапҟыц, пашына тегəнəктəн үрелгəн цəмпəр кейгескəннəр.

18 – Иутейлəрнең Патшасы, йаҟшыма! – алар исəннəшкəннəр.

19 Алар Аны пашына тайаҟлар пелəн суҟҟаннар, Аңа төгөргəннəр, Аның алтына тубыҟҟа төшөп, Аңа
паш эйгəннəр. 20 Туйғынца ҟыйнап, алар Анан цийəрəн төслө йапҟыцны цицеп, Исаны Үсенең кейемен кейгесеп, ҟацыға ҟатаҟлағалы алып цыҟҟаннар.

Исаны ҟацыға элеп ҟатаҟлайтылар

21 Йулта алар ҟыратан ҟайтып паратығын кешене туҟтатҟаннар. Пы Кирена йертəн Симон, Искəнтəрнең əм Рупусның атасы пулған; алар аңа Исаның ҟацысын алып парғалы пойорғаннар. 22 Исаны Голгофа исемле йергə (ул «Маңнай сөйəк йере» тип мəғнəсе) алып килгəннəр. 23 Əскəрлəр Аңа смирна*** пелəн аралаш араҟны пиргəннəр, əммə Ул аны эцмəгəн.

24 Алар Исаны ҟацыға ҟатаҟлағаннар, əм кемкə нимə алғалы, ширəбə салып, Аның кейемен пүлгəннəр. 25 Аны ҟацыға ҟатаҟлаған цаҟта сəғəт иртəге

* 15:16 *Преторий* – ил пашлыҟ Пилат йəшəгəн əм римле əскəрлəр урнашҟан йортлар.

** 15:16 Пороңҟо грек телтə «спейра» – əскəрлəрнең пүлеге, легионның унның пере, анта алты йөскə йаҟын əскəр кергəн.

*** 15:23 *Смирна* – аурыуны асайтатығын йыслы сыйыҟлыҟ.

Римские солдаты издеваются над Иисусом

16 Солдаты отвели Иисуса во двор, то есть в пре-
торию, и созвали весь полк. 17 Они одели Его в пур-
пурную мантию и, сплетя венок из терновника, на-
дели на Него.
18 – Да здравствует Царь иудеев! – приветствова-
ли они.
19 Они били Его тростью по голове, плевали на Не-
го и, падая перед Ним на колени, кланялись Ему.
20 Вдоволь наиздевавшись, они сняли с Него пур-
пурную мантию, одели Иисуса в Его собственную
одежду и вывели на распятие.

Распятие Иисуса

21 По дороге они остановили человека, шедшего с
поля, – это был Симон из Кирены, отец Александ-
ра и Руфа, – и заставили его нести крест. 22 Иисуса
привели на место, называемое Голгофа (что означа-
ет «Лобное место»). 23 Солдаты дали Ему вино, сме-
шанное со смирной, но Он не стал пить. 24 Они рас-
пяли Иисуса, а Его одежду разделили между собой,
бросая жребий, кому что взять.
25 Когда Его распяли, был третий час. 26 Надпись,

туғысҡа йаҡын киткән пулған. 26 Анының ҡәйебен күр-
сәтәтеген йасыута «Иутейләрнең Патшасы» тип йас-
ылған. 27-28 Анының пелән пергә ике талауцыны, перен
уң йаҡтан, икенцесен сул йаҡтан ҡацыға ҡатаҡла-
ғаннар.* 29 Аны йаса усҡаннар орошҡаннар. Пашла-
рын кәгеп, алар әйткәннәр:
– Инте нимә? Син Алланың Сарайын посоп, өц
көнтә йасағалы теләгән итең ҡуй? 30 Үсеңне ҡотҡар,
ҡацытан төш!
31 Паш тиний ҡесмәтцеләр әм Йаса уғытыуцылары
та Исатан көлгәннәр әм:
– Пашҡаларны ҡотҡарған, әммә Үсен ҡотҡарал-
майты! – әйткәннәр. 32 – Пы Мәсиҡ, Исраилнең
Патшасы, ҡацытан төшсөн! Пес мыны күреп, эшә-
нербес.
Анының пелән пергә ҡацыға ҡатаҡланҡаннар та
Аны сүкеләгәннәр.

Исаның үлеүе

33 Төш уаҡытҡа киткәц, сәғәт өцкә киткенцә, пө-
төн тонйата ҡараңҡы пулған. 34 Көннөң сәғәт өцкә
киткәнтә, Иса тың ҡыцҡырған:
– Элои, элои, лема савахтани?
Анының мәғнәсе менә: «Минең Раппим, Минең Рап-
пим, ник Син Мине ҡалтыртың?»
35 Йыуыҡта торған йарымнары мыны эшетеп, әйт-
кәннәр:
– Илйасны цағыраты, эшетәсегес мә!

---

* 15:27-28 Йарым суңҡыраҡ йасылған йасмаларта пы сүсләр тә пар: «Алай итеп, Йасмата йасылған сүсләр „Ул йенәйәтцеләргә ҡушылған“ пулып цыҡҡан».

указывавшая Его вину, гласила: «Царь иудеев».
27 Вместе с Ним распяли и двух разбойников, од-
ного по правую, другого по левую сторону от Него.
28 И исполнилось Писание, где говорится: «И был
причислен к преступникам». 29 Проходившие мимо
бранили Его. Качая головами, они говорили:
– Ну что? Ты ведь собирался разрушить храм и в
три дня отстроить его! 30 Спаси Себя, сойди с креста!
31 Первосвященники и учители Закона тоже нас-
мехались над Иисусом:
– Спасал других, – говорили они, – а Себя спас-
ти не может! 32 Христос, Царь Израиля! Пусть Он со-
йдет с креста, чтобы мы увидели и поверили.
Также оскорбляли Его и распятые вместе с Ним.

Иисус умирает на кресте

33 В шестом же часу по всей земле стало темно, и
это продолжалось до девятого часа.
34 В девятом часу Иисус громко крикнул:
– Элои, Элои, лема савахтани? (что значит: «Боже
Мой, Боже Мой, почему Ты Меня оставил?»)
35 Некоторые из стоявших поблизости, услышав
это, сказали:
– Слышите, Илию зовет!

36 Алартан перәүе цөпрәкне ацы араќќа манып,
аны тайаќќа элтереп, йөгөрөп килеп, Аңа эцкәле
пиргән.
– Көтөп тороң, ќарап пағайыќ, Илйас килеп, Аны
төшөрөр мә, йуќ ма, – ул әйткән.
37 Тың ќыцќырып, Исаның йәне цығып китте.
38 Алланың Сарайынта пәртә икегә йуғартан асты-
ғацаќ йыртылып цыќты. 39 Исаның оторасынта тор-
ған йөс әскәрләрнең пашы ницек Ул йәнен цығар-
ған күреп, әйткән:
– Пы Кеше цыннап Алланың Паласы пулған!
40 Анта ќатыннар та пулған, алар йыраќтан көсә-
теп торған. Аларның арасынта Мәрйәм Маќталина,
кеце Йаќупның әм Йосийәнең инәсе Мәрйәм, әм
Саломейә пулған. 41 Иса Калилейәтә пулғанта, алар
Аның суңынан йөрөгәннәр әм Аңа ќесмәт иткән-
нәр. Анта тағын Аның пелән Йерусалимкә килгән
кән ќатыннар пулған.

Тауның эцентә цуғылған Исаның ќәбере

42 Шәмпе көнкә әсерләнәтеген көн пулған. Киц-
кесен 43 Ариматейәтән Йусуп, Шураның сур кешесе
(ул Алла Патшалығын көтөүцөләрнең пере пулған),
Пилатќа парып, Исаның тәнен сурағалы нийәт ит-
кән. 44 Пилат, Иса тис үлгәнен эшетеп, исе киткән.
Ул йөс әскәрләрнең пашын цағыртып, күптә мә Иса
үлгәнен, сураған. 45 Исаның цын үлеүен йөспашлы-
ғынан пелеп, Йусупќа мәйетне пиргән. 46 Йусуп йе-
тентән мал сатып алып, тәнен төшөрөп, малға урап,
тауның эцентә цуғылған ќәбергә салған. Ќәбернең
керешенә ул таш йомарлантырып ќуйған. 47 Мәрйәм

36 Один из них подбежал и, пропитав губку кислым вином, насадил ее на палку и дал Ему пить.

– Подождите, давайте посмотрим, придет Илия снять Его или нет, – сказал он.

37 Громко вскрикнув, Иисус испустил дух.

38 И завеса в храме разорвалась надвое сверху донизу.
39 Стоявший напротив Иисуса сотник, увидев, как Он испустил дух, сказал:

– Этот Человек действительно был Сыном Бога!

40 Там были и женщины, которые издали наблюдали за происходящим. Среди них была Мария Магдалина, Мария, мать Иакова младшего и Иосии, и Саломия.
41 Они следовали за Иисусом, когда Он был в Галилее, и прислуживали Ему. Там было много и других женщин, которые пришли с Ним в Иерусалим.

Погребение Иисуса

42 Был день приготовления к субботе. Вечером
43 Иосиф из Аримафеи, влиятельный член Совета, который и сам был из числа ожидавших Божьего Царства, осмелился пойти к Пилату и попросить тело Иисуса.
44 Пилат удивился, услышав, что Иисус так скоро умер. Он позвал сотника и спросил, давно ли Иисус умер.
45 Узнав от сотника, что Иисус действительно мертв, он отдал тело Иосифу.
46 Иосиф купил льняное полотно, снял тело, обернул его полотном и положил в вырубленную в скале гробницу. К входу в гробницу он привалил камень.

Маҡталина әм Йосийәнең инәсе Мәрйәм Аны ҡа-
лай салғаннарны күргәннәр.

Иса үлгәннәртән тереләте

16 1 Шәмпе усып киткәц, Мәрйәм Маҡталина,
Йаҡупның инәсе Мәрйәм әм Саломейә, Иса-
ның тәнен сылағалы өцөн, йыслы майлар сатып ал-
ғаннар. 2 Иртәсен атнаның перенце көнөнтә, ҡойаш
йаңа ҡына цыҡҡанта, алар ҡәбергә килгәннәр. 3 Йул-
та алар пер перенә әйткәннәр:
– Кем ческә ташны ҡәбернең керешенән йомар-
лап ташлар?
4 Әммә алар килеп йеткәц, ташны керештән алып
ташланҡанын күртеләр. Таш тың оло пулған. 5 Ҡә-
бергә кергәнтә, алар керештән уң йаҡта утырған аҡ
кейемнәртә йегетне күргәннәр. Ҡатыннар ҡурыҡ-
ҡаннар. 6 Әм ул аларға әйткән:
– Ҡурыҡмаң. Сес ҡатаҡланҡан насаретле Иса-
ны эстәйсегес мә? Ул терелгән! Ул мынта йуҡ. Аны
салған йергә ҡарап пағың. 7 Парың, Аның уғыуцы-
ларына, Петргә тә әйтең, Ул сестән алтта Калиле-
йәгә китер. Анта сес Аны күрерсегес, ницек Ул сес-
кә әйткән.
8 Ҡатыннар ҡурғып, исләре китеп, ҡәбертән йөгө-
рөп цығып киткәннәр. Алар ул ҡәтәр ҡурыҡҡаннар,
аның өцөн ицкемкә ицнимә әйтмәгәннәр.

Иса Мәрйәм Маҡталинаның әм ике уғыуцыларының йаннарына киләте

9 Иртән атнаның перенце көнөнтә, Иса перенце
Мәрйәм Маҡталинаға, кемнән Ул пер уаҡыт йете

47 А Мария Магдалина и Мария, мать Иосии, виде-
ли, куда Он был положен.

Воскресение Иисуса из мертвых

16 1 Когда прошла суббота, Мария Магдалина,
Мария, мать Иакова, и Саломия купили ду-
шистые мази, чтобы пойти и помазать Его. 2 Рано
утром в первый день недели, едва лишь взошло со-
лнце, они пришли к гробнице. 3 По дороге они го-
ворили друг другу: «Кто же откатит нам камень от
входа в гробницу?»

4 Но когда они пришли, то увидели, что камень
уже отвален, а он был очень большим. 5 Они вош-
ли в гробницу и увидели юношу, одетого в белое, он
сидел справа от входа. Женщины испугались.

6 А он сказал им:

– Не бойтесь. Вы ищете распятого Иисуса из На-
зарета? Он воскрес! Его здесь нет. Посмотрите на
место, где Его положили. 7 Идите и скажите Его уче-
никам, включая Петра, что Он отправился прежде
вас в Галилею. Там вы Его увидите, как Он вам и
говорил.

8 Женщины вышли и побежали от гробницы, ис-
пуганные и изумленные. Они ничего никому не ска-
зали, так сильно они испугались.

Иисус является Марии Магдалине

9 Воскреснув рано утром в первый день недели,
Иисус явился сначала Марии Магдалине, из которой

чинне ҡыуған, килгән. 10 Ул парып, Аның пелән
пулған, ҡәсер ҡайғырған, сыҡтаған уғыуцыларға
әйткән. 11 Ул Аны күргәнен, Исаның тере пулыуын
эшеткәц, алар эшәнмәгәннәр.

12 Анан суң аларның икеләре торатан атлап пар-
ғаннарынта, Иса аларға пашҡа йөстә күренкән.
13 Пы ике кеше ҡайтып, ҡалғаннарына кәпләгәннәр,
әммә аларға та эшәнмәгәннәр.

Иса унпер уғыуцыларының йаннарына киләте

14 Суңҡараҡ унпер уғыуцылары өстәл алтта пул-
ғанта, Иса аларға күренеп килгән. Алар терелгән
Исаны күргән кешеләргә эшәнмәгән өцөн, Ул алар-
ны эшәнмәү әм кире пулыулары өцөн ҡайымнаған.
15 Ул аларға әйткән:

– Пөтөн тонйаға йөрөп, Масайыцлы Ҡәбәр пө-
төн кешеләргә йеткесең. 16 Кем эшәнсә әм цуғынса,
саҡланып ҡалыр, әм кем эшәнмәсә, аны ҡәйепләр-
ләр. 17 Эшәнкәннәр пилгеләр пергә парырлар: алар
Минең исемем пелән чиннәрне ҡыуырлар, йаңа тел-
ләртә кәпләшерләр; 18 алар йыланнарны ҡуллары-
на алырлар, ағу эцеп ҡуйсалар та, аларға сарар тей-
мәс; алар аурыуларға ҡулларын салырлар, әм төгө-
ләр төсәлер.

19 Ҡацан Иса пөтөн нимәне әйтеп пиргәц, Ул күк-
кә цығып киткән әм Аллатан уң ҡул йаҡҡа утыр-
ған. 20 Уғыуцылары китеп, пөтөн йерләртә үәғәсләр
әйтеп йөрөгәннәр. Раппи аларның сүсләрен пилге-
ләп, аларға пулышҡан.

Он когда-то изгнал семь демонов. 10 Она пошла и
сообщила тем, кто был с Ним, горевавшим и пла-
кавшим. 11 Когда они услышали, что Иисус жив и
что она Его видела, они не поверили.

12 Потом Иисус явился в другом облике двоим из
них, когда те шли из города. 13 Эти двое возврати-
лись и рассказали остальным, но и им не поверили.

Великое поручение и вознесение Иисуса

14 Позже Иисус явился одиннадцати ученикам, ко-
гда те возлежали за столом. Он упрекнул их за неве-
рие и упрямство, потому что они не поверили тем,
кто видел Его воскресшим.

15 Он сказал им:

– Идите по всему миру и возвещайте Радостную
Весть всем людям. 16 Тот, кто поверит и примет кре-
щение, будет спасен, а тот, кто не поверит, будет осу-
жден. 17 Уверовавших будут сопровождать знамения:
они будут Моим именем изгонять демонов, говори-
ть на новых языках; 18 они будут брать в руки змей,
и если даже выпьют смертельную отраву, это не по-
вредит им; они будут возлагать руки на больных, и
те будут выздоравливать.

19 Когда Господь Иисус сказал им всё это, Он во-
знесся на небеса и сел по правую руку от Бога. 20 А
ученики пошли и повсюду проповедовали, и Гос-
подь содействовал им, подтверждая их слово зна-
мениями.

Рәсемләр

Карты

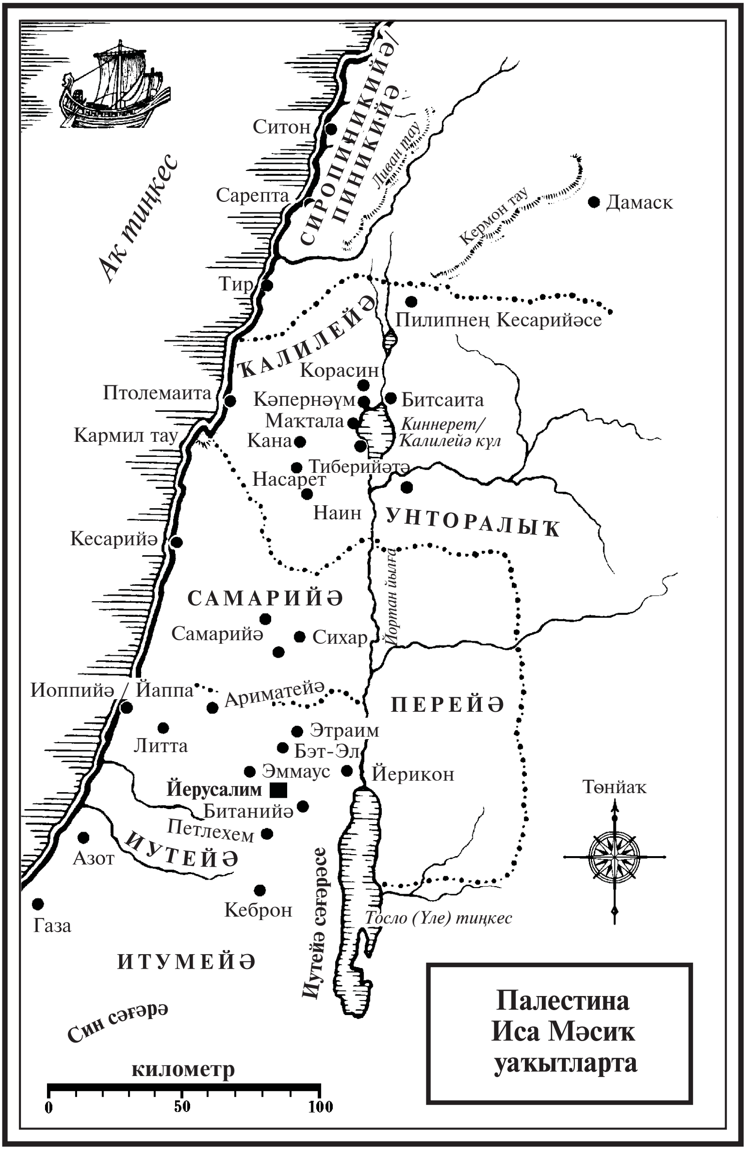

Horace Knowles © The British & Foreign Bible Society 1954, 1967, 1972

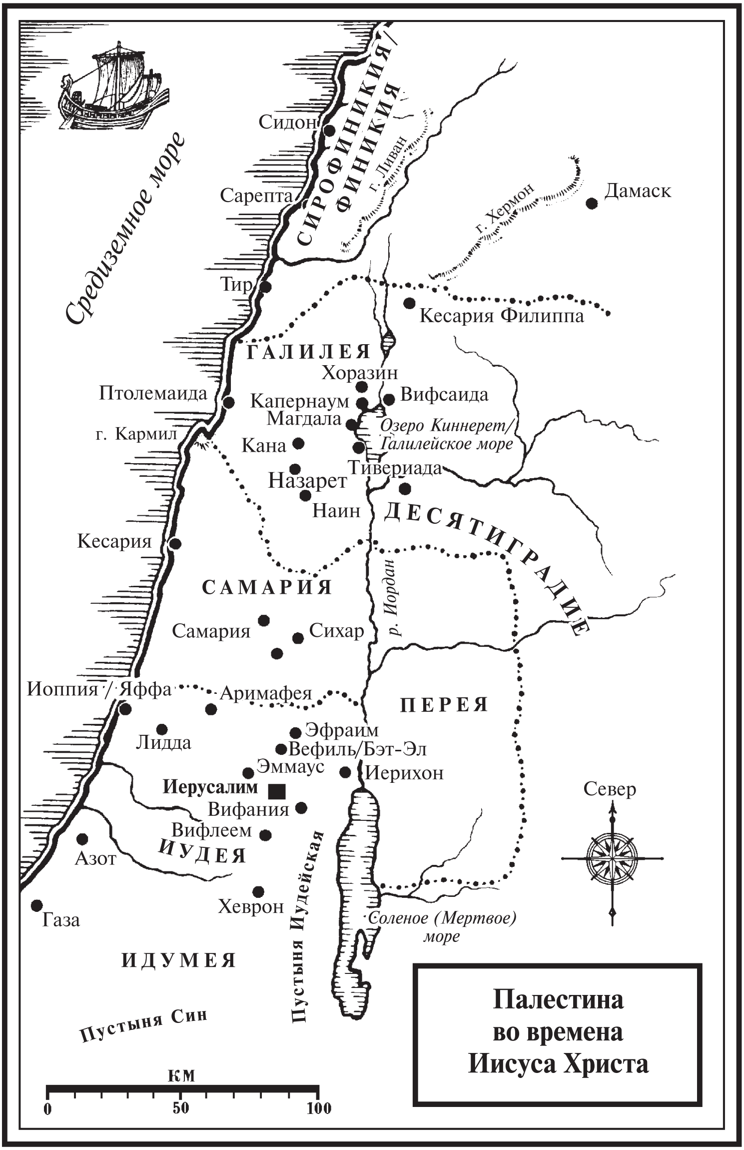

Horace Knowles © The British & Foreign Bible Society 1954, 1967, 1972

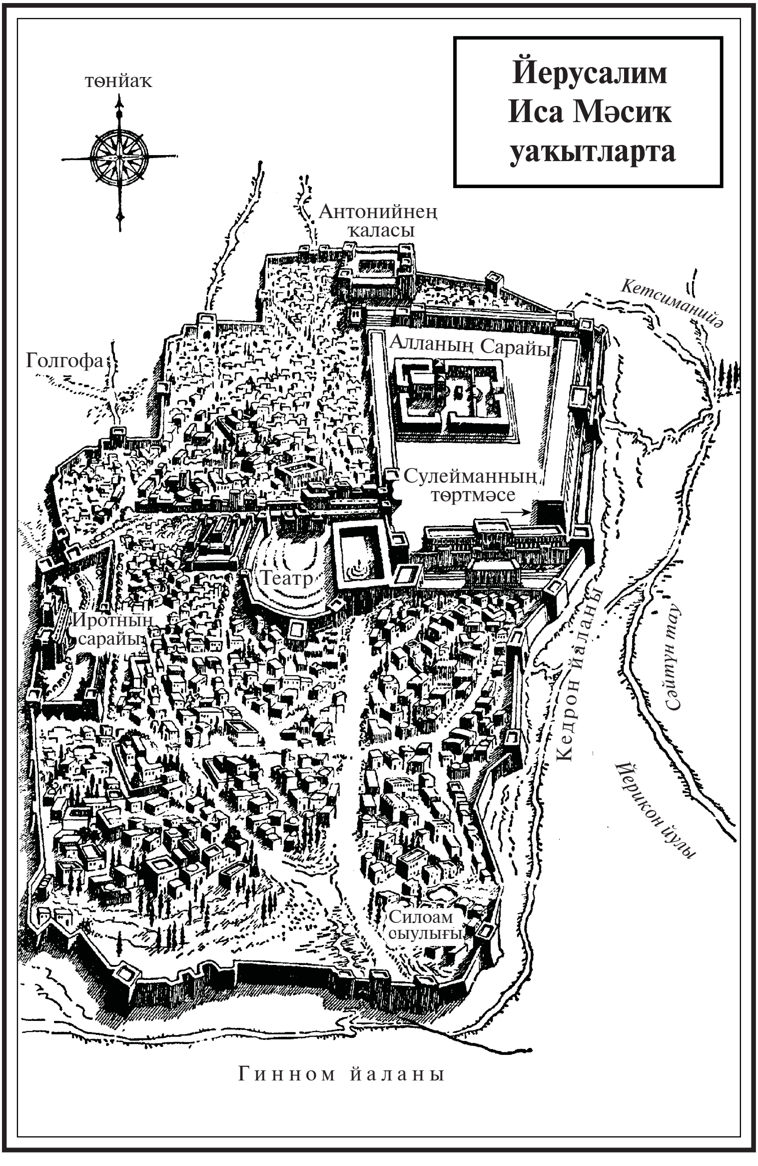

Horace Knowles © The British & Foreign Bible Society 1954,1967,1972

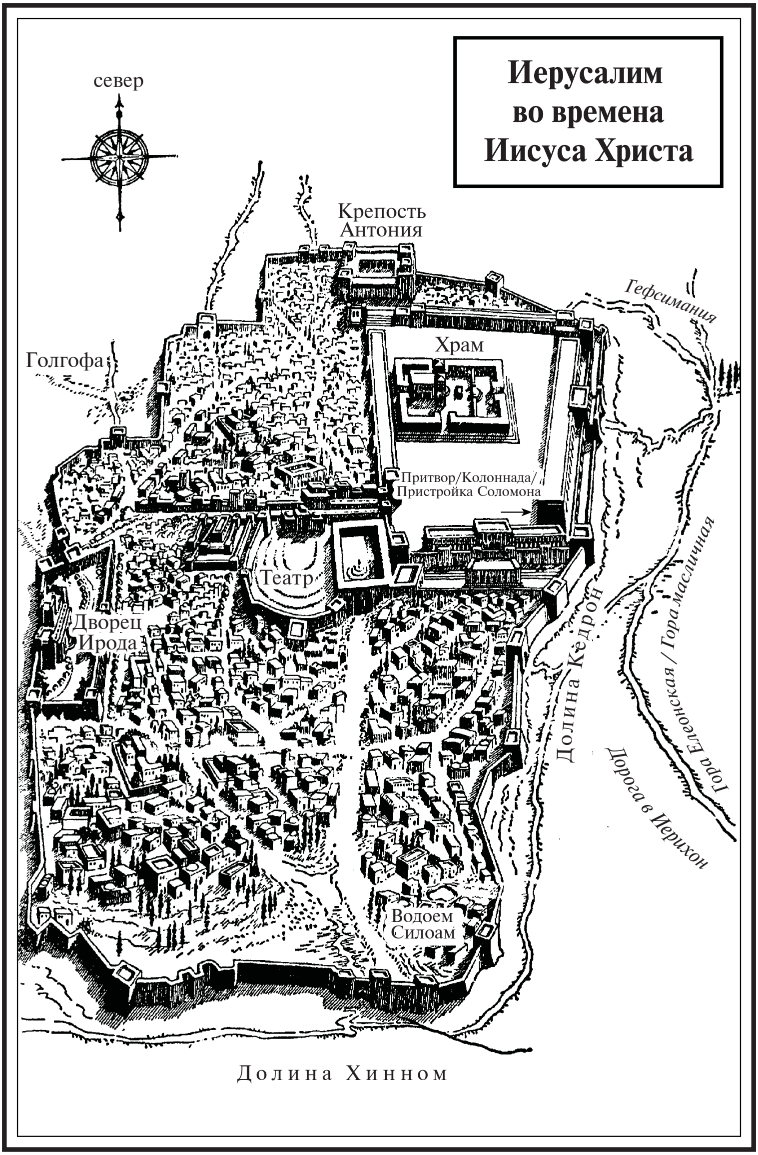

Horace Knowles © The British & Foreign Bible Society 1954,1967,1972

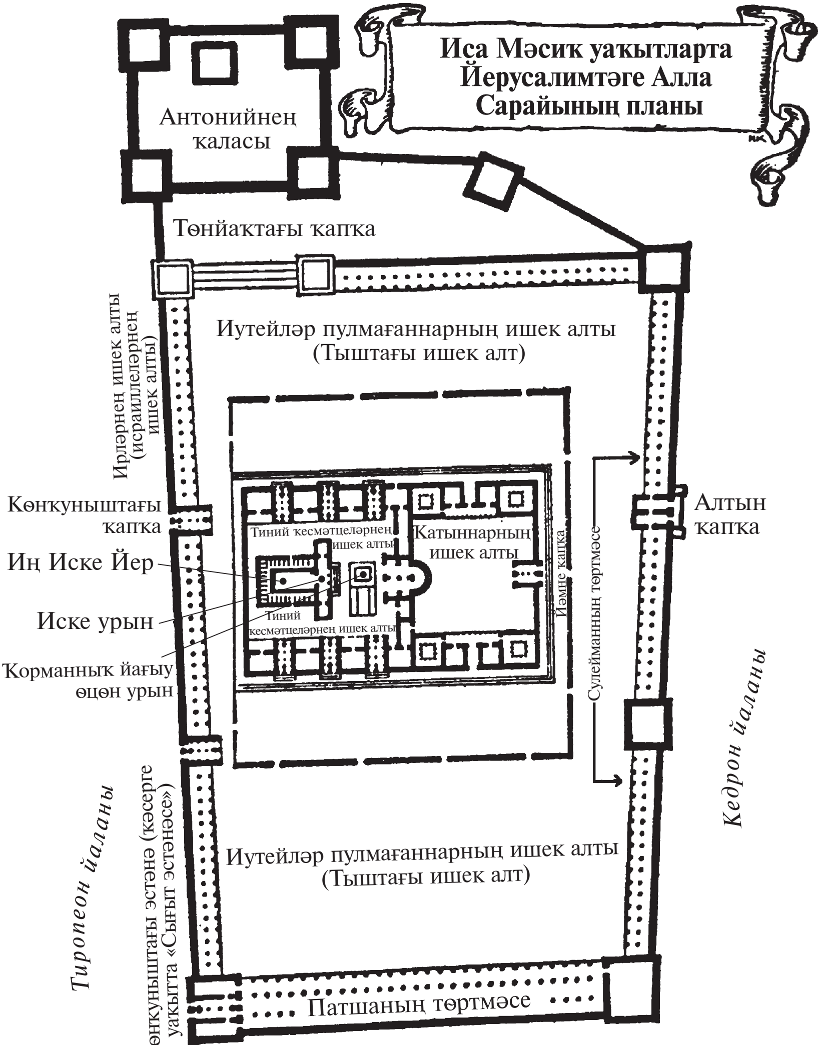

Horace Knowles © The British & Foreign Bible Society 1954, 1967, 1972

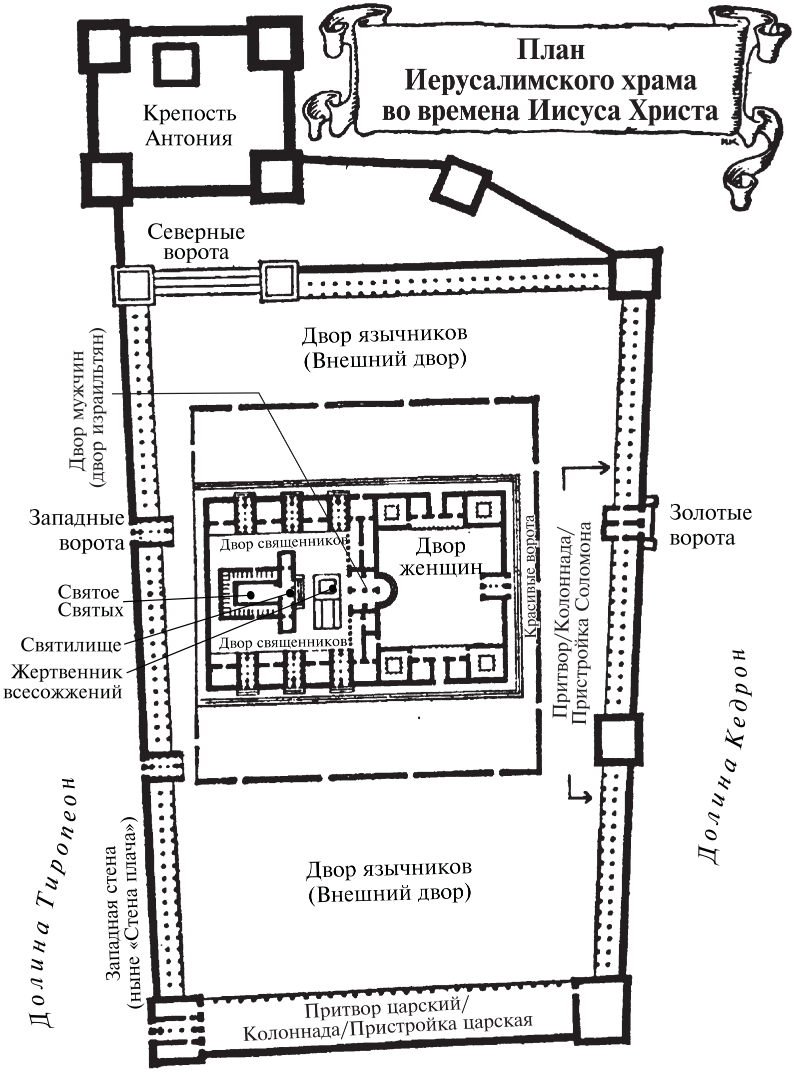

Horace Knowles © The British & Foreign Bible Society 1954, 1967, 1972

Эцтәлек

Оглавление

Кереш сүс 5
Предисловие...7

Марктан Масайыцлы Ӄәбәр 8
От Марка Радостная Весть 9

Рәсемләр.. 143
Карты... 143

Марктан Масайыцлы Ќәбәр
себертатар әм урыс телләртә

От Марка Радостная Весть
на сибирскотатарском и русском языках

The Good News according to Mark
in the Siberian Tatar and Russian languages (ISO: sty)

Институт перевода Библии 101000
г. Москва, Главпочтамт, а/я 360
www.ibt.org.ru

Подписано в печать 29.01.2025
Формат 84×108 1/16. Печать офсетная. Усл. печ. л. 15.96
Тираж 500 экз. Заказ №

Отпечатано в АО «Первая Образцовая типография»
Филиал «Чеховский Печатный Двор»
142300, Московская область,
г. Чехов, ул. Полиграфистов, д.1
Сайт: www.chpd.ru,
E-mail: sales@chpd.ru, тел. 8(499)270-73-59